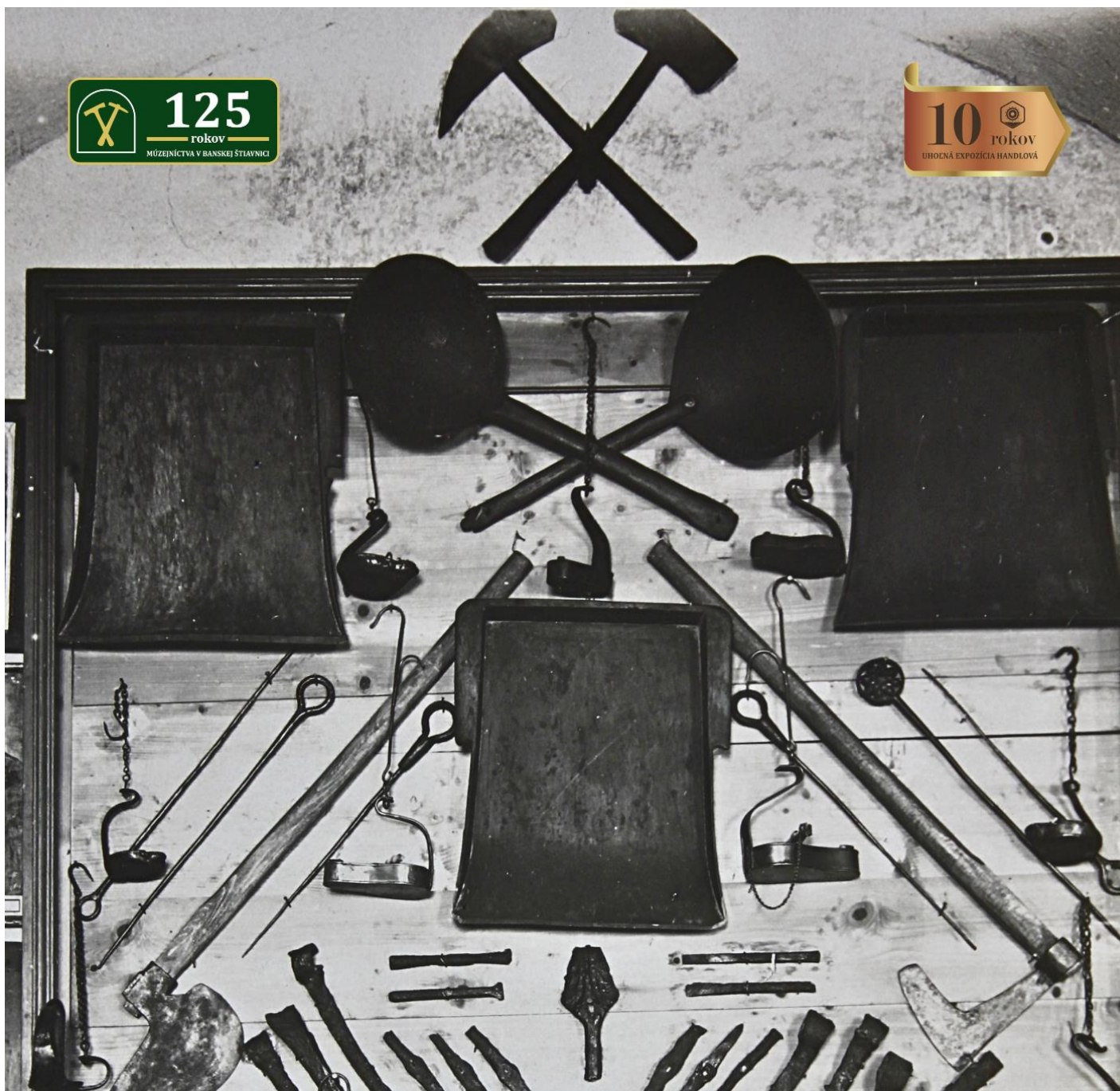

SLOVENSKÉ
BANSKÉ
MÚZEUM

SLOVENSKÉ BANSKÉ MÚZEUM BANSKÁ ŠTIAVNICA

VÝROČNÁ SPRÁVA 2025

Banská Štiavnica, apríl 2026

Výročná správa Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnici za rok 2025

Vydalo: Slovenské banské múzeum Banská Štiavnica, apríl 2026

Predkladá: Ing. Patrícia Valuchová

Zostavili: Mgr. Emília Švecová, Mgr. Lukáš Patera, Ph.D., Ing. Katarína Barišová

Obsah

1	/ IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE.....	4
1.1	HLAVNÉ ČINNOSTI MÚZEA.....	4
2	/ ZHODNOTENIE ČINNOSTI SBM V ROKU 2025.....	6
3	/ ČINNOSŤ ORGANIZÁCIE, PLNENIE A UKAZOVATELE	8
3.1	ZÁKLADNÉ ODBORNÉ ČINNOSTI	8
3.1.1	AKVIZIČNÁ ČINNOSŤ	8
3.1.2	ODBORNÁ EVIDENCIA ZBIERKOVÉHO FONDU	10
3.1.3	ODBORNÁ OCHRANA ZBIERKOVÉHO FONDU.....	12
3.1.4	PREZENTAČNÁ ČINNOSŤ	13
3.1.5	ODBORNÁ METODICKÁ ČINNOSŤ	27
3.1.6	VEDECKOVÝSKUMNÁ ČINNOSŤ	31
4	/ ZELENÉ MÚZEUM	48
5	/ NÁVŠTEVNOSŤ MÚZEA	49
6	/ HOSPODÁRENIE SBM.....	51
6.1	ROZPOČET	51
6.2	ÚLOHY SBM PODĽA PLÁNU HLAVNÝCH ÚLOH MÚZEA V ROKU 2025	53
6.3	DOTÁCIE A GRANTY	56
7	/ ZHODNOTENIE ZAMESTNANOSTI	57
7.1	SYSTEMATIZOVANÉ PRACOVNÉ MIESTA.....	57
7.2	VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA V ROKU 2025.....	58
7.3	VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA K 31.12.2025.....	59
7.4	RODOVÁ ROVNOSŤ ZAMESTNANCOV K 31.12.2025	60
7.5	PRIEMERNÁ MZDA	61
7.6	ZHODNOTENIE ZAMESTNANOSTI.....	61
8	/ ÚDRŽBA A STAV OBJEKTOV V SPRÁVE SBM	62
9	/ KONTROLNÁ ČINNOSŤ.....	66

1 / IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE

Zriaďovateľom Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnici (ďalej SBM) je od 1.1.1999 Ministerstvo životného prostredia SR (ďalej MŽP SR). V organizačnej štruktúre MŽP SR patrí múzeum do Organizačných útvarov v priamom riadení generálneho tajomníka služobného úradu. SBM riadi a za jeho činnosť zodpovedá riaditeľka múzea Ing. Patrícia Valuchová, ktorá je jeho štatutárnym orgánom. Riaditeľku múzea vymenúva a odvoláva minister.

Múzeum je príspevková organizácia, ktorá je svojím príspevkom napojená na rozpočet MŽP SR. Múzeum hospodári s prostriedkami a dotáciami určenými na výkon činnosti, ktoré sú účelovo viazané a špecifikované v záväzných výstupoch ministerstva a s prostriedkami získanými z činnosti vykonávanej podľa štatútu. Hospodárenie múzea sa riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi o hospodárení rozpočtových a príspevkových organizácií.

Názov organizácie: Slovenské banské múzeum

Sídlo organizácie: Kammerhofska 2, 969 01 Banská Štiavnica

Zriaďovateľ: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Zriaďovacia listina: Rozhodnutie ministra č.1/1993 – 5.3 a Doplnok č.1 č.2/2000 – 5

Forma hospodárenia: príspevková organizácia

Pobočky: Uhoľná expozícia Handlová, SNP 25, 972 51 Handlová

IČO: 35 998 652

Štatutárny zástupca: Ing. Patrícia Valuchová (od 1.12.2025)

Členovia vedenia:

Ing. Peter Zorvan, PhD., riaditeľ múzea (do 9.7.2025)

Ing. Petra Páchniková, dočasne menovaná riaditeľka (od 10.7.2025)

Ing. Patrícia Valuchová, riaditeľka múzea (od 1.12.2025)

Ing. Petra Páchniková, zástupkyňa riaditeľa (do 1.12.2025), vedúca Odboru marketingu, propagácie a environmentálnej výchovy

PhDr. RNDr. Richard R. Senček, PhD., vedúci Odboru múzejných činností (do 13.2.2025)

Mgr. Lukáš Patera, Ph.D., vedúci Odboru múzejných činností (od 14.2.2025)

Ing. Katarína Barišová, vedúca Odboru ekonomicko-technického (od 1.3.2025)

Telefón: +421 45 692 07 60, sekretariát: +421 45 694 94 45

E-mail: sbm@muzeumbms.sk

Internetová stránka: www.muzeumbms.sk

1.1 HLAVNÉ ČINNOSTI MÚZEA

Na základe zriaďovacej listiny plní SBM funkciu celoslovenského špecializovaného múzea. Cieľavedome zhromažďuje, ochraňuje, vedecky a odborne spracováva, využíva a sprístupňuje hmotné dokumenty so vzťahom ku komplexnej dokumentácii vývoja baníctva, príbuzných banských odborov, geológie, ochrany nerastov, vývoja banských miest a oblastí na Slovensku. Vykonáva koordinačné, metodické, vzdelávacie a informačné činnosti v oblasti svojej špecializácie. Zároveň sa riadi zákonom č. 206/2009 Z. z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov múzejnej hodnoty a galerijnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a , ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon č. 206/2009 Z. z.).

Múzeum ako pamäťová a fondová inštitúcia v rezorte MŽP SR vo svojej činnosti aplikuje Stratégiu, zásady a priority štátnej environmentálnej politiky a Rezortnej koncepcie environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025. Múzeum svojimi aktivitami prispieva k rozvoju školskej i mimoškolskej výchovy a vzdelávania, environmentalistiky, environmentálnej regionalizácie, etiky, osvetu, propagácie a realizuje environmentálne prospešné aktivity prioritne pre mládež.

Všetky odborné múzejné činnosti sú metodicky koordinované Slovenským národným múzeom Bratislava prostredníctvom Muzeologického kabinetu. Patria medzi ne nasledovné oblasti:

- Vedeckovýskumná činnosť múzea, ktorá je zameraná na dejiny baníctva, hutníctva, geologických vied, dejiny banských miest na Slovensku a osobitne Banskej Štiavnice. Uvedené okruhy tém skúma z nasledujúcich pohľadov: histórie baníctva, hutníctva a geologických vied; montánnej archeológie; numizmatiky; kultúrnych a sociálnych aspektov baníckej a hutníckej praxe; ekologických a environmentálnych dôsledkov baníctva

a hutníctva; ekonomických, sociálnych, kultúrnych a ekologických aspektov každodenného života v minulosti i súčasnosti v post-baníckych oblastiach; muzeálnej reflexie zbierky SBM a pedagogiky v oblasti banického a hutníckeho dedičstva. Výsledky odbornej práce zviditeľňuje prostredníctvom publikačnej, expozičnej, výstavnej a inej popularizačnej činnosti. Primárnu bázu pre odbornú činnosť pracovníkov tvorí zbierka múzea, archíválie, fotodokumentačné materiály, odborná knižnica a historický knižničný fond, ktoré sú prístupné aj verejnosti.

- Akvizičná činnosť a odborná starostlivosť o zbierkové predmety realizovaná v súlade s profiláciou múzea. Na túto činnosť nadväzuje dokumentácia zbierok v programe IS DEMZ.
- Sprístupňovanie expozícií, príprava výstav vo vzácných historických objektoch.
- Prezentácia spravovaného kultúrneho a historického dedičstva prostredníctvom podujatí, organizovaných počas dôležitých medzinárodných a svetových dní s environmentálnou tematikou (Svetový deň mokradí, Svetový deň vody, Svetový deň Zeme, Svetový deň životného prostredia), Medzinárodného dňa múzeí a galérií a Týždňa vedy a techniky. Informácie o pripravovaných podujatiach sú šírené prostredníctvom sociálnych sietí, webovej stránky múzea, rozhlasového a televízneho vysielania, tlače a tiež podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám.
- Organizovanie činnosti Banskostíavnického Geoparku - náučnej geologickej expozície v Banskom múzeu v prírode a Dedičnej odvodňovacej štôlne Glanzenberg.
- Spravovanie výnimočných historických objektov. Pozornosť je zameraná na výkon základnej starostlivosti, údržbe, havarijným stavom a revíziám zariadení a budov.
- Aktívne členstvo v Združení turizmu Banská Štiavnica, Oblastnej organizácii cestovného ruchu Región Banská Štiavnica, Oblastnej organizácii cestovného ruchu Región Horná Nitra – Bojnice.

SBM výsledkami v oblasti základných odborných múzejných činností zásadne ovplyvňuje kvalitu života spoločnosti. Aktivitami v oblasti rozvoja cestovného ruchu v lokalite svetového dedičstva UNESCO prispieva k ekonomickému a sociálnemu rozvoju.

Výstava 125 rokov múzejníctva v Banskej Štiavnici, Starý zámok

Vernisáž výstavy 10 rokov od otvorenia Uhoľnej expozície, 16.5.2025, Handlová

2 / ZHODNOTENIE ČINNOSTI SBM V ROKU 2025

Rok 2025 bol pre múzeum z pohľadu vedenia rokom organizačných zmien. Vo vedení múzea sa na pozícii riaditeľa vystriedali Ing. Peter Zorvan, PhD., ktorý bol z funkcie odvolaný 9.7.2025 a dočasne menovanou riaditeľkou sa stala Ing. Petra Páchniková. V závere roka sa na základe výberového konania stala riaditeľkou Ing. Patrícia Valuchová. K organizačným zmenám došlo aj na pozícii vedúcich odborov. Vedúcim Odboru múzejných činností bol PhDr. RNDr. Richard R. Senček, PhD., ktorého 14.2.2025 vystriedal Mgr. Lukáš Patera. Vedúcou Ekonomicko-technického odboru sa od 1.3.2025 stala Ing. Katarína Barišová. V zmysle personálnych zmien sa menila aj organizačná štruktúra a Organizačný poriadok organizácie.

Z pohľadu **odborných múzejných činností** patrila k základným aktivitám **vedeckovýskumná činnosť a jej výstupy**. Odborní zamestnanci múzea pracovali na výskumných a odborných úlohách v zmysle aktuálneho Plánu hlavných úloh a Plánu vedeckého výskumu SBM na roky 2025 - 2027. Realizoval sa výskum z perspektív histórie baníctva, hutníctva a geologických vied, montánnej archeológie, numizmatiky, kultúrnych a sociálnych aspektov, baníckej a hutníckej praxe, ekologických a environmentálnych dôsledkov baníctva a hutníctva. Výsledky boli prezentované vo forme štúdií, článkov, príspevkov na konferencie, scenárov, podkladov pre virtuálny obsah múzea, nálezových správ, fotodokumentácie a akvizičnej činnosti.

V rámci Programu transformácie starých banských diel na objekty cestovného ruchu sa vykonala údržba areálov šachty Weiden a Terézia a štôlne Klinger Krátka. Pracovalo sa aj na Implementácii koncepcie odbornej ochrany, uloženia a bezpečnosti evakuovaných zbierkových predmetov z Berggerichtu. Plnil sa tiež odborný koncept zeleného múzea. V rámci **akvizičnej činnosti** sa podarilo múzeu získať zbierkové predmety z výskumu alebo formou darovacej zmluvy. V oblasti **odbornej starostlivosti o zbierkové predmety** sa vykonávala starostlivosť, monitoring a dokumentácia zbierkových predmetov. Pokračovalo sa v svojpomocnej renovácii depozitárnych priestorov a v ich premene na materiálové depozitáre. V oblasti **odbornej správy** sa evidovali zbierky v programe IS DEMS a realizovali plánované a mimoriadne revízie. V rámci **edičnej činnosti** múzeum vydalo Zborník Slovenského banského múzea č. 29 zameraný na tému uhoľného baníctva.

V rámci **starostlivosti o spravované historické objekty** sa realizovala ich údržba a revízie zariadení a budov. V roku 2025 sa na obnovu požiarom zničeného objektu Berggericht preinvestovali finančné prostriedky z kapitálového transferu na zhotovenie projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie, projektovej dokumentácie na sanáciu vlhkosti, architektonickej štúdie, práce na sanácii havarijného stavu múra za objektom Berggericht.

Múzeum prevádzkovalo všetkých sedem stálych expozícií v Banskej Štiavnici: Banské múzeum v prírode, Nový zámok, Starý zámok, Galériu Jozefa Kollára, Kammerhof, Štôľnu Glanzenberg (s výnimkou poškodeného objektu Berggericht) a Uhoľnú expozíciu v Handlovej. Múzeum prevádzkovalo vlastné Informačné centrum v objekte Kammerhof a zároveň poskytovalo vybrané priestory na krátkodobý i dlhodobý prenájom. Časť mineralogickej zbierky z požiarom zničeného objektu Berggericht je v súčasnosti prezentovaná v Otvorenom depozitári v objekte Kammerhof.

V roku 2025 si múzeum pripomenulo 125 rokov od vzniku múzejníctva v Banskej Štiavnici sériou podujatí – sprístupnilo fotografickú výstavu v Starom zámku, usporiadalo odborný seminár a pri tejto príležitosti vydalo aj zborník príspevkov k 125. výročiu múzejníctva v Banskej Štiavnici. V roku 2025 tiež uplynulo 10 rokov od otvorenia najmladšej expozície múzea – Uhoľnej expozície v Handlovej. Aj tu sme si toto výročie pripomenuli otvorením fotografickej výstavy z budovania expozície.

Slovenské banské múzeum počas roka otvorilo niekoľko výstav a usporiadalo mnoho kultúrno – vzdelávacích podujatí, spomenieme niektoré: Cesta uhlia, cesta v čase (Handlová), 125 rokov múzejníctva v Banskej Štiavnici (Starý zámok), Umenie a krása reštaurovania (Galéria J. Kollára), Štiavnické kumštárnum (Starý zámok), Montážna vychádzka, Štiavnický vianočný jarmok (Kammerhof) a ďalšie. Vlastným programom prispelo aj k oslave Medzinárodného dňa múzeí a galérií, Európskych dní archeológie či Salamandrových dní 2025. Usporiadalo celoročné tvorivé dielne, environmentálnu burzu Haraburdy i tradičný banícky šachtág v Banskom múzeu v prírode.

V rámci **environmentálnej výchovy** si múzeum aj v roku 2025 pripomenulo Svetový deň mokradí, Svetový deň vody, Svetový deň Zeme a Svetový deň životného prostredia. Podstatnú časť programovej ponuky múzea tvorili aktivity programu **Škola v múzeu** – ide o tvorivé dielne a edukačné aktivity v Banskej Štiavnici a Handlovej. Programy múzea v oblasti výchovy a vzdelávania pre školské zariadenia aj verejnosť sú priebežne aktualizované, inovované a prezentované v online katalógu *Múzeum pre malých aj veľkých*.

V správe múzea sú už dlhodobo objekty patriace do siete **Banskoštiavnického Geoparku**. Múzeum zabezpečuje starostlivosť a prevádzkovanie Náučnej geologickej expozície v Banskom múzeu v prírode a Dedičnej odvodňovacej štôlne Glanzenberg.

V roku **2025 navštívilo múzeum 112 212 návštevníkov**, čím múzeum zaznamenalo nárast v návštevnosti oproti roku 2024 o 3 484 návštevníkov, na tržbách múzeum získalo **605 627,50€**, čo predstavuje nárast o **14 382€** oproti roku 2024.

Múzeum ako príspevková organizácia je odkázaná na získavanie a využívanie mimorozpočtových zdrojov a to prostredníctvom rôznych projektov, dotácií a grantov. V roku 2025 boli realizované podujatia a edukačné aktivity vďaka podpore z Fondu na podporu umenia: cez OZ Iniciatíva za živé mesto, podpora 2.500€ bola použitá na podujatie Kumšt remesla 2025 a dotácia z Mesta Banská Štiavnica vo výške 200€ bola použitá na podujatie Štiavnické kumštárium. Z dotácie Banskobystrického samosprávneho kraja vo výške 880€ sa financovala aktivita Banický rok Jozefa Lackoviča, z podpory Mesta Banská Štiavnica vo výške 1.200€ sa financovalo podujatie Dušičky z Nového zámku 2025 a Štiavnický vianočný jarmok 2025 a dotácia OOCR Región Banská Štiavnica vo výške 1.000€ sa použila na program Štiavnického vianočného jarmoku 2025. Dotácie Ministerstva cestovného ruchu a športu a Vodohospodári, o.z. sa použili na financovanie programu Štiavnického vianočného jarmoku 2025.

Absencia finančných prostriedkov na kultúrno – vzdelávacie programy a aktivity je dlhodobým problémom inštitúcie.

K 31.12.2025 v múzeu pracovalo 64 zamestnancov. V roku 2025 bolo múzeum nútené reagovať na vládne konsolidačné opatrenia, ktoré sa premietli do znižovania stavu zamestnancov a tým súvisiacu zmenu organizačnej štruktúry.

Seminár 125 rokov múzejníctva, Kammerhof

Prázdninové aktivity, Uhoľná expozícia Handlová

Deň životného prostredia a Deň detí, Ban. múzeum v prírode

Montánna vychádzka s odborným sprievodom

3 / ČINNOSŤ ORGANIZÁCIE, PLNENIE A UKAZOVATELE

3.1 ZÁKLADNÉ ODBORNÉ ČINNOSTI

V priebehu hodnoteného obdobia boli odborné činnosti a podporné aktivity realizované v súlade s úlohami definovanými v Pláne hlavných úloh SBM na rok 2025, ktorý vychádzal z objemu pridelených finančných prostriedkov na rok 2025 a sledoval napĺňanie dlhodobých cieľov múzea.

V rámci odbornej múzejnej činnosti boli vypracované nasledovné materiály:

- *Projekt viacúčelovej budovy centrálnych depozitárov SBM.* 25 s. (Autorský kolektív projektu PhDr. RNDr. Richard Senček, PhD., Mgr. Adriana Matejková, PhD.)
- *Akvizičná politika Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnici na obdobie rokov 2025 – 2035.* 26 s. (vypracovala Mgr. Adriana Matejková, PhD.)
- *Bádateľský poriadok štúdia zbierkového fondu SBM v Banskej Štiavnici.* 8 s. (vypracovala Mgr. Adriana Matejková, PhD.)
- *Výzva pre darcov a predajcov predmetov kultúrnej hodnoty do zbierkového fondu Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnici.* 2 s. (vypracovala Mgr. Adriana Matejková, PhD.)
- *Knižničný a výpožičný poriadok knižnice SBM.* 8 s. (vypracovali: Mgr. Adriana Matejková, PhD., Mgr. Slavomír Michna)
- *Cenník služieb SBM v Banskej Štiavnici.* 1 s.

3.1.1 AKVIZIČNÁ ČINNOSŤ

Komisia pre tvorbu zbierok zasadala v roku 2025 dvakrát. V roku 2025 bolo získaných 453 ks zbierkových predmetov a pridelených 326 prírastkových čísiel. Predmety získané na základe výskumu – 215 ks, v hodnote 4008,- €. Následne bolo pridelených 111 prírastkových čísiel. Predmety získané na základe darovacej zmluvy – 238 ks, v hodnote 3600,-€. Pridelených 215 prírastkových čísiel. Kúpou neboli získané žiadne predmety. Hodnota zbierkového fondu sa zvýšila za rok 2025 o 7608,-€. K novým akvizíciám patria minerály z rôznych slovenských a európskych lokalít, rôzne úžitkové predmety, produkcia bývalého Okresného priemyselného podniku v Banskej Štiavnici, medaile a odznaky.

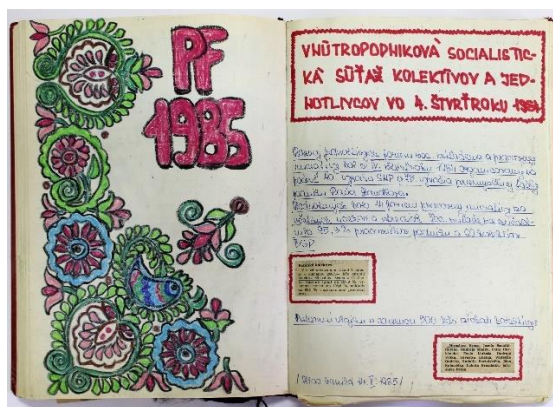
Prírastky spolu			Výskum, zber, nález		Kúpa		Dar		Zámena		Prevod	
Odbor	Pr.č.	ks	Pr.č.	ks	Pr.č.	ks	Pr.č.	ks	Pr.č.	ks	Pr.č.	ks
Archeológia	3	14	0	0	0	0	3	14	0	0	0	0
Staršia história	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Novšia história	249	351	88	190	0	0	161	161	0	0	0	0
Etnografia	26	40	6	8	0	0	20	32	0	0	0	0
Umelecká história	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Numizmatika	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Banská technika	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
História hudby	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Geológia	46	46	15	15	0	0	31	31	0	0	0	0
Prírastky spolu	326	453	111	215	0	0	215	238	0	0	0	0

Akvizície Mineralogickej zbierky v roku 2025: Wulfenit, Red Cloud, Arizóna, USA – vzorka nahrádza wulfenit zničený požiarom z tej istej lokality a Plumbogummit Daoping, Čína.

Akvizície zbierky Novšia história v roku 2025: Kolekcia fotografií príslušníkov rodín Margótsy, Aschner, Kubacska, Kaldrovits, Granatér a Gretzmacher z prelomu 19. a 20. storočia a zbierka pohľadníc z rovnakého obdobia, odoslaných v rámci Rakúsko-Uhorska.

Akvizície zbierky Etnológia v roku 2025: Kroniky BSP I, II, III a Kronika Brigád socialistickej práce razičského kolektívu z Bane Handlová, ktoré mapujú obdobie rokov 1970 až 1989.

3.1.2 ODBORNÁ EVIDENCIA ZBIERKOVÉHO FONDU

Zbierkový fond SBM k 31.12.2025 tvorilo 67310 prírastkových čísel, čo predstavovalo 99241 kusov zbierok. V programe IS DEMZ bolo v roku 2025 vytvorených 888 nových prvostupňových záznamov a 1830 druhostupňových záznamov. Počet zapísaných záznamov v prvostupňovej evidencii tak činí 48350 záznamov a v druhostupňovej evidencii 51192 záznamov. Od 1.1.2024 vedie odbornú evidenciu zbierkových predmetov v novom IS DEMZ a to na základe bezodplatnej spolupráce so Slovenským národným múzeom v Bratislave.

Evidencia zbierkového fondu k 31.12.2025								
Odbor	Prírastky celkovo		Skatalogizované celkovo		Skatalogizované v roku		Úbytok v roku	
	prír. č.	ks	evid. č.	ks	evid. č.	ks	evid. č.	ks
Archeológia	5610	8615	3698	6547	3	14	0	0
História	9042	15531	12274	16257	249	351	0	0
Etnografia	3651	8507	8729	9077	26	40	0	0
Dejiny hudby	13	42	13	42	0	0	0	0
Dejiny umenia	3137	5944	4903	6112	0	0	0	0
Numizmatika	5609	9602	7771	9783	1	1	0	0
Iné spoloč. vedy	0	0	0	0	0	0	0	0
Dejiny techniky	6180	10167	6912	10782	1	1	0	0
Spoloč. vedy spolu	33242	58408	44300	58600	280	407	0	0
Geológia	34068	40833	26260	40022	46	46	0	0
Prír. vedy spolu	34068	40833	26260	40022	46	46	0	0
Zbierky spolu	67310	99241	70560	98622	326	453	0	0

3.1.2.1 ODBORNÁ REVÍZIA ZBIERKOVÉHO FONDU

Úloha vyplýva zo Z. z. č. 206/2009. V zmysle schválenej celkovej revízie zbierkového fondu SBM a harmonogramu čiastkových odborných revízií do roku 2025 prebiehali počas celého roka 2025 riadne a mimoriadne revízie. Zbierkové predmety boli revidované v depozitárnych a expozíčných priestoroch SBM.

Riadne revízie:

- Zbierka Novšia história (NH), príkaz č. 12/2022: celkovo bolo zrevidovaných 18875 ks zbierkových predmetov
- Zbierka Staršia história (SH), príkaz č. 7/2024: zrevidovaných bolo 1480 ks zbierkových predmetov
- Zbierka Banská technika (T), príkaz č. 1/2025: zrevidovaných bolo 7782 ks zbierkových predmetov
- Vypracovanie príkazu č.8/20025 na odbornú revíziu zbierkového fondu SBM v období rokov 2026-2031
- Vypracovanie príkazu č.9/20025 na čiastkovú odbornú revíziu zbierky Archeológia (A) v roku 2026

Mimoriadne odborné revízie:

- Zbierka Geológia (G), príkaz č. 1/2023 (157/2023): dôvod – požiar v budove Berggericht, evakuácia zbierky do-časných priestorov v Kammerhofe, celkovo bolo zrevidovaných 40747 ks minerálov
- Škodové udalosti v priestoroch Starého zámku, expozícia Himmelreich (rozbitie vitrín počas otváracích hodín), príkazy č. 6 a7/2025, celkovo bolo zrevidovaných 209 ks zbierkových predmetov

3.1.2.2 KNIŽNICA A ARCHÍV MÚZEA

V roku 2025 sa podarilo pretriediť a čiastočne zaevidovať pozostalosť z osobného knižného fondu doc. Ing. Ivana Herčka, CSc. Zároveň sa podarilo priradiť kódy a aktualizovať údaje v digitálnej databáze 1539 knižným jednotkám a zdigitalizovať 25 materiálov (publikácie, kroniky a pod.). Bol navrhnutý nový cenník služieb a návštevny a výpožičný poriadok knižnice. Na webstránke múzea boli informácie o knižnici aktualizované, doplnené novými

fotografiami a knižnica múzea zaradená do hlavnej ponuky. Boli vykonané úpravy v digitálnej databáze knižničného fondu potrebné pre jej zverejnenie v online priestore.

Stav knižničných jednotiek k 31.12.2025		20 562
Prírastky knižničných jednotiek		156
z toho	kúpou	13
	darom	143
	výmenou	0
Prírastky v elektronickej forme		4
Úbytok knižničných jednotiek		0
Výpožičky spolu		184
z toho	prezenčné	177
	absenčné	7
	MVS	20
Počet vypracovaných bibliografií		0
Počet vypracovaných rešerší		0
Externí návštevníci knižnice		13
Vyčlenené náklady na nákup knižničných fondov (€)		0 €

Informačný systém Bach k 31.12.2025		
Fotoarchív k 31.12.2025		112511
z toho	negatívy	98317
	negatívov zbierok	46844
	nezbierkové negatívy	62062
	diapozitívy	2621
	fotografie	1166
Počet vyhotovených záberov v roku 2025		1942
z toho	zbierkové	1250
	nezbierkové	692
Počet vyhotovených skenov v roku 2025		540
Celkovo zoskenovaných negatívov		46666

Aktivity v archíve SBM

- spracovanie a tvorba inventára k osobnému fondu Ivan Herčko
- aktualizácia ELAF, prírastkovej knihy Archívu SBM
- zabezpečenie bádateľských služieb v archíve pre potreby zamestnancov múzea i pre externých žiadateľov: 23; výpožičky: 16, z toho absenčné: 0, prezenčné: 16
- prevzatie a uloženie archívnych dokumentov po vyradení z registratúrneho strediska SBM

Aktivity v registratúrnom stredisku SBM

- aktualizácia Registratúrneho poriadku po zmene v organizačnej štruktúre SBM a na základe PR č. 5/25, vypracovanie zoznamu používaných úradných pečiatok v SBM, oznámenie o zmene ŠOA BŠ
- vyradovanie registratúrnych záznamov z r. 2019 a starších rokov; vypracovanie návrhu na vyradenie a vyradovacích zoznamov; príprava archívnych dokumentov po vyradení na odovzdanie do archívu SBM, vypracovanie preberacieho zoznamu; príprava vyradených RZ bez znaku hodnoty „A“ na zničenie
- prevzatie a uloženie registratúrnych záznamov z r. 2022 z oddelení SBM
- zabezpečenie bádateľských služieb v registratúrnom stredisku pre potreby zamestnancov múzea i pre externých žiadateľov: 26, výpožičky: 10, z toho absenčné: 2, prezenčné: 8
- zapísanie a uloženie nových prírastkov v projektovej dokumentácii

3.1.2.3 ODBORNÉ ULOŽENIE ZBIERKOVÝCH PREDMETOV

V rámci implementácie koncepcie odbornej ochrany, uloženia a bezpečnosti zbierkových predmetov Slovenského banského múzea s cieľom skvalitniť ochranu a uloženie zbierkových predmetov boli riešené inovácie depozitárnych priestorov a ich adaptácie na nové špecializované materiálové depozitáre.

V rámci koncepčných riešení ochrany a bezpečnosti zbierkových predmetov v SBM boli vypracované nasledovné materiály:

- *Projekt viacúčelovej budovy centrálnych depozitárov SBM*. 25 s. (Autorský kolektív projektu PhDr. RNDr. Richard Senček, PhD., Mgr. Adriana Matejková, PhD.)

Depozitáre SBM:

Kammerhof, Galéria Jozefa Kollára, Starý zámok: Inovácie a adaptácie depozitárnych priestorov SBM, realizácia monomateriálových depozitárov podľa materiálových skupín (kameň, kov, nadrozmerné predmety, hlina, keramika, plasty, drevo, textil, papier, sklo, porcelán, alpaka, umelecké diela drevené, drevené reliéfy, busty, umelecké zbierkové predmety určené na reštaurovanie), reorganizácia uloženia zbierkových predmetov, označovanie závesných systémov, kovových regálov a políc, priebežné vypracovanie lokačných zoznamov zbierkových predmetov. Nominácia projektu Nový otvorený výstavný depozitár zbierky Geológia (Kammerhof) – výročná cena časopisu Pamiatky a múzea za rok 2024 (vypracovanie a odoslanie podkladov, 3 s. + 20 foto).

Otvorený výstavný depozitár zbierky geológia v Kaplnke sv. Ignáca v Kammerhofe

3.1.3 ODBORNÁ OCHRANA ZBIERKOVÉHO FONDU

Priebežné ošetrovanie a konzervovanie zbierkových predmetov SBM sa v roku 2025 realizovalo podľa požiadaviek, priorít a stavu zbierok. V rámci mimoriadneho grantového programu Nadácie SPP zameraného na riešenia dôsledkov ničivého požiaru v Banskej Štiavnici v roku 2023 bol schválený projekt Pomoc pre Galériu Jozefa Kollára v celkovej sume 25.000,- €, v rámci ktorého boli reštaurované umelecké diela Edmunda Gwerka výtvarné diela – obrazy z 18.-19. storočia v počte 12 ks), termín riešenia: 1.1.2024-15.7.2024. Za realizáciu projektu bola od marca 2024 zodpovedná Mgr. Adriana Matejková, PhD.

Zbierkové predmety – výtvarné diela z 18. storočia a obrazy Edmunda Gwerka reštaurovali – pracovníčky SBM: Mgr. Erika Benická, Mgr. art. Marianna Golemová, dodávateľsky - Mgr. art. Miroslav Janšto, Mgr. art. Štefan Kocka.

Reštaurované zbierkové predmety boli pre verejnosť vystavené 1.8.2024 v priestoroch Galérie Jozefa Kollára. V súčasnosti sú zreštaurované zbierkové predmety (zbierky Umelecká história, Etnológia) prezentované pre verejnosť na výstave Umenie a krása reštaurovania v Galérii Jozefa Kollára (5.12.2025 – 31.3.2026).

Ošetrovanie, konzervovanie zbierkových predmetov v správe SBM			
	Počet ks		
	ošetrovanie	konzervovanie	reštaurovanie
Vlastnými prostriedkami	593	206	16
Spolu	815		

3.1.4 PREZENTAČNÁ ČINNOSŤ

3.1.4.1 EXPOZÍCIE MÚZEA

SBM počas celého roka 2025 verejnosti sprístupňovalo 7 stálych expozícií v Banskej Štiavnici (6) a v Handlovej (1): Banské múzeum v prírode, Starý zámok, Nový zámok, Kammerhof - Baníctvo na Slovensku, Galéria Jozefa Kollára, Dedičná štôlna Glanzenberg, Uhoľná expozícia Handlová. Požiar z 18. marca 2023 spôsobil devastačné poškodenia objektu Berggericht, čo znamená zrušenie Mineralogickej expozície na niekoľko rokov, prerušenie prevádzky Michal štôlna a ponuky edukačných aktivít Geobádateľne. Časť Mineralogickej zbierky je trvalo inštalovaná v Otvorenom depozitári v objekte Kammerhof a aktivity zrušenej Geobádateľne boli nahradené edukačnými aktivitami v Enviroučebni v expozícii Kammerhof - Baníctvo na Slovensku.

Expozícia **BANSKÉ MÚZEUM V PRÍRODE**

J. K. Hella 12, 969 01 Banská Štiavnica, tel. č.: +421 45 691 29 71, skanzen@muzeumbs.sk.

Najnavštevovanejšia expozícia SBM. Expozícia pozostáva z povrchovej expozície, ktorej súčasťou je Náučná geologická expozícia Geopark, podzemnej expozícia, expozície lomového dobývania, areálu starých dobývok na žile Terézia a šachty Weiden.

Expozícia **STARÝ ZÁMOK**

Starozámocká 11, 969 01 Banská Štiavnica, tel. č.: +421 45 694 94 72, +421 918 383 478, staryzamok@muzeumbs.sk.

V rokoch 1546 – 1559 prestavaný farský kostol Panny Márie na protitureckú pevnosť. V objekte Starý zámok bolo v roku 1900 sprístupnené prvé múzeum v Banskej Štiavnici. V súčasnosti je súčasťou areálu viacero historických expozícií a dlhodobých a krátkodobých výstav.

Expozícia **NOVÝ ZÁMOK**

Novozámocká 22, 969 01 Banská Štiavnica, tel. č.: +421 45 691 15 43, +421 918 990 451, novyzamok@muzeumbs.sk.

Pevnosť Nový zámok vybudovali v Banskej Štiavnici v rokoch 1564-1571 ako hlavnú obrannú baštu pred Osmanmi. Dnes sa v objekte prezentuje téma protiosmanských bojov na Slovensku a história Dobrovoľného hasičského zboru v Banskej Štiavnici.

Expozícia **KAMMERHOF - BANÍCTVO NA SLOVENSKU**

Kammerhofská 2, 969 01 Banská Štiavnica, tel. č.: +421 45 694 94 18, +421 918 990 450, infobs@muzeumbs.sk.

Kammerhof - najväčší stavebný komplex v historickom jadre Banskej Štiavnice vznikol od 12. do 16. storočia. Od roku 1598 bol sídlom Hlavného komorskogrofskeho úradu, v 70. rokoch 20. stor. sa stal sídlom Slovenského banského múzea. Prezentuje históriu baníctva na Slovensku. V objekte sídli aj riaditeľstvo múzea.

Expozícia **GALÉRIA JOZEFA KOLLÁRA**

Nám. sv. Trojice 8, 969 01 Banská Štiavnica, tel. č.: +421 45 691 34 31, +421 918 990 449, galeria@muzeumbs.sk.

Galéria J. Kollára sídli v troch objektoch zo 16. stor. na Nám. sv. Trojice (Jonášov, Richterov a Bošániho dom). Galéria prináša spojenie stálych výstav/expozícií s novými/krátkodobými projektmi/výstavami.

Expozícia **DEDIČNÁ ŠTÔĽŇA GLANZENBERG**

Kammerhofska ulica, 969 01 Banská Štiavnica, tel. č.: +421 918 990 181, infobs@muzeumbbs.sk.

Dedičná odvodňovacia štôľňa Glanzenberg, jedna z najstarších odvodňovacích banských diel v regióne, prechádza popod centrum mesta. Štôľňu preslávili cisárske návštevy v 18. a 19. storočí, a tiež návštevy významných osobností súčasnosti. Dnes ponúka návštevu podzemia s výstavou pamätných tabúl významných osobností minulosti a i dneška.

Expozícia **UHOĽNÁ EXPOZÍCIA HANDLOVÁ**

SNP 25, 972 51 Handlová, tel. č.: +421 46 542 39 73, +421 903 411 011,

sbm.handlova@muzeumbbs.sk

Expozícia múzea prezentuje históriu ťažby hnedého uhlia na Slovensku a v Handlovej. Súčasťou expozície je aj Ekodielníčka, v ktorej sú pripravované aktivity v rámci environmentálnej výchovy.

V súčasnosti sa SBM Handlová sústreďuje na prezentačné a metodické úlohy, starostlivosti o zbierkové predmety v expozícii, sleduje možnosti nadobúdania nových zbierkových predmetov z minulosti aj súčasnosti baníctva v Hornonitrianskom regióne. Prioritou je tiež dostať sa do povedomia širokej verejnosti.

Súčasťou prehliadky je aj prechádzka po banskom chodníku, ktorý je vybudovaný okolo budovy múzea. V týchto miestach je vytvorená aj oddychová zóna pre návštevníkov, ktorá slúži napríklad aj na vyplňanie pracovných listov tematicky zameraných na históriu baníctva, alebo tiež na aktivity súvisiace s Ekodielníčkou.

3.1.4.2 VÝSTAVY MÚZEA

Výstavná činnosť múzea bola realizovaná v súlade s plánom hlavných úloh pre rok 2025. Popri aktuálnej ponuke múzeum aktívne pracovalo na príprave budúcich stálych expozícií a dočasných výstavných projektov. Návštevníci mali taktiež možnosť zhliaďnúť výstavy z roku 2024:

V priestoroch Galérie Jozefa Kollára múzeum otvorilo 3.4.2024 výstavu **Unikli plameňom**, ktorá prezentuje zachránené vzácne minerály z historických rudných žíl Banskej Štiavnice. Táto výstava je živým svedectvom odvahy, solidarity a odbornosti, ktoré umožnili zachrániť časť neoceniteľných geologických zbierok múzea po devastujúcom požiari 18. marca 2023. Výstava je otvorená až do súčasnosti.

V priestoroch Galérie Jozefa Kollára sa v roku 2024 sprístupnila aj dlhodobá výstava **Čarovné pohľady v obrazoch Jozefa Kollára**, ktorá prezentuje výber z celoživotnej tvorby výnimočného slovenského maliara, vrátane portrétov baníkov, vedút mesta a obrazov z banskoštiavnických trhov.

Dlhodobá výstava **Umelecký svet Jozefa Viktoriána Pituka** prezentuje tvorbu umelca, rodáka z Banskej Štiavnice, ktorý zachytil vo svojich dielach krásy rodného mesta a ďalších európskych miest. S úspechom vystavoval v Taliansku – vo Florencii, Benátkach, Sicílii, ale aj vo Fínsku.

Výstava **Farebné vízie Edmunda Gwerka** prináša monumentálny pohľad na štiavnickú prírodu, obyvateľov miest a pracovníkov v baníctve. Autor vo svojej tvorbe často reflektoval ťažký život baníkov a dominantnou témou bola krajinomalba. Ide o dlhodobú výstavu.

Znovuotvorenie výstavy fotografií **Chrámové betlehemy v Banskej Štiavnici a okolí** v priestoroch Starého zámku ponúklo možnosť obdivovať detailné zobrazenia betlehemov z kostolov jednotlivých obcí banskoštiavnického okresu. Výstava trvala od 27.11.2024 do 9.3.2025.

Výstava **Záblesky z cesty časom – 50 rokov Banského múzea v prírode** prezentovala kolekciu 50 čiernobielych fotografií z obdobia najintenzívnejšej výstavby múzea v rokoch 1967 až 1992, kedy bola vybudovaná podstatná časť povrchovej expozície a podzemnej prehliadkovej trasy. Fotografie, ktoré zachytávajú dôležité momenty zo života múzea, sú dielom pracovníkov Slovenského banského múzea. Výstava bola súčasťou programu pri príležitosti 50. výročia Banského múzea v prírode a je inštalovaná až do súčasnosti.

Múzeum v roku 2025 pripravilo výstavy:

Kollárova Štiavnica 2025 - Slovenské banské múzeum a Základná škola Jozefa Kollára v Banskej Štiavnici po niekoľkoročnej prestávke opäť zorganizovali podujatie Kollárova Štiavnica 2025. Táto iniciatíva vzdáva hold významnému slovenskému maliarovi a banskoštiavnickému rodákovi Jozefovi Kollárovi, ktorého meno od roku 1999 nesie aj základná škola na sídlisku Drieňová. Podujatie sa uskutočnilo 10.3.2025, len dva dni po 126. výročí

narodenia tohto umelca. Práce detí boli vystavené v Galérii Jozefa Kollára a následne v priestoroch Základnej školy Jozefa Kollára v Banskej Štiavnici.

My sa nevieme sťažovať nahlas – 22. ročník medzinárodnej výtvarnej súťaže s environmentálnou tematikou na tému „**Voda okolo nás. Máme jej dosť pre všetkých?**“ Súťaž vyhlásilo SBM spolu s partnermi: Pohronske osvetové stredisko Žiar nad Hronom – kultúrna inštitúcia BBSK, Slovenskou agentúrou životného prostredia a Mestom Banská Štiavnica. Výstava trvala v Galérii Jozefa Kollára od 10.4.2025 do 14.6.2025.

Cesta uhlia, cesta v čase je dlhodobá exteriérová bannerová výstava fotografií v Uhoľnej expozícii v Handlovej. Výstava mapuje kľúčové momenty prípravy, výstavby a prevádzky najmladšej expozície múzea, ktorá bola slávnostne otvorená v roku 2015 a jej autorkou je Ing. Magdalena Sombathyová. Výstava bola slávnostne otvorená 24.4.2025 a trvá do súčasnosti.

125. rok múzejníctva v Banskej Štiavnici – bannerová výstava fotografií v Starom zámku ponúkla jedinečný pohľad do bohatej histórie banskoštiavnického múzejníctva, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou kultúrneho dedičstva Slovenska. Je venovaná výnimočnému jubileu – 125. výročiu múzejníctva, ktoré SBM oslávilo v roku 2025. Výstava bola sprístupnená 24.5.2025 a trvá do súčasnosti.

Od 1.7. do 25.10. 2025 sa v Galérii Jozefa Kollára v Banskej Štiavnici uskutočnila jedinečná umelecká výstava **Vnuk a dedo: Umelecký dialóg o krásach Slovenska**, ktorá spojila dve generácie umelcov – Michala Tejgiho, maliara a stavebného inžiniera, a jeho starého otca Jozefa Tomeka, elektrotechnického inžiniera a drevorezbára.

Výstava **Najkrajšia dovolenková fotografia 2025** bola výsledkom 28. ročníka celoslovenskej súťaže amatérskej fotografickej tvorby, ktorú organizuje Pohronske osvetové stredisko v Žiari nad Hronom. Vernisáž sa uskutočnila 7.11.2025 v priestoroch Galérie Jozefa Kollára a bola predĺžená do 7.1.2026.

Výstava **Umenie a krása reštaurovania** predstavuje výber zreštaurovaných diel zo zbierky umelecká história, jednej z najcennejších zbierok múzea. Vystavené sú jedinečné sakrálné a portrétne maľby z 18. až 20. storočia, reštaurované v rokoch 2023 – 2024 vďaka podpore Nadácie SPP, projektu Pomoc pre Galériu Jozefa Kollára a spolupráci s renomovanými slovenskými reštaurátormi. Okrem hotových zreštaurovaných diel výstava prezentuje aj fotodokumentáciu ich stavu pred zásahom a počas obnovy. Reštaurátorské práce realizovali Mgr. art. Miroslav Janšto, Mgr. art. Štefan Kocka, Mgr. Erika Benická, Mgr. art. Marianna Golemová a Mgr. Zuzana Komendová. Vernisáž výstavy sa uskutočnila v Galérii Jozefa Kollára 5.12.2025 a výstava trvala po predĺžení do 31.5.2026.

Výstava 12 obrazov z cyklu **Banický rok** od insitného maliara Jozefa Lackoviča bola pripravená pri príležitosti 20. ročníka „*Štjavnyckýho vjanočného jarmoku*“ a bola inštalovaná v priestoroch expozície Kammerhof – Baníctvo na Slovensku od 1.12.2025 do 2.2.2026. V týchto priestoroch a v rovnakom termíne boli inštalované aj dve ďalšie výstavy: **Sviatočné stolovanie**, ktoré ponúklo výber predmetov zo zbierkového fondu múzea viažucich sa k sviatočnému mestskému stolovaniu a **Tradičný betlehem**, ktorý prezentoval tradičný banický betlehem zo zbierkového fondu múzea, zbierka etnológia.

V roku 2025 múzeum inštalovalo aj jednu výstavu mimo svojich objektov. V Maďarskej národnej galérii – Múzeum pekných umení (Szépművészeti Múzeum) v Budapešti sme inštalovali medzinárodnú výstavu **Majster MS a jeho doba**. SBM na výstavu zapožičalo vzácne neskorogotické drevené polychrómované sochy sv. Barbory a sv. Kataríny od Majstra MS zo začiatku 16. storočia a oltárny obraz s motívom Narodenia Ježiša z rokov 1515-1520. Trvanie výstavy 9.4.2025 – 20.7.2025.

Múzeum sa venovalo už aj príprave výstav na rok 2026.

- Príprava výstavy akad. maliara Stanislava Lajdu *Posledná večera Leonarda da Vinciho* (2.4.2026 – 31.10.2026), Starý zámok – knižnica, konzultácie, zaslanie nákresov a rozmerov priestorov v Starom zámku (knižnica) pre akad. maliara Stanislava Lajdu, príprava podkladov pre vypracovanie technicko-materiálneho zabezpečenia výstavy
- Pracovné stretnutie s Ing. arch. Stanislavom Mikovčákom – príprava výstavy v priestoroch Starého zámku a BMP na obdobie: máj – október 2026, (30.10.2025)
- Vypracovanie podkladov návrh zbierkových predmetov SBM na výstavu *Meč a kríž* v Maďarskom národnom múzeu v Budapešti (na základe žiadosti MNM)

Výstavná činnosť v roku 2025					
	Názov výstavy	Trvanie	Miesto inštalácie	Pôvodnosť	Katalóg
1.	Kollárova Štiavnica	od 10.marec 2025 - trvá	Galéria J. Kollára	vlastná	nie
2.	Majster MS a jeho doba	9. apríl 2025-20. júl 2025	Budapešť, Maďarská národná galéria, Múzeum pekných umení	Spolupráca, vypožičanie zbierkových predmetov	áno
3.	My sa nevieme sťažovať nahlas	10. apríl – 16. jún 2025	Galéria J. Kollára	v spolupráci	nie
4.	Cesta uhlia, cesta v čase	16. máj 2025 – trvá	Expozícia Handlová	vlastná	nie
5.	125 rokov múzejníctva v Banskej Štiavnici na fotografiách	24. máj 2025 – trvá	Starý zámok	vlastná	nie
6.	Michal Tejgi – Vnuk a dedo	1.júl -28. október 2025	Galéria J. Kollára	v spolupráci	nie
7.	Najkrajšia dovolenková fotografia 2025	7. november – 31. december 2025	Galéria J. Kollára	v spolupráci	nie
8.	Chránové betlehemy v Banskej Štiavnici a okolí	27. november 2024 - 9. marec 2025	Starý zámok	vlastná	nie
9.	Tradičný betlehem	1. december 2025 – 2. február 2026	Kammerhof	vlastná	nie
10.	Sviatočné stolovanie	1.december 2025 – 2.február 2026	Kammerhof	vlastná	nie
11.	Banícky rok Jozefa Lackoviča	1. december 2025 – 2. február 2026	Kammerhof	vlastná	nie
12.	Umenie a krása reštaurovania	5. december 2025 - 31. marec 2026	Galéria J. Kollára	vlastná	nie
13.	Unikli plameňom	od 3.apríl 2024	Galéria J. Kollára	vlastná	nie
14.	Záblesky z cesty časom – 50 rokov Banského múzea v prírode	od 3.máj 2024- 31.december 2025	Banské múzeum v prírode	v spolupráci	nie
15.	Jaroslav Augusta, Autentická atmosféra minulosti slovenského vidieka a mesta	od 13. jún 2024 – trvá	Galéria J. Kollára	vlastná	nie
16.	Čarovné pohľady v obrazoch Jozefa Kollára	od 25. júl 2024 – trvá	Galéria J. Kollára	vlastná	nie
17.	Umelecký svet Jozefa Viktóriána Pituka	od 17. september 2024 – trvá	Galéria J. Kollára	vlastná	nie
18.	Farebné vízie Edmunda Gwerka	od 6. november 2024 – trvá	Galéria J. Kollára	vlastná	nie
19.	Výstava: STARÝ ZÁMOK A BANSKÁ ŠTIAVNICA V OBRAZOCH	od 10. september 2018 – trvá	Starý zámok	vlastná	nie
20.	Výstava: HROBY VÝZNAMNÝCH OSOBNOSTÍ	od 1. november 2018 – trvá	Starý zámok	v spolupráci	nie

125 rokov múzejníctva v Banskej Štiavnici, Starý zámok

Vnuk a dedo: Umelecký dialóg, Galéria J. Kollára

Sviatočné stolovanie, Kammerhof

My sa nevieme sťažovať nahlas - Voda okolo nás – Máme jej dosť pre všetkých?, Galéria Jozefa Kollára

3.1.4.3 KULTÚRNE A SPOLOČENSKÉ PODUJATIA MÚZEA

Slovenské banské múzeum každoročne organizuje mnoho kultúrnych podujatí, pripravuje vzdelávacie programy, prednášky, besedy a tiež participuje na podujatiach v regióne. Nebolo tomu inak ani v roku 2025.

Zimné prázdninové dielničky v Kammerhofe už tradične otvárajú nový rok. Počas zimných prázdnin v termíne 3.-4.1.2025 si návštevníci mohli vyskúšať smaltovanie, batikovanie voskom, plstenie a výrobu drevených pohyblivých hračiek.

Jarné prázdniny v múzeu v termíne 15.2.–9.3.2025 ponúkli prázdninujúcim návštevníkom všetkých krajov Slovenska bohatý program vo všetkých expozíciách múzea. Okrem návštevy expozícií v špeciálnych otváracích hodinách prispôbených termínu prázdnin mohli navštíviť Dielničku v Kammerhofe (prezentované remeselné techniky: plstenie, batikovanie na hodváb, smaltovanie, tvarovanie z hliny, batikovanie viazaním a voskom, pletenie košíkov, pečenie chleba). V Expozícii Baníctvo na Slovensku bola v ponuke aktivita pre najmenších *Rozprávka o baníkovi*. V expozícii v Handlovej prebiehali aktivity v Ekodielničke.

Veľkonočné dielničky prebiehali 12.4.2025 v Kammerhofe v Banskej Štiavnici s ponukou remeselných techník spojených s veľkonočným obdobím: batikovanie kraslíc voskom, plstenie vajíčok a ovečiek, výroba pohyblivých drevených hračiek. Počas mesiaca apríl bolo v ponuke Ekodielničky aj veľkonočné zdobenie kraslíc rôznymi technikami.

Moderštôlnianske baníctvo je názov montážnej terénnej vychádzky s odborným sprievodom a výkladom Mgr. P. Orčíka. Konala sa v dvoch termínoch 26.4.2025 a 13.9.2025 s trasovaním po významných miestach baníckej činnosti, vodohospodárskych a technických pamiatkach či geologických zaujímavostiach v oblasti Hodruša-Hámre (Kopanice – Petrovka, Vrch Banište, Moderštôlniansky tajch, Stupy v Kohútovskej doline, Moder dedičná štôlna).

Program počas **Noci múzeí a galérií** 17.5.2025 sme zacielili na 125. výročie múzejníctva v Banskej Štiavnici a 10. výročie otvorenia Uhoľnej expozície v Handlovej, ktoré sme si pripomínali počas celého roka. *Vivat museologiae* bol názov pátracej hry v Kammerhofe, kde mali návštevníci zisťovať totožnosť významných osobností na základe ukrytých indícií. V Galérii J. Kollára sme v konzervátorskej dielni a prezentovali proces konzervovania predmetov i prácu reštaurátora, ukázali prácu s plátkovým zlatom aj odhaľovali autorov obrazov z múzejného depozitára. V Handlovej sme uviedli program *10 rokov príbehov*, kde sa návštevníci na posterovej výstave *Cesta uhlia, cesta v čase* oboznámili s budovaním tejto expozície, v Ekodielničke si vytvárali časovú kapsulu s odkazom pre budúce generácie.

Štiavnické kumštárium alebo 26. ročník Festivalu kumštu remesla a zábavy konaný každoročne v areáli Starého zámku v tomto roku predstavil predovšetkým tradičnú remeselnú tvorbu a originálne výrobky majstrov, ponúkol kultúrny program, detské divadielka, hudbu, rytierske turnaje, ukážky stredovekého života, sokoliarstva, ochutnávky špecialít, prehliadku expozícií, tvorivé dielne a celodenný program pre návštevníkov. V úvode podujatia sa konala vernisáž výstavy 125 rokov múzejníctva v Banskej Štiavnici. Podujatie sa konalo 24.5.2025 v spolupráci s o.z. Iniciatíva za živé mesto.

Štiavnické kumštárium, Starý zámok

Kumšt remesla je dlhoročný cyklus letných prázdninových dielničiek, ktorý sa koná každoročne v mesiacoch júl august (2., 3., 4., 8., 9., 10., 11., 12., 15., 16., 17., 18., 19., 29., 30., 31.7. a 1., 14., 15., 16.8.2025) v Dielničke v Kammerhofe. Múzeum v spolupráci s o.z. Iniciatíva za živé mesto pripravilo sériu tvorivých remeselných dielní zameraných na tradičné techniky: paličkovanie, batikovanie, smaltovanie, pečenie chleba, šitie a vyšívanie, tkanie, hrnčiarstvo, ryžovanie zlata a ďalšie. Štruktúra programu je postavená tak, aby si každý návštevník remeslo vlastnoručne vyskúšal a výsledok si mohol odnieť domov. Podujatie je veľmi obľúbené a teší sa vysokej návštevnosti.

V Uhoľnej expozícii v Handlovej sa v letných mesiacoch odohrávalo **Prázdninové dobrodružstvo**. Vždy v stredu a v sobotu prebiehali aktivity pre deti, ktoré boli dobrodružné, vedomostné a hravé. Odhaľovali sa zázraky prírody, vytvárali polodrahokamy, hľadali poklady. Aktivity *Lovci pokladov zeme* a *Tajomstvá podzemia* boli zamerané na tému baníctva, geológie a mineralógie. V Ekodielničke sa počas prázdnin tvorilo z prírodnín, epoxidovej živice a recyklovali sa CD nosiče.

Komentované prehliadky sa konali v Expozícii Baníctvo na Slovensku počas júla a augusta každý deň o 15:00 hod. Oboznamovali návštevníkov s témami ako: vývoj banskej techniky, špecifické pracovné odevy a podmienky práce v podzemí, spôsoby svietenia v baniach, príbehy ľudí, ktorí baníctvo v regióne formovali. V ponuke bol aj edukačný program pre najmenších **Rozprávka o baníkovi**, v rámci ktorého sa deti oboznámili s baníckymi povolaniami, históriou mesta a baníctva.

Deň bielych ruží v Handlovej je pamätný deň obetí banských nešťastí, si každoročne pripomíname 10. augusta. Slovenské banské múzeum pri tejto príležitosti pripravilo program, ktorý vzdal úctu obetiam a pripomenul význam a históriu baníctva ako kľúčovej oblasti regiónu Hornej Nitry. Odborné prednášky predniesli Lukáš Patera – *História uhoľnej bane Handlová* a Lubomír Lužina – *Vznik a vývoj Uhoľnej expozície*. Prístupná bola výstava Cesta uhlia, cesta v čase... – 10 rokov expozície. V Ekodielničke sa vyrábali plstené ružičky – symbol Dňa bielych ruží a ekologické magnetky s baníckymi motívami.

Konal sa aj ďalší ročník **Letného tábora SBM v dňoch 11.-15.8.2025**. Deti sme previedli našimi expozíciami, zoznámili sa s objektmi i zbierkami, mohli tvoriť v Dielničke a zobrali sme ich aj na výlety do okolia.

Haraburdy alebo bazár (ne)potrebných vecí dosiahol už svoj 21. ročník. Konal sa v termínoch 20.–23. 8., 26.–30. 8., 2.–6. 9., 9.–13. 9. 2025 v priestoroch Dielničky. Ide o populárny formát environmentálnej burzy, kde staré predmety dostanú druhé šance a nové využitie. Od porcelánu, obrusov a kníh, až po lampy, dekorácie či kroje. Každý kúsok môže niekoho potešiť alebo inšpirovať. Podujatie má silný environmentálny rozmer. V tomto roku sa nám podarilo vrátiť do obehu viac ako 2300 predmetov, z toho bolo do zbierkového fondu získaných 135 predmetov. Haraburdy si všimli aj vo svete. Dostali sa do užšieho výberu ICOM Award 2025 v kategórii netradičných múzejných projektov, ktoré podporujú zberateľstvo, ako jediný projekt z celej V4. Počas trvania podujatia sme na sociálnych sieťach uvádzali zábavný hádací kvíz *Viete, čo to je?* A odhaľovali názvy a funkciu menej známych predmetov.

Bartolomejský šachtág je prezentáciou baníckych tradícií. Slovenské banské múzeum a Banskštiavnicko-hodrušský banícky spolok usporiadali podujatie v Banskom múzeu v prírode 23.8.2025. Šachtág je spoločenské podujatie inšpirované baníckymi tradíciami, ktoré sa kedysi konali pri prijímaní nových členov do baníckeho cechu. Návštevníci videli ukážky starých baníckych rituálov, disciplín a zvykov, niektoré si mohli aj sami vyskúšať.

Bartolomejský šachtág, Banské múzeum v prírode

Haraburdy, environmentálna burza, Kammerhof

Salamander v múzeu je každoročne spojený s celoštátnymi oslavami Dňa baníkov, hutníkov, geológov a naftárov – Salamandrové dni. Múzeum ponúklo program v expozícii Kammerhof: *Vivat museologiae* – pátraciu hru s indíciami, ktorá odhaľovala mená osobností z oblasti vedy, konal sa **Seminár k 125. výročiu múzejníctva v Banskej Štiavnici**, *prezentácia nových publikácií múzea za rok 2025* – uvedený bol 29. ročník Zborníka SBM a Zborník 125 rokov múzejníctva v Banskej Štiavnici. Organizovali sme druhú terénnu montánnu vychádzku *Moderštôlnianske baníctvo*. Súčasťou salamandrových osláv v týždni 9.-13.9.2025 bolo aj salamandrové fárание do štôlne Glanzenberg v dňoch 11.-14.9.2025. Dňa 12.9.2025 sa uskutočnilo slávnostné fárание do štôlne Glanzenberg za účasti prezidenta SR Petra Pellegriniho v sprievode, ktorý v podzemných priestoroch štôlne odhalil pamätnú tabuľu, prvú počas jeho funkčného obdobia.

Dňa 31.10.2025 sa uskutočnil už 11. ročník podujatia **Dušíčky z Nového zámku**. Dvere zámku zostali otvorené aj po 17:00 hod. Rozsvietené centrum mesta Banská Štiavnica a blízke cintoríny si bolo možné pozrieť z najvyššieho poschodia zámku až do 22:00 hod. Aj tento ročník priniesol zaujímavý program. O 18.00 h. večer ho otvoril archeológ Tadeáš Macko prednáškou „*Karner sv. Michala – tajomstvá stredovekých kostníc*“, v ktorej prezradil, prečo vznikali karnery a prečo sa pozostatky zosnulých ukladali mimo bežných cintorínov. Rozprávaním na tému „*Stopy predkov v našich životoch*“ psychologičky a mentorky Renáty Hovorka Taligovej sme sa obzreli do minulosti. Komornú atmosféru večera vyzdvihlo umelecké vystúpenie tenora Mareka Tokoša s klavírnym sprievodom Mareka Matavu z Hudobnej a umeleckej akadémie Jána Albrechta-Banská Štiavnica.

V Slovenskom banskom múzeu sa počas **Týždňa vedy a techniky** 10. – 14.11.2025 spojila minulosť s budúcnosťou. Tohtoročná téma „*Život s umelou inteligenciou*“ priniesla návštevníkom možnosť dozvedieť sa, ako moderné technológie dokážu obohatiť múzejný svet. Podujatie bolo organizované v spolupráci s partnerom v duálnom vzdelávaní – SOŠ sv. Františka Assiského a v odbornom dohľade RNDr. Daniela Kubinského, PhD. a Mgr. Michala Santorisa a za účasti študentov 3. a 4. ročníka, ktorí predstavili praktické využitie umelej inteligencie v múzeách.

Týždeň vedy a techniky v Handlovej bol zameraný na diskusiu o energii, uhlí, obnoviteľných zdrojoch energie a životnom prostredí. Program „*Ako veda mení našu stopu*“ priblížil vedu a techniku všetkým vekovým skupinám a ukázal, že veda môže byť zábavná, hravá a súčasťou každodenného života. V závere si žiaci overili vedomosti v kvíze *Od uhlia k obnoviteľným zdrojom energie*.

Sobota s remeslom sa konala 15.11.2025 v spolupráci s o.z. Iniciatíva za živé mesto. V ponuke tvorivých aktivít bola práca s ovčou vlnou, tvorba pohyblivých hračiek a drevených betlehemských figúrok.

V Ekodielničke v Handlovej sa konalo **Predvianočné tvorenie** 2.-13.12.2025, od pondelka do piatku s ponukou tvorby ozdôb, drobných darčiekov, krmiva pre vtáky aj pečenia vianočného pečiva.

Jubilejný 20. ročník vianočného jarmoku – „**Štyavnický vianočný jarmok 2025**“ sa konal v nádvorí aj historických priestoroch Kammerhofu v dňoch 12.-13. 12. 2025. Na návštevníkov obľúbeného podujatia, spájajúceho tradície, remeslo, hudbu a radosť z Vianoc čakal bohatý program. Trh s viac ako 60 remeselníkmi a tvorcami originálnych darčiekov, ručne vyrábaných ozdôb, keramiky, drevených hračiek, šperkov a iných výrobkov najmä zo štiavnického regiónu. Nechýbali tradičné vianočné jedlá, domáce koláče, medovníky, krampampula, párance. Kultúrny program pozostával z vystúpení folklórnych skupín, banického spevokolu, tradičného folklórno-divadelného predstavenia a divadelných predstavení pre deti. S vianočným programom sa prezentovali žiaci z banskoštiavnických základných a materských škôl a umeleckej školy. Návštevníci si mohli pozrieť Expozíciu Baníctvo na Slovensku spolu s výstavou tradičných drevených betlehemov a výstavou sviatočného stolovania zo zbierkového fondu múzea. Nielen pre rodiny bola pripravená vianočná hra *Banický rok Jozefa Lackoviča*. Na tomto najväčšom kultúrnom podujatí roka nezapúdame na prezentáciu regionálnych výrobcov a predajcov, eliminujeme svetelnú výzdobu a spotrebu energie, používame kompostovateľné obaly a minimalizujeme a separujeme odpad. Súčasťou ponuky predaja bol aj výber vianočného sortimentu z environmentálnej burzy Haraburdy.

Posledným podujatím, ktoré uzatvára rok je **Bartolomejské fárание s betlehemským svetlom** v Banskom múzeu v prírode. V spolupráci so Slovenským skautingom a banickým spolkom sa 21.12.2025 prinieslo betlehemské svetlo do Kaplnky Panny Márie v podzemných priestoroch štôlne Bartolomej.

Odhalenie pamätnej tabule prezidenta SR P. Pellegriniho v Dedičnej štôlni Glanzenberg

Lovci pokladov zeme, Uhoľná expozícia Handlová

Týždeň vedy a techniky, Kammerhof

PODUJATIA K VÝZNAMNÝM DŇOM - SVETOVÝ DEŇ MOKRADÍ, SVETOVÝ DEŇ VODY, DEŇ ZEME, MEDZINÁRODNÝ DEŇ MÚZEÍ, SVETOVÝ DEŇ ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA, EURÓPSKE DNI ARCHEOLÓGIE, EURÓPSKY TÝŽDEŇ MOBILITY A MEDZINÁRODNÝ DEŇ TOLERANCIE

Svetový deň mokradí. Téma dôležitosti ochrany a významu mokradí rezonovala v roku 2025 na podujatí v Uhoľnej expozícii v Handlovej. V týždni od 3.2. do 7.2.2025 prebiehal program pre školy s názvom *Mokrade – Poklady prírody*, ktorý oboznámil s významom Košskej a Laskárskej mokrade v Regióne Hornej Nitry, ktoré vznikli banskou činnosťou a stali sa vzácnym biotopom. V Ekodielničke prebiehala tvorba diel s touto tematikou.

Svetový deň vody sme oslávili pestrým programom v expozíciách v Handlovej i v Banskej Štiavnici. Uhoľná expozícia Handlová ponúkla pre návštevníkov v dňoch 17. – 31.3.2025 interaktívnu hodinu s názvom *Každá kvapka sa počíta*. Návštevníci sa dozvedeli o význame vody, jej výskyte na našej planéte, každodennej spotrebe a ochrane. V Ekodielničke si mohli vyrobiť 3D „zvierací vrtuľník“, čo u detí podporilo pochopenie dôležitosti ochrany vody.

V Banskej Štiavnici sa v objekte Kammerhof pripomínal **Deň vody** v dňoch 19.- 21.3. 2025. V Enviroučebni bol pre starších žiakov pripravený v spolupráci s UMB, Fakultou prírodných vied v Banskej Bystrici zážitkový vzdelávací program *Tajomstvá ukryté na dne jazier*. Práca s mikroskopom, praktické ukážky analýzy vody z jazier a vodných nádrží podnietili hlbší záujem u študentov o túto problematiku. V Dielničke bol pripravený program pre mladších žiakov a deti materských škôl. *Vodná stopa, Voda kedysi a dnes* boli témy, ktoré boli odprezentované zábavnou formou pre najmenších. Dozvedeli sa o súčasnej spotrebe vody s porovnaním so spotrebou v minulosti, etnologička múzea Mgr. H. Galková odprezentovala zbierkové predmety používané na pranie a v závere si deti pripravili prací gél z ekologických surovín.

Zapojili sme sa do kampane WWF **Hodina Zeme** na sociálnych sieťach 22.3.2025 a vyplí osvetlenie Nového a Starého zámku.

Deň Zeme sa v expozíciách múzea pripomína každoročne. Výchovno-vzdelávacie podujatie pre školy pri príležitosti Dňa Zeme *Deň pre Zem* sa konalo v Kammerhofe 24.4.2025 a bolo zamerané na hlinu ako jeden z „darov“ Zeme. Program pozostával z prednášky o tradičnom staviteľstve v minulosti a dôležitosti hmyzu v prírode. Tvorivou časťou programu bolo zhotovovanie hmyzích domčekov z hliny a na záver si účastníci mohli zobrať rastliny z pripraveného výmenníka izbových rastlín. V Handlovej bol Deň Zeme 23.-25.4.2025 zameraný na včelárstvo. Program s názvom *Tajomstvá úľa* prebiehal formou prezentácie, diskusie a zábavného kvízu.

Medzinárodný deň múzeí a Noc múzeí a galérií 2025 sa v Slovenskom banskom múzeu uskutočnila v expozíciách: Kammerhof, Galéria Jozefa Kollára a v Uhoľnej expozícii Handlová 17.5.2025. Expozícia Kammerhof – Baníctvo na Slovensku ponúkla zábavnú pátraciu hru *Vivat museologiae!*, ktorá návštevníkov zaviedla po stopách vedcov, umelcov alebo historických osobností, ktoré ovplyvnili vedu či kultúru a priali múzeu k 125. výročiu múzejníctva v Banskej Štiavnici. Pomocou hádaniek, indícií a skrytých súvislostí odhaľovali identitu slávnych osobností. V Galérii Jozefa Kollára sa program zameriaval na proces reštaurovania výtvarných diel. V tvorivých dielniach *Dotyk zlata* si návštevníci mohli vyskúšať techniku zlátenia nepravým zlatom a odniesť si domov originálny vlastný suvenír. *A Kto je majstrom štetca?* bola úloha návštevníkov spoznať autorov diel vystavených v galérii. Uhoľná expozícia Handlová oslávila 10. výročie od svojho otvorenia. Tomu bol aj prispôsobený program *10 rokov príbehov – Cesta v čase*. V Ekodielničke si návštevníci mohli vytvoriť vlastnú časovú kapsulu – schránku, do ktorej vložili odkaz pre budúce generácie - kresby, listy, kúsok uhlia a podobne.

Oslavu **Svetového dňa životného prostredia** sme spojili s **Medzinárodným dňom detí** a 5.6.2025 pripravili bohatý program v areáli Banského múzea v prírode *Zachraňovať môže každý*. Cieľom podujatia bolo predstaviť deťom rôzne zložky záchranného systému a ich prácu (Policajný zbor, Hasičsky a záchranný zbor, zdravotných záchranárov, potápačov, či banských záchranárov). Dôležitou súčasťou programu bola aj múzejná a environmentálna zložka. Odborní pracovníci Slovenského banského múzea deťom priblížili význam ochrany historických zbierok. V tvorivých dielniach zameraných na udržateľnosť si deti vyrobili suveníry z recyklovaných materiálov a diskutovali o ochrane prírody. Múzeum vo Svätom Antone predstavilo tému ochrany zvierat a ich prirodzeného prostredia.

Organizovali sme podujatie *S archeológom o Kammerhofe*, ako súčasť **Európskych dní archeológie**, ktoré približujú verejnosti význam nášho kultúrneho dedičstva. Komentovaná prednáška *S archeológom v Kammerhofe* v podaní archeológa múzea Mgr. Tadeáša Macka predstavila architektonický vývoj najrozsiahlejšieho objektu v meste - Kammerhofu od 12. storočia až po súčasnosť ako aj výsledky archeologických výskumov. Konala sa 14.6.2025.

Slovenské banské múzeum podporuje myšlienku udržateľnej mobility už niekoľko rokov a je aktívnym partnerom iniciatívy **Európskeho týždňa mobility**. V dňoch 20.-22.9.2025 sme umožnili návštevníkom zľavnený vstup do expozícií v Kammerhofe a v Galérii Jozefa Kollára, ak prišli pešo alebo hromadnou dopravou.

Medzinárodný deň tolerancie sme uviedli 16.11.2025 statusom na sociálnych sieťach o stáročia trvajúcim spolužití kultúr Nemcov, Slovákov, Chorvátov, Maďarov či ďalších skupín na územiach nielen banských miest.

Medzinárodný deň ľudskej solidarity múzeum sa v roku 2025 zapojilo do charitatívnych zbierok: *Kúsok lásky v každom kúsku* - zbierka textilu pre sociálne znevýhodnených obyvateľov mesta v spolupráci s Komunitným centrom Šobov, *Koľko lásky sa zmestí do peračníka?* - zbierka školských pomôcok v spolupráci s Diecéznou charitou a do 8. ročníka výzvy *Koľko Lásky sa zmestí do krabice od topánok?* Krabice sme odovzdali Zariadeniu sociálnych služieb – Domov Márie v Banskej Štiavnici.

Deň vody - Tajomstvá ukryté na dne jazier, Kammerhof S archeológom v Kammerhofe, Kammerhof

Deň Zeme - Tajomstvá úľa, Handlová

Deň Zeme, Deň pre Zem, Kammerhof

Noc múzeí a galérií, Galéria J. Kollára

Deň životného prostredia, Banské múzeum v prírode

PARTICIPÁCIA NA PODUJATIACH V REGIÓNE A MIMO NEHO

Múzeum pravidelne participuje na prednáškových podujatiach **Utorkové popoludnie** organizovaných Banskštiavnicko-hodrušským baníckym spolkom. V roku 2025 uviedlo nasledovné prednášky:

Ing. Lubomir Lužina: *Prezentácia fotodokumentácie zaniknutého triediča uhlia v Handlovej*, 18.2.2025, Pizzeria sv. Barborka, Banská Štiavnica,

PhDr. Daniel Harvan, PhD., Mgr. Lukáš Patera Ph.D.: *Vítajte v Ostrave! Potulky po Ostrave, ostravských múzeách a technických pamiatkach*, 7.10.2025, Pizzeria sv. Barborka, Banská Štiavnica.

Múzeum sa prezentuje aj na podujatiach mimo svojich priestorov. Na **Lesníckom dni v Botanickej záhrade** sme 14.5.2025 prezentovali tému vody a tajchov v regióne. Najmenšie deti sa prostredníctvom jednoduchej hry zoznámili s princípom zberných jarkov, starší si lámali hlavy nad hlavolamami súvisiacimi s banskštiavnickými tajchmi. Tému odborne spracovali Mgr. Helena Galková s Mgr. Ivanou Kubalovou. Aktívne sme sa prezentovali na **Výstave minerálov „Open Air“** v dňoch 13. a 14.6.2025 v Banskej Bystrici s možnosťou získavania akvizícií do zbierok múzea.

Na **Detskom dni sv. Huberta a sv. Petra**, ktorý sa konal v Svätom Antone 19.6.2025, múzeum priblížilo deťom návštevníkom tému vodohospodárskeho systému a tajchov v Banskej Štiavnici programom *Voda zvíťazila nad vodou*. Zúčastnili sme sa aj **Dňa Dunaja** vo Vodárenskej záhrade Bratislave dňa 25.6.2025 opäť s témou vody a predviedli sme atraktívnu techniku ryžovania zlata.

Zapojili sme sa do podujatia **Hviezdna Prievidza** 11.9.2025 v parku Skotňa a v Regionálnom kultúrnom centre Prievidza s tvorivou Ekodielničkou z Uhoľnej expozície v Handlovej. Deti aj dospelí si vyrobili vesmírne rakety, hviezdne súhvezdia a ďalšie originálne výtvary z recyklovaných materiálov.

Pracovníci Odboru múzejných činností Slovenského banského múzea sa 7.–9.10.2025 zúčastnili tradičného **Stretnutia prírodovedcov slovenských múzeí**, ktoré sa konalo v priestoroch Prírodovedného múzea Stredoslovenského múzea – v Tihányiovskom kaštieli. Múzeum na stretnutí zastupovali Mgr. Peter Jancsy a Mgr. Ivana Kubalová. Odborní pracovníci múzea boli aj členmi poroty okresného kola biologickej olympiády **Poznaj a chráň prírodu svojej vlasti**, kde hodnotia vedomosti z oblasti geológie a mineralógie a tým prispievajú k popularizácii vedy. Múzeum sa aj počas roka 2025 zúčastňovalo na stretnutiach dobrovoľníckej skupiny, nad ktorou má záštitu Mesto Banská Štiavnica.

Uhoľná expozícia v Handlovej sa zapojila do regionálneho podujatia **Po stopách zemepánov Trenčianskeho kraja** 12.12.2025.

Detský deň sv. Huberta a sv. Petra, Svätý Anton

Hviezdna Prievidza, Prievidza

Podujatia v roku 2025				
	Názov podujatia	Termín konania	Miesto konania	Návštevnosť
1.	Zimné prázdninové dielničky	3.-4.1.2025	Kammerhof - Dielnička	70
2.	Svetový deň mokradí, <i>Mokrade – Poklady prírody</i>	3.2.-7.2.2025	Uhoľná expozícia Handlová	40
3.	Jarné prázdniny v múzeu	15.2.–9.3.2025	Expozície múzea, Kammerhof - Dielnička	301
4.	Utorkové popoludnie	18.2.2025 7.10.2025	Banská Štiavnica	58
5.	Svetový deň vody, <i>Každá kvapka sa počíta</i>	17.–21.3.2025	Uhoľná expozícia Handlová	40
6.	Svetový deň vody <i>Tajomstvá ukryté na dne jazier</i> <i>Vodná stopa, Voda kedysi a dnes</i>	19.-21.3. 2025	Kammerhof – Enviroučebňa Dielnička	137 126
7.	Veľkonočné dielničky	12.4.2025	Kammerhof - Dielnička	38
8.	Moderštôlnianske baníctvo	26.4.2025 13.9.2025	Hodruša Hámre	40
9.	Deň Zeme, <i>Tajomstvá úľa</i>	23.-25.4.2025	Uhoľná expozícia Handlová	260
10.	Deň Zeme, <i>Deň pre Zem</i>	24.4.2025	Kammerhof - Dielnička	139
11.	Lesnícke dni v Botanickej záhrade	14.5.2025	Banská Štiavnica	voľný vstup
12.	Noci múzeí a galérií <i>Vivat museologie!</i> <i>Konzervátorská alchýmia</i>	17.5.2025	Kammerhof - Galéria J. Kollára,	174
13.	Noci múzeí a galérií, <i>10 rokov príbehov</i>	17.5.2025	Uhoľná expozícia Handlová	14
14.	Štiavnické kumštárium, 21. ročník Festivalu Kumštu remesla a zábavy	24.5.2025	Starý zámok	719
15.	Svetový deň životného prostredia Medzinárodný deň detí	5.6.2025	Banské múzeum v prírode	314
16.	Open Air predajná výstava minerálov, 3. ročník	13.-14.6.2025	Banská Bystrica, Námestie SNP	voľný vstup
17.	Európske dni archeológie – S archeológom v Kammerhofe	14.6.2025	Kammerhof	13
18.	Detský deň sv. Huberta a sv. Petra	19.6.2025	Svätý Anton, kaštieľ	voľný vstup
19.	Deň Dunaja	25.6.2025	Bratislava, Vodárenská záhrada	voľný vstup
20.	Prázdninový kumšt remesla, Letné prázdninové dielne	2.-4., 8.-12., 15.-19., 29.-31.7. a 1., 14., 15., 16.8.2025	Kammerhof - Dielnička	1 026
21.	Prázdninové tvorivé dielne v Ekodielničke	júl - august	Uhoľná expozícia Handlová	47

Podujatia v roku 2025				
	Názov podujatia	Termín konania	Miesto konania	Návštevnosť
22.	Prázdninové dobrodružstvo, <i>Tajomstvá Zeme, Lovci pokladov Zeme</i>	júl - august	Uhoľná expozícia Handlová	209 96
23.	Komentované prehliadky v Expozícii Baníctvo na Slovensku	júl - august	Kammerhof	261
24.	Rozprávka o baníkovi	júl - august	Kammerhof	393
25.	Deň bielych ruží 2025	10.8.2025	Uhoľná expozícia Handlová	22
26.	Letný tábor v múzeu	11.-15.8.2025	Kammerhof	16
27.	Haraburdy alebo bazár (ne)potrebných vecí	23. 8., 26.–30. 8., 2.–6. 9., 9.–13. 9. 2025	Kammerhof - Dielnička	cca 1 100 (voľný vstup)
28.	Bartolomejský šachtág	23.8.2025	Banské múzeum v prírode	30
29.	Salamander v múzeu	9.-13. 9.2025	Kammerhof	225
30.	Hviezdna Prievidza	11.9.2025	Handlová	212
31.	Európsky týždeň mobility	20.-22.9.2025	Kammerhof, Galéria J. Kollára	7
32.	Stretnutia prírodovedcov slovenských múzeí	7.-9.10.2025	Banská Bystrica, SSM	
33.	Dušičky z Nového zámku	31.10. 2025	Nový zámok	160
34.	Týždeň vedy a techniky, <i>Život s umelou inteligenciou</i>	10.–14.11.2025	Kammerhof	72
35.	Týždeň vedy a techniky, <i>Ako veda mení našu stopu</i>	10.-14.11.2025	Uhoľná expozícia Handlová	24
36.	Sobota s remeslom	15.11.2025	Kammerhof - Dielnička	50
37.	Predvianočné tvorenie	2.-13.12.2025	Uhoľná expozícia Handlová	42
38.	„Štyavnycký vianočný jarmok“, 20. ročník	12. - 13. 12 2025	Kammerhof	cca 2 500 (voľný vstup)
39.	Vianočná hra, Banícky rok Jozefa Lackoviča	december	Kammerhof	55
40.	Bartolomejské fárane s betlehemským svetlom	21.12.2025	Banské múzeum v prírode	40

PUBLIKÁCIE SBM

Zborník SBM roč. 29/2025. V roku 2025 sa podarilo dokončiť prípravy a vydať v poradí 29. ročník Zborníka Slovenského banského múzea, ktorého externým editorom bola doktorka Tereza Bartošíková z Pamiatkového úradu SR v Bratislave. Za SBM zabezpečili jeho redakčnú úpravu Mgr. Lukáš Patera, Ph.D. a Mgr. Ivana Kubalová. Zborník bol po prvýkrát vyhotovený v plne farebnej tlači a s novým vnútorným dizajnom, ktorý navrhla externá grafička Mgr. Bronislava Porubská. Zborník obsahuje dokopy štyri štúdie, dve materiálové štúdie, osem správ, dve recenzie a výberovú bibliografiu k dejinám uhoľného baníctva na Slovensku.

BARTOŠÍKOVÁ, Tereza (ed.): *Zborník Slovenského banského múzea, roč. XXIX.* Banská Štiavnica, 2025, 203 s. ISBN 978-80-85579-70-3.

3.1.5 ODBORNÁ METODICKÁ ČINNOSŤ

3.1.5.1 KONZULTAČNÁ ČINNOSŤ

Konzultačná činnosť v roku 2025		
Riešiteľ	Žiadateľ	Téma
GALKOVÁ, Helena	L. Prohászka	Diela medailistu L. Berána v numizmatickom zb. fonde
GALKOVÁ, Helena	E. Pacher	Drevené domce v lokalite Pracháreň
HARVAN, Daniel	Tomáš Haviar	Solivar
HARVAN, Daniel	p. Weiss	Sandrik
HARVAN, Daniel	p. Kanát	kachliarska dielňa
HARVAN, Daniel	p. J. Siládi	SPŠ BaH
HARVAN, Daniel	p. Eduard Hlavatý	Ing. Smrčka
HARVAN, Daniel	p. Masárová	Ľ. Dupal
HARVAN, Daniel	p. Gemeiner	K. Wassermann
HARVAN, Daniel	p. Tirindová	rodina Fizély
HARVAN, Daniel	p. Gemeiner	rodina Erdoss
HARVAN, Daniel	M. Gubrianska	SPŠ BaH
HARVAN, Daniel	A. Greguss	SPŠ BaH
HARVAN, Daniel	prof. P. Hell	rodina Hell
KUBALOVÁ, Ivana	Michaela Slovíková	Nižné Matejkovo
LUŽINA, Lubomir	SBM	Príprava scenára Noci múzeí
LUŽINA, Lubomir	SBM	Revízia projektu expozície v Bergergerichte
LUŽINA, Lubomir	Harvan, SPŠ Mikovíniho	Prípravné stretnutie k vydaniu knihy o SPŠB
LUŽINA, Lubomir	Slovenský Zväz Priemyslu Kameňa	Člen poroty fotografickej súťaže SZPK
LUŽINA, Lubomir	Kamenický	spolupráca pri bádaní v kartách BT –Modely z

		Banskej Akadémie
LUŽINA, Lubomir	SBM, Mesto B.Štiavnica	Osadenie Pellegríniho tabule v štôlni Glanzenberg
LUŽINA, Lubomir	Pohronské Osvetové Stredisko	Predseda poroty celoslovenskej súťaže Najkrajšia dovolenková fotografia
MICHNA, Slavomír	J. Labuda	Kánonická vizitácia r. 1779 v Hontianskych Nemciach
MICHNA, Slavomír	H. Körner	Akademické tradície v Leobene
MICHNA, Slavomír	K. Balážfy	Hámre v štefultovskej doline
MATEJKOVÁ, Adriana	Meliš Jozef	História obce Sklené Teplice
MATEJKOVÁ, Adriana	Martina Kočí	Dejiny školstva v Banskej Štiavnici
MATEJKOVÁ, Adriana	Katarína Vošková	Veduty Banskej Štiavnice
MATEJKOVÁ, Adriana	Maďarská národná galéria – Múzeum pekných umení Budapešť	Majster MS – zbierkové predmety SBM, Umelecká história
MATEJKOVÁ, Adriana	Maďarské národné múzeum Budapešť	Zbierkové predmety k obdobiu osmanských bojov v 16.-18. storočí
MATEJKOVÁ, Adriana	Slovenská národná galéria, Martin Čičo	Edukačné aktivity, zbierkové predmety k obdobiu osmanských bojov v 16.-18. storočí
MATEJKOVÁ, Adriana	Milan Durbák	História mesta Kremnica
MATEJKOVÁ, Adriana	Pamiatkový úrad SR	Renesančné maľované trémové stropy v Pischlovskom dome
MATEJKOVÁ, Adriana	STVR, režisér Jaroslav Kern	Expozícia protiosmanských bojov v Novom zámku
PATERA, Lukáš	Coburgovská železná cesta	Inštalácia náučných tabúl na Horehroní

3.1.5.2 EDUKAČNÁ ČINNOSŤ

Výchovno-vzdelávacia činnosť je jednou z hlavných činností múzea. Múzeum realizuje edukačné aktivity vo všetkých svojich expozíciách v rámci programu Škola v múzeu. Okrem expozíčných priestorov ma vytvorené aj tri samostatné učebne pre realizáciu týchto aktivít - remeselná Dielnička v Kammerhofe, Enviroučebňa v Kammerhofe a Ekodielička v expozícii v Handlovej. Kompletná ponuka aktivít je spracovaná v aktuálnom online katalógu - *Múzeum pre malých aj veľkých*.

Prehľad edukačných aktivít:

Dielnička v Kammerhofe ponúkala celoročné aktivity viažuce sa k zvykosloviu a ročným obdobiam:

CHLIEB od obilného zrnka až po pečenie chleba, NITKY - ako a z čoho sa vyrábali a na čo sa dodnes používajú VLNA - ako sa čistí, češe, pradie na nite, farbí, HLINA - tvarovanie nádob, figúriek, ozdôb, zdobenie „beľujským“ spôsobom, zdobenie engobami, glazúrami, HANDRIČKY V OBEHU, PAPIER V OBEHU, FARBENIE - batikovanie tašiek a textilu viazaním, voskom, VELKÁ NOC, VIANOCE, FAŠIANGY, HROMNICE.

V Dielničke sa realizovali aj programy ku Dňu vody, Dňu Zeme, Zimné, Jarné, Veľkonočné a Letné dielne, Sobota s remeslom, Haraburdy. Spomenuté podujatia sú bližšie definované v kapitole 3.1.4.3.

V Enviroučebni a v Expozícii Baníctvo na Slovensku v Kammerhofe si počas celého roka mohli návštevníci vybrať z ponuky edukačných aktivít tematicky naviazaných na expozíciu Baníctvo na Slovensku: *Rozprávka o baníkovi, Hádať, čo to je, Banická štafeta, Ekodomino, Enviropopoluška, Mineralógia od A po Z, Zašifrovaný depozitár, Osobnosti vedy a techniky, Terra banensium – Krajina príležitostí, Záhrady v strede mesta a Ryžovanie zlata.*

V roku 2025 bol uvedený pri príležitosti 125. výročia múzejníctva v Banskej Štiavnici nový program *Vivat museologiae*. Počas vianočného obdobia bola v ponuke aktivita *Banícky rok Jozefa Lackoviča*.

Ekodielička v Uhoľnej expozícii v Handlovej mala v ponuke celoročné aktivity: *Maľovanie na textil, Maľovanie na hodváb, Sadrové odliatky, Pečenie medovníkov, Pečenie chleba, Tkanie na drevenom hrebeni, Tvorenie pomocou epoxidovej živice, Šumivý darček do kúpeľa.* Skladba programu je postavená na štvrtročnej ponuke s tým, že každý mesiac sú v ponuke 3 rôzne tvorivé techniky s ohľadom na použitie recyklovaných, odpadových alebo prírodných materiálov. Ponuka je prispôbovaná aj sviatočným obdobiam, či prázdninám. V letných mesiacoch sa v Handlovej konali programy pre rodiny s deťmi pod názvom *Tajomstvá Zeme* a *Lovci pokladov Zeme* bližšie popísané v kapitole

3.1.4.3. V Ekodielničke sa realizovali aj besedy, prednášky, vedomostné kvízy, premietanie filmov s environmentálnou tematikou a pod.

Návštevnosť edukačných aktivít v roku 2025			
	Názov aktivity	Miesto konania	Návštevnosť
1.	Dielnička v Kammerhofe	Kammerhof - Dielnička	3 537
2.	Enviroučebňa, Expozícia Baníctvo na Slovensku v Kammerhofe	Kammerhof	1 710
3.	Ekodielnička, Handlová	Uhoľná expozícia Handlová	643

Každá expozícia má vytvorený edukačný program zo série **Hravo v múzeu** – *Hravý skanzen*, *Hravý Nový zámok*, *Hravý Starý zámok*, *Hravá galéria*, *Hravý Kammerhof* a *Hravé Banské múzeum Handlová*, ktoré sa počas roka využívali. Galéria J. Kollára mala v ponuke aj aktivitu *Voda nad zlato* a v Novom zámku si návštevníci mohli overiť vedomosti v *Teste pozornosti*.

Pri príležitosti 125. výročia múzejníctva v Banskej Štiavnici prebiehal počas mesiacov marec až september na sociálnych sieťach **Vedomostný kvíz** zameraný na históriu Starého zámku. V období adventu sa na sociálnych sieťach uvádzal adventný kalendár zameraný na hračky zo zbierkového fondu múzea.

V júni 2025 uzavrelo múzeum zmluvu o duálnom vzdelávaní s Katolíckou spojenou školou sv. Františka Assiského v Banskej Štiavnici. Múzeu bolo Republikovou úniou zamestnávateľov vydané osvedčenie o spôsobilosti zamestnávateľa vykonávať duálne vzdelávanie. Okrem zmluvy medzi múzeom a školou boli podpísané aj učebné zmluvy s vybraným študentami v odbore programátorstvo – 3 zmluvy so študentami 1. ročníka a 3 zmluvy so študentami 2. ročníka. Študenti v rámci spolupráce začali pracovať na rozšírení a doplnení Aplikácie pre návštevníkov v Expozícii Baníctvo na Slovensku, ktorá má návštevníkov previesť expozíciou a priblížiť fakty a zaujímavosti, ktoré nie sú súčasťou sprievodných lektorských textov. Aplikácia je interaktívna a návštevníci majú možnosť zodpovedať pripravené otázky. Výhodou aplikácie je, že bola pripravená aj v anglickom jazyku.

Slovenské banské múzeum podpísalo memorandum o spolupráci na projekte **Barborská cesta**, ktorý spája najvýznamnejšie technické banské pamiatky stredného Slovenska. Tento výnimočný turistický produkt predstavuje bohaté banícke dedičstvo nášho regiónu a jeho význam v európskom kontexte.

Aktivity v Enviroučebni, Kammerhof

Aktivity v Expozícii Baníctvo na Slovensku, Kammerhof

Tvorivé dielne v Dielničke, Kammerhof

Tvorivé dielne v Ekodielničke, Handlová

Aktivity v Uhoľnej expozícii, Handlová

3.1.6 VEDECKOVÝSKUMNÁ ČINNOSŤ

3.1.6.1 VÝSKUMNÉ ÚLOHY SBM V ROKU 2025

Názov úlohy	Riešitelia	Trvanie	Výstup
Program transformácie starých banských diel na objekty cestovného ruchu SBM/PHÚ/2024/1	PhDr. Daniel Harvan, PhD., členovia OVUČ	1-12/2025	Údržba areálov šacht Weiden (tzv. veľká pinga), Terézia, Nová Šachta, Maximilián a štôlne Klinger – Krátka a Dlhá. Brigády sa konali spravidla 2 x za rok podľa možností, za účasti členov OMČ, ale aj iných oddelení. Opakovane bola realizovaná brigáda v areáli štôlne Klinger Krátka, v areáli šachty Weiden a šachty Terézia.
Uloženie evakuovaných zbierkových predmetov z Berggerichtu (piata etapa). SBM/PHÚ/2024/3	Mgr. Peter Jancsy, Mgr. Ivana Kubalová	1-12/2025	Tvorba systému odborného uloženia geologickej zbierky. Súpis exponátov pre tematické celky budúcej expozície (odovzdané na DO).
Výstava k 125. výročiu múzejníctva v Banskej Štiavnici SBM/PHÚ/2025/5	PhDr. Daniel Harvan, PhD., Mgr. Lukáš Patera, Ph.D., Mgr. Adriana Matejková, PhD., Mgr. Helena Galková, Ing. Lubomír Lužina	24. 5. 2025-31. 12. 2025	Príprava výstavy, obhliadka priestorov, výber historických fotografií, príprava na tlač a inštaláciu výstavy. Následne otvorenie výstavy, lektorovanie.
Banskoštiavnický geopark SBM/PHÚ/2024/10	PhDr. Daniel Harvan, PhD.; Mgr. Peter Orčík, Mgr. Peter Jancsy, Mgr. Emília Švecová	1-12/2025	Prezentácia a starostlivosť o náučnú geologickú expozíciu v BMP – externá expozícia. Úzka spolupráca s Medzirezortnou komisiou Siete geoparkov SR pri MŽP a samosprávou regiónu Banská Štiavnica v súlade s uznesením Vlády SR.
Archeológia – záchranné archeologické výskumy. SBM/PHÚ/2025/12/1	Mgr. Tadeáš Macko	1-12/2025	Participácia na pamiatkovom archeologickom výskume. Definitívne odovzdanie nálezovej správy a všetkých digitálnych podkladov výskumu „Kammerhofska 21“ a celkové dokončenie výskumu.
Vybrané nálezy z najstarších evidovaných zbierok v archeologickom fonde Slovenského banského múzea. SBM/PHÚ/2025/12/2	Mgr. Tadeáš Macko	1-12/2025	„Banické kladivá“, popularizačný článok bol odoslaný do redakcie „Štiavnické noviny“ (v tlači).
Banické pracovné nástroje, ktoré sa stali symbolmi a ich zastúpenie v archeologickom fonde Slovenského banského múzea. SBM/PHÚ/2024/12/1	Mgr. Tadeáš Macko	1-12/2025	„Významné archeologické lokality zastúpené v expozíciách SBM: Santovka - Maďarovce“, popularizačný článok bol odoslaný do redakcie „Štiavnické noviny“ (v tlači).

Názov úlohy	Riešitelia	Trvanie	Výstup
Banskoštiavnické cechy (dejiny remesiel a obchodu v Banskej Štiavnici). SBM/PHÚ/2024/12/8	Mgr. Adriana Matejková, PhD.	2024-2027	Štúdia. Čižmarske a obuvnícke remeslo v Banskej Štiavnici: Historické pramene, cechové artikuly, rkp. Štúdia. Umelecké remeslá v Banskej Štiavnici: Zlatníci, kováči a kamenári v historickom kontexte, rkp.
Dejiny knižnej kultúry: dejiny knižníc v Banskej Štiavnici – významnej lokalite UNESCO. SBM/PHÚ/2024/12/2	Mgr. Adriana Matejková, PhD.	2025-2027	Štúdia. Meštianske knižnice Banskej Štiavnice v 15.-19. storočí. Štúdia. Rozvoj inštitucionálnych knižníc (školských, spolkových) v Banskej Štiavnici v 18. a 20. storočí, rkp. Štúdia. Osobná knižnica akademického maliara Edmunda Gwerka v správe Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnici. Účasť na konferencii Museologia literaria, Banská Bystrica, organizátori: Štátna vedecká knižnica, Literárne a hudobné múzeum, Zväz múzeí Slovenska – literárna a hudobná komisia 4.11.2025.
Dejiny uhoľného baníctva na Slovensku v 19. a 20. storočí – časť Identita baníka v čase. SBM/PHÚ/2025/12/14	Mgr. Helena Galková	2025 -2027	Kroniky brigád socialistickej práce v Bani Handlová: Dokumentácia pracovnej kultúry a kolektívnej identity, rkp.
Dejiny uhoľného baníctva na Slovensku v 19. a 20. storočí – časť Geológia a geologické pomery uhoľných ložísk na slovenskom území. SBM/PHÚ/2025/12/5	Mgr. Peter Jancsy, Mgr. Ivana Kubalová	2025-2027	Príprava a zber materiálu, štúdium zdrojov a literatúry. Ložiská uhlia na Slovensku – (prehľad, genetické typy, minerály uhoľných ložísk – článok).
Polymetalická mineralizácia spätá s neogénnym vulkanizmom na lokalite Horné Hámre. SBM/PHÚ/2024/12/6	Mgr. Ivana Kubalová	1-12/2025	Článok publikovaný v Zborníku SBM ročník 29, 2025.
Minerály a horniny Novej Bane a ich zastúpenie v zbierkovom fonde SBM. SBM/PHÚ/2024/12/4	Mgr. Peter Jancsy, Mgr. Ivana Kubalová	1-12/2025	Minerály a horniny Novej Bane a ich zastúpenie v zbierke SBM (rešerše prác o mineráloch Novej Bane, súpis vzoriek zbierky SBM súvisiacich s témou).
Zbierkový fond Ľudovíta Cseha SBM/PHÚ/2024/12/4	Mgr. Peter Jancsy	1-12/2025	Dočasne nevyhovujúce uloženie zbierok z dôvodu požiaru a poškodenia depozitárov v Bergergerichte neumožňuje prístup k zbierkovým

Názov úlohy	Riešitelia	Trvanie	Výstup
			predmetom dočasné pozastavenie plnenia úlohy.
Dejiny uhoľného baníctva v Uhorsku za dualizmu (1867 – 1918)	Mgr. Lukáš Patera, Ph.D.	2025-2027	Štúdia: PATERA, Lukáš. Uhoľné bane Rimamuránsko-šalgótarjárskej železiarskej spoločnosti pred prvou svetovou vojnou. In Zborník Gemersko-malohontského múzea, 2026. (v recenznom konaní).
Dejiny uhoľného baníctva na území dnešného Slovenska medzi rokmi 1918 až 1938. SBM/PHÚ/2025/12/17	PhDr. Daniel Harvan, Ph.D., Mgr. Lukáš Patera, Ph.D	2025-2027	Príprava a zber materiálu, štúdium zdrojov a literatúry, konzultácie. Príprava a realizácia prezentácie.
Historický výskum k dejinám techniky v hornouhorských/ slovenských baniach a železiarňach v rokoch 1867 – 1945.	Mgr. Lukáš Patera, Ph.D.	1-12/2025	Článok: PATERA, Lukáš. Vysoká pec Etelka v Nižnej Slanej a jej prestavba na úpravňu železných rúd. In Pamiatky a múzea, 2026 (v recenznom konaní) Výstup na konferencii: Impulzy vývoja Zvolena v nedávnej minulosti, konanej 19. novembra 2025 v Lesníckom a drevárskom múzeu vo Zvolene – príspevok „Továreň na plechy UNION vo Zvolene a jej miesto v uhorských hospodárskych dejinách“.
Hospodárske špecifiká banskoštiavnického okresu v rokoch 1918–1938. SBM/PHÚ/2024/12/7	PhDr. Daniel Harvan, Ph.D., Prof. Peter Mičko, PhD.	1-12/2025	Štúdia: HARVAN, Daniel – MIČKO, Peter. Vznik Československej republiky a banskoštiavnický región v rokoch povojnovej hospodárskej krízy. In <i>Studia Historica Nitriensia</i> , 2025, roč. 29, č. 1, s. 49-70. ISSN 1338-7219. Prezentuje najvýznamnejšie priemyselné podniky v meste a širšom regióne, medzi nimi ŠBR a ostatné odvetvia priemyslu (strojárneho, potravinárskeho, textilného, obuvníckeho a drevospracujúceho) a ich vývoj v období povojnovej hospodárskej krízy.
Spoločenské elity Banskej Štiavnice v 19. storočí (do roku 1918). SBM/PHÚ/2025/12/11	Mgr. Adriana Matejková, PhD.	1-12/2025	Štúdia. Študentské spolky a ich vplyv na národný, kultúrny, vzdelávací a politický život Banskej Štiavnice v 19. a 20. storočí. Účasť na konferencii: Korene poznania: vzdelávanie v historických súvislostiach, organizátor: Západoslovenské múzeum v Trnave, Múzeum školstva a pedagogicky v Bratislave, Trnava, 13.-14.11.2025.

Názov úlohy	Riešitelia	Trvanie	Výstup
Spracovanie fondu Novšia história – časť farmácia SBM/PHÚ/2025/12/12	PhDr. Daniel Harvan, PhD.	1-12/2025	Štúdia. K existencii druhej farmaceutickej zbierky v Banskej Štiavnici. Štúdia bola prezentovaná na vedeckej konferencii a bude publikovaná v zborníku.
Výskum fotografickej kultúrnej society v Banskej Štiavnici SBM/PHÚ/2024/12/10	PhDr. Daniel Harvan, PhD.	1-12/2025	V súvislosti s revíziou NH fondu bol v roku 2024 urobený výskum, ten sa doplnil v roku 2025 o výsledky z revízie fondu Banská technika. V roku 2026, najneskôr 2027, bude materiál spracovaný do konečnej podoby.
Montanistika – Dokumentácia banských lokalít na Slovensku SBM/PHÚ/2025/12/15	Ing. Lubomir Lužina, PhDr. Daniel Harvan, PhD., Mgr. Peter Orčík	1-12/2025	Výjazdy a fotodokumentácia výrobného objektu OPP – Kovolessk v Hodruši-Hámroch, ťažnej veže šachty Mayer v Hodruši, továrne DINAS Banská Belá, Svätotrojičnej dedičnej štôlne v Banskej Štiavnici, dedičnej štôlne Egri v Pukanci a objektu mestskej plavárne v Banskej Štiavnici. Cestovateľský zápisník na stránke SBM, články, správy na sociálnych sieťach.
Ťažobná technika v zbierkovom fonde SBM SBM/PHÚ/2025/12/4	Mgr. Ivana Kubalová Ing. Lubomir Lužina	1-12/2025	Zoznam a fotodokumentácia ťažobnej techniky v Uhoľnej expozícii v Handlovej a na Prachárni BMP v Banskej Štiavnici. Archívny a terénny výskum.
Zbierky fondu banskej techniky súvisiace s hnedouhoľným baníctvom na Slovensku SBM/PHÚ/2024/12/14	Mgr. Ivana Kubalová Ing. Lubomir Lužina	1-12/2025	Štúdia. KUBALOVÁ, Ivana – LUŽINA, Lubomír: Kolekcia zbierok súvisiacich v uhoľnom baníctvom vo fonde banskej techniky Slovenského banského múzea. In Zborník Slovenského banského múzea, roč. 29, Banská Štiavnica 2025, s. 89–112.
Odborný seminár k 125. výročiu múzejníctva v Banskej Štiavnici SBM/PHÚ/2025/7	Mgr. Lukáš Patera, Ph.D., PhDr. Daniel Harvan, PhD., členovia OVUČ	9/2025	Organizácia odborného semináru 125. výročiu múzejníctva v Banskej Štiavnici, 11.9.2025, Kammerhof, Banská Štiavnica.
Spracovanie tzv. fondu „detektoristi“ SBM/PHÚ/2024/36	Mgr. Tadeáš Macko	1-12/2025	Vysporiadanie tzv. formu detektoristi po administratívnej stránke, odborné spracovanie a uskladnenie predmetov. Nálezy boli jednotlivo interpretované, oficiálne zaradené do PMM-A, fyzicky očíslované a jednotne uložené.
Zborník SBM č. 29	Mgr. Ivana Kubalová externá editorka Mgr. Tereza Bartošíková,	1-12/2025	Zborník SBM č. 29, 2025 bol vydaný a prezentovaný na seminári k 125. výročiu múzejníctva v Banskej Štiavnici

Názov úlohy	Riešitelia	Trvanie	Výstup
SBM/PHÚ/2024/40	PhD		dňa 11.9.2025 v Kammerhofe v Banskej Štiavnici.
Zborník Argenti fodina	PhDr. Daniel Harvan, PhD., Mgr. Lukáš Patera, Ph.D.	1-12/2025	Všetky príspevky do zborníka prešli cez recenzné konanie a posudzovanie. Prebehla predtlačová úprava. Plnenie úlohy bude pokračovať v roku 2026 vydaním zborníka.
Založenie a budovanie zbierkového fondu Mestského múzea a Okresného vlastivedného múzea – predchodcov Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnici v rokoch 1900 – 1964	Mgr. Adriana Matejková, PhD.	1-12/2025	Štúdiá publikovaná v zborníku: 125 rokov múzejníctva v Banskej Štiavnici. Banská Štiavnica: Slovenské banské múzeum, 2025. Prezentácia na odbornom seminári k 125. výročia múzejníctva v Banskej Štiavnici, 11.9.2025.

3.1.6.2 PUBLIKAČNÁ ČINNOSŤ PRACOVNÍKOV MÚZEA V ROKU 2025

V roku 2025 sa podarilo dokončiť prípravu a vydať v poradí 29. ročník Zborníka Slovenského banského múzea, ktorého externým editorom bola doktorka Tereza Bartošíková z Pamiatkového úradu SR v Bratislave. Za SBM zabezpečili jeho redakčnú úpravu Mgr. Lukáš Patera, Ph.D. a Mgr. Ivana Kubalová. Zborník bol po prvýkrát vyhotovený v plne farebnej tlači a s novým vnútorným dizajnom, ktorý navrhla externá grafička Mgr. Bronislava Porubská. Zborník obsahuje dokopy štyri štúdie, dve materiálové štúdie, osem správ, dve recenzie a výberovú bibliografiu k dejinám uhoľného baníctva na Slovensku.

ZBORNÍKY SBM

BARTOŠÍKOVÁ, Tereza (ed.): *Zborník Slovenského banského múzea, roč. XXIX.* Banská Štiavnica, 2025, 203 s. ISBN 978-80-85579-70-3. Náklad 150 ks.

MONOGRAFIE, PUBLIKÁCIE

PATERA, Lukáš a kol. 125 rokov múzejníctva v Banskej Štiavnici / 125 Years of Museology in Banská Štiavnica. Banská Štiavnica 2025, 46 s. ISBN 978-80-85579-69-7.

VEDECKÉ ČLÁNKY (SAMOSTATNÉ, V SPOLUAUTORSTVE)

GALKOVÁ, Helena. Význam činnosti Handlovského baníckeho spolku pri udržiavaní tradícií, identity a baníckeho dedičstva v Handlovej. In: BARTOŠÍKOVÁ, Tereza (ed.). *Zborník Slovenského banského múzea XXIX.* Banská Štiavnica: 2025, ročník XXIX, číslo 1, s. 37 - 47. ISBN: 978-80-85579-70-3.

GALKOVÁ, H. – HARVAN, D. – SENČEK, R. R.: Ethics and Problems of Museumisation in the current montane environment using examples from Slovak Republic. In: *ETHICS OF CONTEMPORARY COLLECTING*, ed. R.L. West, J. Kavanagh, E. Miles, S. Corder. London: ROUTLEDGE, 2025, pp. 213 -221.

HARVAN, Daniel – MIČKO, Peter. Vznik Československej republiky a banskoštiavnický región v rokoch povojnovej hospodárskej krízy. In *Studia Historica Nitriensia*, 2025, roč. 29, č. 1, s. 49-70. ISSN 1338-7219.

HARVAN, Daniel. Vznik Mestského múzea v Banskej Štiavnici (udalosti a osobnosti). In *Hont a jeho dejiny.* roč. 5, č. 2/2025, s. 54-58. ISSN 2729-8833.

KUBALOVÁ, Ivana – FERENC, Štefan. História baníctva v okolí Horných Hámrov (stredné Slovensko). In BARTOŠÍKOVÁ, Tereza (ed.). Zborník Slovenského banského múzea, roč. XXIX. Banská Štiavnica, 2025, s. 52 – 65. ISBN 978-80-85579-70-3.

KUBALOVÁ, Ivana – LUŽINA, Lubomír. Kolekcia zbierok súvisiacich v uhoľnom baníctvom vo fonde banskej techniky Slovenského banského múzea. In BARTOŠÍKOVÁ, Tereza (ed.). Zborník Slovenského banského múzea, roč. XXIX. Banská Štiavnica, 2025, s. 88 – 112. ISBN 978-80-85579-70-3.

MACKO, Tadeáš. Najnovšie evidované banícke železka z lokality Glanzenberg v Slovenskom banskom múzeu. In: BARTOŠÍKOVÁ, Tereza (ed.). Zborník Slovenského banského múzea XXIX, Banská Štiavnica: 2025, s. 84 – 109.

MACKO, Tadeáš – KVIETOK, Martin. Archeologický výskum budovy Berggerichtu v Banskej Štiavnici (2023 - 2025). In Zborník príspevkov z konferencie - Hont a jeho dejiny vo svetle najnovších výskumov. 2026 (v tlači)

MATEJKOVÁ, Adriana. Inšpiratívna návšteva pražských múzeí – príprava na rekonštrukciu budovy Berggericht.

MATEJKOVÁ, Adriana. Založenie a budovanie zbierkového fondu bývalého Mestského múzea a Okresného vlastivedného múzea v Banskej Štiavnici - predchodcov Slovenského banského múzea v rokoch 1900-1964 In: BARTOŠÍKOVÁ, Tereza. Zborník SBM 29/2025. Slovenské banské múzeum, s. Banská Štiavnica: Slovenské banské múzeum, 2025, s. 155-158. ISBN 978-80-85579-70-3.

MATEJKOVÁ, Adriana. Projekty SBM podporené Nadáciou SPP a Donio SK: informácia o projektoch. In: BARTOŠÍKOVÁ, Tereza. Zborník SBM 29/2025. Slovenské banské múzeum, s. Banská Štiavnica: Slovenské banské múzeum, 2025, s. 179-163. ISBN 978-80-85579-70-3.

MATEJKOVÁ, Adriana. Založenie a budovanie zbierkového fondu bývalého Mestského múzea a Okresného vlastivedného múzea v Banskej Štiavnici - predchodcov Slovenského banského múzea v rokoch 1900-1964. In: PATERA, Lukáš (ed.). 125 rokov múzejníctva v Banskej Štiavnici. Banská Štiavnica: Slovenské banské múzeum, 2025, s. 6-11. ISBN 978-80-85579-69-7.

PATERA, Lukáš. Osudy exponátov v Banskom múzeu v prírode v Banskej Štiavnici získaných z banských závodov na východnom Slovensku. In Argenti fodina, 2025 (v tlači).

PATERA, Lukáš. Založenie a výstavba železoruďného banského závodu Těšínskej komory v Máriahute v 80. rokoch 19. storočia. In Z minulosti Spiša, roč. XXXII, 2024, s. 143–166. ISBN 978-80-974875-1-5.

PATERA, Lukáš. Vývoj banskej techniky v železoruďnom banskom závode Máriahuta v rokoch 1882–1914. In Spiš – Vlastivedný zborník, 2025 (v recenznom konaní).

PATERA, Lukáš. Uhoľné bane Rimamuránsko-šalgótarjánskej železiarskej spoločnosti pred prvou svetovou vojnou. In Zborník Gemersko-malohontského múzea, 2026. (v recenznom konaní)

PATERA, Lukáš. Vysoká pec Etelka v Nižnej Slanej a jej prestavba na úpravňu železných rúd. In Pamiatky a múzea, 2026 (v recenznom konaní)

VEDECKÉ A ODBORNÉ ČLÁNKY (NEPUBLIKOVANÉ ÚČASŤ NA KONFERENCIÁCH)

MATEJKOVÁ, Adriana. Osobná knižnica akademického maliara Edmunda Gwerka v správe Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnici. Účasť na konferencii Museologia literaria, Banská Bystrica, organizátori: Štátna vedecká knižnica, Literárne a hudobné múzeum, Zväz múzeí Slovenska – literárna a hudobná komisia 4.11.2025.

MATEJKOVÁ, Adriana. Študentské spolky a ich vplyv na národný, kultúrny, vzdelávací a politický život Banskej Štiavnice v 19. a 20. storočí. Účasť na konferencii: Korene poznania: vzdelávanie v historických súvislostiach, organizátor: Západoslovenské múzeum v Trnave, Múzeum školstva a pedagogický v Bratislave, Trnava, 13.-14.11.2025.

SPRÁVY A RECENZIE

HARVAN, Daniel. Aby každé dieťa malo za klobúk orechov: 180. výročie narodenia MUDr. Imricha Tótha 1844 – 2024. In: BARTOŠÍKOVÁ, Tereza (ed.) *Zborník Slovenského banského múzea 29*. Banská Štiavnica : SBM, 2025, s. 164 – 166. ISBN 978-80-85579-70-3.

MATEJKOVÁ, Adriana. Projekty SBM podporené Nadáciou SPP a Donio SK: informácia o projektoch. In: BARTOŠÍKOVÁ, Tereza (ed.) *Zborník Slovenského banského múzea 29*. Banská Štiavnica : SBM, 2025, s. 179-163. ISBN 978-80-85579-70-3.

MATEJKOVÁ, Adriana. Recenzia knihy: MORAVČÍKOVÁ, Henrieta – BOČKOVÁ, Monika – HABERLANDOVÁ, Katarína – KRIŠTEKOVÁ, Laura – SMETANOVÁ, Gabriela – SZALAY, Peter. 101: Slovenská architektúra: Najdôležitejšie stavby moderny, ktorých zoznam je nie je konečný. Bratislava: Čierne diery, 2024. 704 s. ISBN 978-80-69103-00-9. In: BARTOŠÍKOVÁ, Tereza. *Zborník SBM 29/2025*. Slovenské banské múzeum, s. Banská Štiavnica: Slovenské banské múzeum, 2025, s. 177-178. ISBN 978-80-85579-70-3.

PATERA, Lukáš. Recenzia kniha: HRONČEK, Pavel – GREGOROVÁ, Bohuslava – HERČKO, Ivan. Hnedouhoľné baníctvo v okolí Veľkého Krtíša. Závada, Banská Bystrica : OZ Novohradský historický spolok, 2021, 550 s. In: BARTOŠÍKOVÁ, Tereza. *Zborník SBM 29/2025*. Slovenské banské múzeum, s. Banská Štiavnica: Slovenské banské múzeum, 2025, s. 179 – 180. ISBN 978-80-85579-70-3.

PERSONÁLIE

HARVAN, Daniel. PhDr. Jozef Labuda, CSc. 70-ročný. In: BARTOŠÍKOVÁ, Tereza (ed.) *Zborník Slovenského banského múzea 29*. Banská Štiavnica : SBM, 2025, s. 167 – 170. ISBN 978-80-85579-70-3.

POPULARIZAČNÉ ČLÁNKY V TLAČENÝCH MÉDIÁCH

GALKOVÁ, Helena. Zbierkové predmety fondu etnológie z bývalých zbierok Štátneho banského múzea Dionýza Štúra a Mestského múzea. In: 125 rokov múzejníctva v Banskej Štiavnici, Slovenské banské múzeum - pamätná publikácia 2025, s. 24 – 28.

GALKOVÁ, Helena. Kroniky BSP z Bane Handlová, nový prírastok v zbierke Slovenského banského múzea. In: Montanrevue, č. 4/2025, roč. XVIII, v tlači

HARVAN, Daniel. História Mestského múzea v Banskej Štiavnici objektívom fotoaparátu. In: PATERA, Lukáš (ed.). *125 rokov múzejníctva v Banskej Štiavnici*. Banská Štiavnica: Slovenské banské múzeum, 2025, s. 16-23. ISBN 978-80-85579-69-7.

HARVAN, Daniel. Mgr. Marta Marošová – lekárnička z banskoštiavnickej lekárne U Spasiteľa. I. časť. In *Lekárnik*. roč. XXX, č. 7/2025, s. 40-41. ISSN 1335-924X.

HARVAN, Daniel. Mgr. Marta Marošová – lekárnička z banskoštiavnickej lekárne U Spasiteľa. II. časť. In *Lekárnik*. roč. XXX, č. 8/2025, s. 36-37. ISSN 1335-924X.

HARVAN, Daniel. Nové prírastky Slovenského banského múzea. In *Štiavnické noviny*, 2025, r. XXXVI., č. 3, s. 11. ISSN 1337-8023.

HARVAN, Daniel – GEMEINER, Peter. Zabudnutí susedia. VI. Pozoruhodná životná cesta Karola Wassermanna. In *Štiavnické noviny*, 2025, r. XXXVI., č. 12, s. 10. ISSN 1337-8023.

HARVAN, Daniel. Banskoštiavnická krytá plaváreň. In *Štiavnické noviny*, 2025, r. XXXVI., č. 13, s. 12. ISSN 1337-8023.

HARVAN, Daniel. K pripravovanej knihe o Strednej priemyselnej škole Samuela Mikovíniho. In *Štiavnické noviny*, 2025, r. XXXVI., č. 20, s. 10. ISSN 1337-8023.

HARVAN, Daniel. Kovolesk, s. r. o. OPP Banská Štiavnica, stredisko 420 – výroba klenotníckej dutiny v Dolných Hámroch. In *Klopačka*. roč. XXIV., č. 1/2025, s. 5 – 6.

JANCSY, Peter. Zdroje geologickej muzeálnej zbierky v Banskej Štiavnici v počiatočných fázach jej existencie (do 2. svetovej vojny). In PATERA, Lukáš (ed.). *125 rokov múzejníctva v Banskej Štiavnici*. Banská Štiavnica: Slovenské banské múzeum, 2025, s. 29-33. ISBN 978-80-85579-69-7.

LUŽINA, Lubomír. Výstavba expozície uhoľného baníctva v Handlovej. In PATERA, Lukáš (ed.). *125 rokov múzejníctva v Banskej Štiavnici*. Banská Štiavnica: Slovenské banské múzeum, 2025, s. 40-46. ISBN 978-80-85579-69-7.

MACKO, Tadeáš. Banícke kladivá. In: *Štiavnické noviny*, 2025, roč. XXXVI, č. 36

MACKO, Tadeáš. Významné archeologické lokality zastúpené v expozíciách SBM: Santovka – Maďarovce. In: *Štiavnické noviny*, 2026 (v tlači)

MATEJKOVÁ, Adriana. Založenie a budovanie zbierkového fondu bývalého Mestského múzea a Okresného vlastivedného múzea v Banskej Štiavnici - predchodcov Slovenského banského múzea v rokoch 1900-1964 In: PATERA, Lukáš (ed.). *125 rokov múzejníctva v Banskej Štiavnici*. Banská Štiavnica: Slovenské banské múzeum, 2025, s. 6-11. ISBN 978-80-85579-69-7.

MATEJKOVÁ, Adriana. Emil Boleslav Lukáč: básnik, ktorého srdce zostalo doma v Štiavnických vrchoch. In: Kalich, december 2025.

MATEJKOVÁ, Adriana. Nová kniha banskoštiavnického rodáka Milana Augustína o Majstrovi M.S. In *Štiavnické noviny*, 2025, roč. 36, č. 2, 30.1.2025, s. 8.

MATEJKOVÁ, Adriana. Posledná večera od Leonarda da Vinci „Veru, veru, vám hovorím: Jeden z vás ma zradí“ (Ján 13, 21-22). In: Kalich, apríl 2025.

MATEJKOVÁ, Adriana. Slovenské banské múzeum otvára výstavu „Umenie a krása reštaurovania“. In *Štiavnické noviny*, 2025, roč. 36, č. 21, 20.11.2025, s. 11.

PATERA, Lukáš. História uhoľnej bane Handlová. In PATERA, Lukáš a kol. *125 rokov múzejníctva v Banskej Štiavnici / 125 Years of Museology in Banská Štiavnica*. Banská Štiavnica 2025, s. 34–39. ISBN 978-80-85579-69-7.

Zoznam príspevkov uverejnených v dvojtyždenníku Mesta Banská Štiavnica - Štiavnické noviny, 2025, r. XXXVI, ISSN, 1337:

125 rokov múzejníctva v Banskej Štiavnici.

Otvorenie sezóny v Banskom múzeu v prírode a príprava na jarné prázdniny.

Jarne prázdniny v Slovenskom banskom múzeu 2025.

Hľadáte zážitok počas jarných prázdnin v Banskej Štiavnici? Zarezerwujte si „Prázdninové fárание do štólne Glanzenberg“!

Druhé výročie od požiaru Berggerichtu.

Kollárova Štiavnica 2025.

Svetový deň vody v Kammerofe.

Poznaj a chráň prírodu svojej vlasti 2025.

Slovenské banské múzeum pozýva na Noc múzeí a galérií 2025.

Slovenské banské múzeum pozýva na Veľkonočné dielničky.

Výstava prác medzinárodnej výtvarnej súťaže "MY SA NEVIEME SŤAŽOVAŤ NAHLAS".

Štiavnické kumštárnum 2025: Festival kumštu remesla a zábavy opäť na Starom zámku.

Zachraňovať môže každý – Deň detí a životného prostredia v Banskom múzeu v prírode.

Slovenské banské múzeum vydáva publikáciu pri príležitosti 125. výročia múzejníctva v Banskej Štiavnici.

Podujatie S archeológom v Kammerhofe priblíži verejnosti históriu jednej z najvýznamnejších budov Banskej Štiavnice.

Výstava 125 rokov múzejníctva v Banskej Štiavnici.

Cestovateľský zápisník - Banskoštiavnická plaváreň.

Deň detí spojený s dňom životného prostredia. Deti si vyskúšali záchranárske profesie aj environmentálne aktivity.

Študenti IT odboru získajú prax v múzeu.

Slovenské banské múzeum a Katolícka spojená škola podpísali zmluvu o duálnom vzdelávaní.

Prázdninový kumšt remesla: Letné tvorivé remeselné dielne počas júla a augusta v Kammerhofe v Banskej Štiavnici.

Slovenské banské múzeum počas leta opäť oživí banícku históriu – prichádza obľúbená "Rozprávka o baníkovi".

Vnuk a dedo: Umelecký dialóg o krásach Slovenska .

Návšteva banského mesta Baia Sprie v Rumunsku.

Haraburdy 2025 – Staré veci nemusia skončiť v koši. Prines, nákup, recykluj.

Pozvánka na Seminár k 125. výročiu múzejníctva v Banskej Štiavnici.

Zažite september v Slovenskom banskom múzeu.

Zahrajte si pátraciu hru zdarma v Kammerhofe počas Salamandrových dní.

Ďalší vzácny prírastok v štôlni Glanzenberg.

Hľadáme spomienky absolventov SPŠ Samuela Mikovíniho.

Prechádzka po stopách minulosti počas Salamandrových dní v Banskej Štiavnici.

Zapojte sa do XXIII. ročníka medzinárodnej výtvarnej súťaže „My sa nevieme sťažovať nahlas“.

Salamander v múzeu: Slovenské banské múzeum počas Salamandrových dní ponúkne návštevníkom jedinečné zážitky.

Dušíčky z Nového zámku 2025 so zaujímavými hosťami.

História baníctva pod jednou strechou – komentované prehliadky v Kammerhofe.

Zažite október v Slovenskom banskom múzeu – výstavy, fárane aj dušíčkový večer.

Týždeň vedy a techniky 2025 v Slovenskom banskom múzeu: Život s umelou inteligenciou.

Jubilejný 20. ročník Šťavnického vianočného jarmoku v Kammerhofe.

Vianočná hra v Slovenskom banskom múzeu: Banícky rok Jozefa Lackoviča.

POPULARIZAČNÉ ČLÁNKY A ROZHOVORY V ONLINE MÉDIÁCH

LUŽINA, Lubomir - O Bartolomej štôlni – rádio Regina – živý vstup – 26. február 2025

MATEJKOVÁ, Adriana. Čo naozaj vieme o láske Maríny a Andreja Sládkoviča? Podcast Slovenskej národnej knižnice, 27.3.2025.

<https://open.spotify.com/episode/3PJqkBmZUiGOCIKyYs2itf?si=451a329fba9a49cc>

Zoznam tlačových správ vydaných Slovenským banským múzeom v roku 2025:

Hľadáte zážitok počas jarných prázdnin v Banskej Štiavnici? Zarezerwujte si „Prázdninové fárane do štôlny Glanzenberg“!

125 rokov múzejníctva v Banskej Štiavnici.

Slovenské banské múzeum oslavuje 10. výročie vzniku Uhoľnej expozície v Handlovej.

Svetový deň mokradí 2025 prinesie návštevníkom zážitkový týždeň v Uhoľnej expozícii v Handlovej.

Slovenské banské múzeum pozýva na Rozprávku o baníkovi počas jarných prázdnin.

Tvorivé dielne v Ekodielničke v Handlovej.

Začiatok roka plný tvorivosti a environmentálnej výchovy.

Jarné prázdniny v Slovenskom banskom múzeu.

Otvorenie sezóny v Banskom múzeu v prírode a príprava na jarné prázdniny.

Svetový deň vody: „Každá kvapka sa počíta“ v Uhoľnej expozícii v Handlovej.

Svetový deň vody v Kammerhofe v Banskej Štiavnici.

Kollárova Štiavnica 2025.

Vnuk a dedo: Umelecký dialóg o krásach Slovenska.

Ekodielnička v Uhoľnej expozícii Handlová ponúkne tvorivé aktivity v jarných mesiacoch.

Slovenské banské múzeum pozýva na Veľkonočné dielničky.

Veľkonočné fárane do štôlny Glanzenberg.

Druhé výročie od požiaru budovy Berggerichtu v Banskej Štiavnici.

Deň Zeme v Uhoľnej expozícii Handlová: Tajomstvá úľa. Spoznajte s nami svet včelárstva!

Montánna vychádzka: Moderštôlnianske baníctvo – putovanie po stopách zaniknutých banských lokalít.

Výstava prác medzinárodnej výtvarnej súťaže "MY SA NEVIEME SŤAŽOVAŤ NAHLAS".

Slovenské banské múzeum pozýva na Noc múzeí a galérií 2025.

Uhoľná expozícia v Handlovej pozýva na Noc múzeí a galérií 2025.

Deň pre Zem v Slovenskom banskom múzeu - zaujímavé aktivity a obľúbený výmenník rastlín.
Máj v Slovenskom banskom múzeu – výstavy, festival aj Noc múzeí a galérií.
Exteriérová výstava „Cesta uhlia, cesta v čase“ priblíži vznik Uhoľnej expozície v Handlovej.
Výstava 125 rokov múzejníctva v Banskej Štiavnici.
Štiavnické kumštárnum 2025: Festival kumštu remesla a zábavy opäť na Starom zámku.
Zachraňovať môže každý – Deň detí a životného prostredia v Banskom múzeu v prírode.
V Handlovej bola slávnostne otvorená výstava „Cesta uhlia, cesta v čase“.
Slovenské banské múzeum vydáva publikáciu pri príležitosti 125. výročia múzejníctva v Banskej Štiavnici.
Jún v Slovenskom banskom múzeu.
Podujatie S archeológom v Kammerhofe priblíži verejnosti históriu jednej z najvýznamnejších budov Banskej Štiavnice.
Slovenské banské múzeum zhodnotilo rok 2024 vo Výročnej správe.
Slovenské banské múzeum počas leta opäť oživí banícku históriu – prichádza obľúbená "Rozprávka o baníkovi".
Deň detí spojený s dňom životného prostredia. Deti si vyskúšali záchranné profesie aj environmentálne aktivity.
Prázdninový kumšt remesla: Letné tvorivé remeselné dielne počas júla a augusta v Kammerhofe v Banskej Štiavnici.
Študenti IT odboru získajú prax v múzeu.
Slovenské banské múzeum a Katolícka spojená škola podpísali zmluvu o duálnom vzdelávaní.
Komentované prehliadky o vývoji baníctva v Kammerhofe počas leta.
Uhoľná expozícia Handlová ponúka deťom počas leta tvorivé dielne aj dobrodružnú hru s banskou tematikou.
Júl v Slovenskom banskom múzeu! Spoznaj, zaži, vytvor.
Slovenské banské múzeum sa pripája k celoslovenskej zbierke školských pomôcok.
Haraburdy 2025 – Staré veci nemusia skončiť v koši. Prines, nakúp, recykluj.
August v Slovenskom banskom múzeu.
Deň bielych ruží si pripomenie aj Uhoľná expozícia v Handlovej.
Bartolomejský šachtág: banícka oslava, ktorú treba zažiť.
Prechádzka po stopách minulosti počas Salamandrových dní v Banskej Štiavnici.
Salamander v múzeu: Slovenské banské múzeum počas Salamandrových dní ponúkne návštevníkom jedinečné zážitky.
Pozvánka na Seminár k 125. výročiu múzejníctva v Banskej Štiavnici.
Zažite Salamandrové fárание do štôlne Glanzenberg.
Zahrajte si pátraciu hru zdarma v Kammerhofe počas Salamandrových dní.
Zažite september v Slovenskom banskom múzeu.
Tvorivá jeseň v Ekodielničke v Handlovej.
Slovenské banské múzeum sa zapája do Európskeho týždňa mobility 2025.
Zapojte sa do XXIII. ročníka medzinárodnej výtvarnej súťaže „My sa nevieme sťažovať nahlas“.
Zažite október v Slovenskom banskom múzeu – výstavy, fárание aj dušičkový večer.
História baníctva pod jednou strechou – komentované prehliadky v Kammerhofe.
Sobota s remeslom v Kammerhofe.
Dušičky z Nového zámku 2025 so zaujímavými hosťami.
Týždeň vedy a techniky 2025 v Slovenskom banskom múzeu: Život s umelou inteligenciou.
Komentované prehliadky v Kammerhofe pokračujú aj v novembri.
Týždeň vedy a techniky 2025 v Handlovej: Od uhlia k obnoviteľným zdrojom energie.
November v Slovenskom banskom múzeu.
Umenie a krása reštaurovania.
Predvianočné tvorenie v Handlovej.
December v múzeu.
Jubilejný 20. ročník Štiavnického vianočného jarmoku.

TELEVÍZIA A ROZHLAS

ĎURICOVÁ, Anna – ŠVECOVÁ, Emília. Jarné prázdniny v múzeu – tradičné techniky, STVR-Rádio Regina Stred, Komu sa nelení, 22.3.2025

ĎURICOVÁ, Anna – ŠVECOVÁ, Emília. Deň vody v Kammerhofe, VIO TV Ban. Štiavnica, 12. Štiavnický magazín 2025

ĎURICOVÁ, Anna – ŠVECOVÁ, Emília. Reportáž o remeselných technikách súvisiacich s Veľkou Nocou, Regina – všetky odtiene regiónov. Odvysielané 15.4.2025, 16:30, <https://www.stvr.sk/televizia/archiv/14356/526710#1350>

ĎURICOVÁ, Anna – ŠVECOVÁ, Emília. Haraburdy – environmentálna burza, VIO TV Banská Štiavnica, 34. Štiavnický magazín 2025

ĎURICOVÁ, Anna - GALKOVÁ, Helena – KMINIAKOVÁ, Martina - ŠVECOVÁ, Emília - . Otvorenie Harabúrd 2025 – rozhovor, RTVS - Regina stred, 21.8.25 o 10:34h

GALKOVÁ, Helena. O výstave Chrámové betlehemy – rozhovor s Ivanou Kaprálikovou, RTVS - Regina stred, 13.1.2025 o 8:00h

HURTIŠOVÁ, Eva. Týždeň vedy a techniky v Slovenskom banskom múzeu, VIO TV Banská Štiavnica, 46. Štiavnický magazín 2025

HURTIŠOVÁ, Eva. Štiavnický vianočný jarmok, 20. ročník podujatia, VIO TV Banská Štiavnica, 51. Štiavnický magazín 2025

LUŽINA, Lubomir - Natáčanie pre TV JOJ o štôlni Glanzenberg – 06. marec 2025

LUŽINA, Lubomir - História baníctva pre dokumentárny film OOCR – 30. júl 2025

LUŽINA, Lubomir - Natáčanie o histórii baníctva pre dokument o Barborskej ceste – Hlasy z baní – 12. august 2025

KMINIAKOVÁ, Martina. Vernisáž výstavy My sa neviem sťažovať nahlas, VIO TV Banská Štiavnica, 18. Štiavnický magazín 2025

KMINIAKOVÁ, Martina. Deň detí a Deň životného prostredia v Banskom múzeu v prírode, VIO TV Banská Štiavnica, 25. Štiavnický magazín 2025

MACKO, Tadeáš. RTVS, Kammerhof s archeológom, 27. 08. 2025, 14:25, <https://www.stvr.sk/clanky/413097>

MACKO, Tadeáš. RTVS, Banskoštiavnický Kammerhof. Prečo je taký významný pre banícke dejiny? 10. 06. 2025, 10:24, <https://www.stvr.sk/clanky/405080>

MACKO, Tadeáš. RTVS – Regina Stred, 125 rokov múzejníctva, 7.7. 2025, 13:23

MACKO, Tadeáš – HARVAN, Daniel – LUŽINA, Lubomir. Komentár v dokumentárnom filme „Hlasy z baní“, premiéra 4. decembra 2025

MATEJKOVÁ, Adriana. Rozhovor o novom otvorenom depozitári zbierky Geológia, STVR – Rádio Regina, 14.4.2025.

MIHOKOVÁ, Oľga – WAGNEROVA SMOREKOVÁ, Michaela. Svetový deň mokradí v Handlovej, STVR – Rádio Regina Stred, 18.2.2025, 11:20.

MIHOKOVÁ, Oľga – WAGNEROVA SMOREKOVÁ, Michaela. 10. výročie vzniku Uhoľnej expozície v Handlovej, STVR – Rádio Regina Stred, 21.2.2025, 13:23.

PÁCHNIKOVÁ, Petra – VALACHOVÁ Ingrid. Štiavnické kumštárnum na Starom zámku, VIO TV Banská Štiavnica, 24. Štiavnický magazín 2025

POPULARIZAČNÉ ČLÁNKY NA SOCIÁLNYCH SIEŤACH

MATEJKOVÁ, Adriana. Budovanie zbierkového fondu bývalého Mestského múzea a Okresného vlastivedného múzea v Banskej Štiavnici predchodcov Slovenského banského múzea v rokoch 1900-1964, facebook SBM

MATEJKOVÁ, Adriana. Edmund Gwerk : spomienka na maliara Sitna a štiavnickej krajiny, facebook SBM, 4.12.2025

MATEJKOVÁ, Adriana. Kultúrne strety, historické príbehy. Plody sváru: Obraz osmanskej prítomnosti – prehliadka výstavy v Slovenskej národnej galérii v Bratislave, facebook SBM, 1 s. + 8 obr.

MATEJKOVÁ, Adriana. Mária Pischlová Gerzsöová – múza básnickej skladby Marína, facebook SBM, 1 s. + 8 obr.

MATEJKOVÁ, Adriana. Mestské múzeum v Banskej Štiavnici, facebook SBM, 1 s. + 11 obr.

MATEJKOVÁ, Adriana. Pavol Dobšinský a Banská Štiavnica, zberateľ a prvý vydavateľ slovenských ľudových rozprávok a povestí, spomienka k 140. výročiu úmrtia, facebook SBM, 22.10.2025

MATEJKOVÁ, Adriana. Pozvánka na výstavu: Umenie a krása reštaurovania, facebook SBM, 12.11 a 15.11.2025.

MATEJKOVÁ, Adriana. Prvý rok od otvorenia Nového otvoreného výstavného depozitára zbierky Geológia v Kammerhofe, facebook SBM, 1 s. + 7 obr.

MATEJKOVÁ, Adriana. Rozvoj zbierkového fondu Mestského múzea v Banskej Štiavnici (1900-1941), facebook SBM, 3.11.2025.

MATEJKOVÁ, Adriana. Vynález kníhtlače a najstaršie tlačené knihy - inkunábuly, facebook SBM, 1 s. + 8 obr.

MATEJKOVÁ, Adriana. Umenie a krása reštaurovania: nová výstava v Galérii Jozefa Kollára, facebook SBM, 1 s. + 10 obr.

MATEJKOVÁ, Adriana. Zberateľstvo a vznik Mestského múzea v Banskej Štiavnici, facebook SBM, 1 s. + 10 obr.

MATEJKOVÁ, Adriana. Zo zákulisia odbornej múzejnej práce: prezentácia vzácných diel Majstra MS zo zbierok SBM na medzinárodnej výstave, facebook SBM, 14.12.2025, 1 s. + 8 obr.

MATEJKOVÁ, Adriana. Životné osudy Alžbety Gwerkovej-Göllnerovej (19.10.1905-18.12.1944) – spomienka k 120. výročiu narodenia, facebook SBM, 19.10.2025

MATEJKOVÁ, Adriana. 205. výročie narodenia významného slovenského básnika Andreja Sládkoviča, facebook SBM, 1 s. + 5 obr.

MATEJKOVÁ, Adriana – MICHNA, Slavomír. 31.7. – deň sv. Ignáca z Loyoly: duchovné a kultúrne dedičstvo jezuitov v Banskej Štiavnici, facebook SBM, 2 s. + 10 obr.

<https://www.nmag.sk/uholna-expozicia-handlova/>

<https://www.handlova.sk/novinka/108219/v-banskom-muzeu-pripravili-pre-navstevnikov-novu-vystavu>

<https://myhornanitra.sme.sk/c/23491798/prehliadka-simulovanych-priestorov-bane-zaujala-uz-tisicky-navstevnikov.html>

INÉ

Kalendár na rok 2026. Banícky rok Jozefa Lackoviča, Slovenské banské múzeum, 2025.

3.1.6.3 WEBINÁRE, SEMINÁRE, KONFERENCIE, SYMPÓZIÁ

Účast na odborných podujatiach v roku 2025		
Riešiteľ	Názov odborného podujatia	Výstup
GALKOVÁ, Helena	Prezentácia fotodokumentácie zaniknutého triediča uhlia v Handlovej	Pasívna účasť
GALKOVÁ, Helena	35. Valné zhromaždenie Zväzu múzeí na Slovensku	Voľba Predsedu ZMS
GALKOVÁ, Helena	Deň vody: o používaní vody kedysi, ukážka zbierkových predmetov požičaných z depozitárov	Prednáška
GALKOVÁ, Helena	Lesnícky deň v Botanike /14.5.25/ – „Tajchy“	Prezentovanie múzea
GALKOVÁ, Helena	MDD Zachraňovať môže každý –	Prezentovanie múzea

Účasť na odborných podujatiach v roku 2025		
Riešiteľ	Názov odborného podujatia	Výstup
	ochrana zbierok v múzeu /5.6.25/	
GALKOVÁ, Helena	Detský Hubert v Múzeu vo Sv. Antone /19.6.25/ – „Tajchy“	Prezentovanie múzea
GALKOVÁ, Helena	Deň Dunaja /25.6.25/ – „Tajchy“	Prezentovanie múzea
GALKOVÁ, Helena	Odborný seminár k 125 výročiu múzejníctva v Banskej Štiavnici /10.9.25/	Prednáška
HARVAN, Daniel	Seminár k 125. výročiu múzejníctva v Banskej Štiavnici, 11. 9. 2025, Banská Štiavnica, Slovensko	Článok v brožúre
HARVAN, Daniel	29. sympóziu z dejín farmácie, konané pri príležitosti 138. výročia narodenia lekárnika Ernesta Ulreicha, 24. 9. 2025, Galanta, Slovensko.	Článok v recenzovanom zborníku
HARVAN, Daniel, PATERA, Lukáš	<i>Vitajte v Ostrave!!! Potulky po Ostrave, ostravských múzeách a technických pamiatkach</i> , 7. 10. 2025, Banská Štiavnica (organizované Banskoštiavnicko-hodruškým baníckym spolkom – cyklus Utorkové popoludnie)	Prednáška
KUBALOVÁ, Ivana	Stretnutie prírodovedcov 2025 – Ľubietová 7-9.10.2025	Pasívna účasť
KUBALOVÁ, Ivana	Odborný seminár k 125. výročiu múzejníctva v Banskej Štiavnici – 11.9.2025	Aktívna účasť
KUBALOVÁ, Ivana	Výstava Dovolencová fotografia 2025	Pasívna účasť
KUBALOVÁ, Ivana	Deň Dunaja – Bratislava – Vodácke múzeum 25.6.2025 - tajchy	Prezentovanie múzea
KUBALOVÁ, Ivana	Lesnícky deň – Banská Štiavnica – Botanika 14.5.2025 - tajchy	Prezentovanie múzea
KUBALOVÁ, Ivana	Detský Hubert – Múzeum vo Svätom Antone 19.6.2025 - tajchy	Prezentovanie múzea
KUBALOVÁ, Ivana	MDD Skanzen – Banská Štiavnica Zachraňovať môže každý – ochrana zbierok v múzeu	Prezentovanie múzea a
LUŽINA, Lubomir	Valné zhromaždenie ZMS – 20.02.2025	účastník

Účasť na odborných podujatiach v roku 2025		
Riešiteľ	Názov odborného podujatia	Výstup
LUŽINA, Lubomir	Prednáška - Triedič uhlia v Handlovej	prednášateľ
LUŽINA, Lubomir	Prednáška ku Dňu vody - KMHF	prednášateľ
LUŽINA, Lubomir	Prednáška – Budovanie expozície uhoľného baníctva	prednášateľ
LUŽINA, Lubomir	Deň Dunaja – Bratislava – Vodohospodárske múzeum 25.6.2025 – Ryžovanie zlata	lektor
LUŽINA, Lubomir	Odborný seminár k 125. výročiu múzejníctva v Banskej Štiavnici – 11.9.2025	účastník
LUŽINA, Lubomir	Stretnutie Akademikov – veteránov 15.05.2025	spoluorganizátor
LUŽINA, Lubomir	Prednáška – Ostrava 07.10.2025	účastník
LUŽINA, Lubomir	Škola v múzeu – ryžovanie zlata Máj – august – 546 absolventov	lektor
MACKO, Tadeáš	Kolokvium Nové interpretácie starých nálezov. Miesto podujatia: SNM-Archeologické múzeum Bratislava. (vedecké podujatie)	Prednáška/prezentácia Názov príspevku: Amforovité nákončie rímskeho opasku v zbierkach Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnici
MACKO, Tadeáš – KVIETOK, Martin (externá spolupráca)	Hont a jeho dejiny vo svetle najnovších výskumov. Miesto podujatia: OCÚ Hrušov. (vedecko - odborná konferencia s medzinárodnou účasťou)	Prednáška/prezentácia, príspevok do zborníku z podujatia. Názov príspevku: Archeologický výskum budovy Berggerichtu v Banskej Štiavnici, Mgr. Tadeáš Macko, JUDr. Mgr. Martin Kvietok, Slovenské banské múzeum - Midland Adventure, s.r.o.
MACKO, Tadeáš	125 rokov múzejníctva v Banskej Štiavnici. Miesto podujatia: Slovenské banské múzeum v Banskej Štiavnici – Kammerhof. (odborný seminár)	Prednáška/prezentácia Názov príspevku: Počiatky archeologickej - zbierkotvornej činnosti v banskoštiavnickom múzejníctve
MACKO, Tadeáš	Európske dni archeológie: S archeológom o Kammerhofe. Miesto podujatia: Slovenské banské múzeum v Banskej Štiavnici – Kammerhof. (sprevádzanie/prednáška pre laickú verejnosť):	Prednáška/sprevádzanie

Účasť na odborných podujatiach v roku 2025		
Riešiteľ	Názov odborného podujatia	Výstup
MACKO, Tadeáš	Dušičky no Novom zámku. Názov príspevku: Karner sv. Michala na Starom zámku. Miesto podujatia: Slovenské banské múzeum v Banskej Štiavnici – Nový zámok (prednáška pre laickú verejnosť)	Prednáška/prezentácia
ORČÍK, Peter	Konferencia Únie múzeí v prírode: Drevené stavby v pohraničí	Pasívna účasť
ORČÍK, Peter	Montánna vychádzka – Moderštôlnianske baníctvo (konaná v dňoch 13.09.2025 a 17.05.2025)	Prednáška v teréne
MATEJKOVÁ, Adriana	Odborný seminár k 125. výročiu múzejníctva v Banskej Štiavnici, 11.9.2025, Banská Štiavnica, Kammerhof	Prezentácia: Založenie a budovanie zbierkového fondu Mestského múzea a Okresného vlastivedného múzea – predchodcov Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnici v rokoch 1900 – 1964
MATEJKOVÁ, Adriana	Museologia literaria, Banská Bystrica, organizátori: Štátna vedecká knižnica, Literárne a hudobné múzeum, Zväz múzeí Slovenska – literárna a hudobná komisia 4.11.2025	štúdia Príspevok: Študentské spolky a ich vplyv na národný, kultúrny, vzdelávací a politický život Banskej Štiavnice v 19. a 20. st.
MATEJKOVÁ, Adriana	Korene poznania: vzdelávanie v historických súvislostiach, organizátor: Západoslovenské múzeum v Trnave, Múzeum školstva a pedagogicky v Bratislave, Trnava, 13.-14.11.2025	štúdia Príspevok: Osobná knižnica akademického maliara Edmunda Gwerka v správe Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnici
PATERA, Lukáš	Deň bielych ruží, 10. august 2025 Handlová	Prednáška: História uhoľnej bane Handlová do roku 1945.
PATERA, Lukáš	Konferencia Impulzy vývoja Zvolena v nedávnej minulosti, konanej 19. novembra 2025 v Lesníckom a drevárskom múzeu vo Zvolene	Aktívna účasť. Príspevok: Továreň na plechy UNION vo Zvolene a jej miesto v uhorských hospodárskych dejinách.

3.1.6.4 OSTATNÁ ODBORNÁ ČINNOSŤ

Členstvo zamestnancov SBM v odborných organizáciách:

Zamestnanec	Inštitúcia/Pozícia
ĐURICOVÁ, Anna	Rezortná komisia pre environmentálnu výchovu, vzdelávanie a osvetu MŽP SR, členka
ĐURICOVÁ, Anna	Odborná komisia pre výchovu a vzdelávanie v múzeách ZMS, členka
ĐURICOVÁ, Anna	Kultúrna komisia v obci Podhorie
ĐURICOVÁ, Anna	Pracovná skupina pre vytvorenie funkčného systému EVVO v SR, členka
GALKOVÁ, Helena	Komisia pre tvorbu zbierok SBM, členka
GALKOVÁ, Helena	Vedecká rada SBM, tajomníčka
GALKOVÁ, Helena	Redakčná rada ZSBM, tajomníčka
GALKOVÁ, Helena	OZ Iniciatíva za živé mesto, členka a pokladníčka
HARVAN, Daniel	Komisia pre tvorbu zbierok SBM, člen
HARVAN, Daniel	Medzirezortná komisia siete geoparkov SR, člen
HARVAN, Daniel	Banskoštiavnicko-hodrušský banícky spolok, člen
HOCK, Miroslav	Banskoštiavnicko-hodrušský banícky spolok, člen
HURTIŠOVÁ, Eva	Zväz múzeí Slovenska, členka
JANCSY, Peter	Komisia pre tvorbu zbierok SBM, člen
JANCSY, Peter	Prírodovedná komisia ZMS, člen
JANCSY, Peter	Turistický klub Dr. Téryho, člen a aktívny značkáč turistických chodníkov
JANCSY, Peter	Šachový klub Opevnenie, člen
KMINIAKOVÁ, Martina	OOČR Región Banská Štiavnica, členka
KMINIAKOVÁ, Martina	Dobrovoľnícka skupina, Mesto Banská Štiavnica, členka
KUBALOVÁ, Ivana	Banskoštiavnicko-hodrušský banícky spolok, člen
LUŽINA, Lubomir	Banskoštiavnicko-hodrušský banícky spolok, člen riadiaceho výboru
LUŽINA, Lubomir	Pohronské osvetové stredisko, porota fotografickej súťaže Najkrajšia dovolenková fotografia, predseda
LUŽINA, Lubomir	BergSchola, n. o., člen
LUŽINA, Lubomir	OZ Iniciatíva za živé mesto, člen
MACKO, Tadeáš	Komisia pre tvorbu zbierok SBM, člen
MACKO, Tadeáš	Archeologická komisia Zväzu slovenských múzeí, člen
MACKO, Tadeáš	Komisioná rada Slovenského banského múzea, člen
MACKO, Tadeáš	Komisia pre tvorbu zbierok SBM, člen
MATEJKOVÁ, Adriana	Komisia pre tvorbu zbierok SBM, predsedníčka
MATEJKOVÁ, Adriana	Škodová komisia SBM, členka
MATEJKOVÁ, Adriana	Sekcia pre dejiny knižnej kultúry pri Slovenskej historickej spoločnosti, členka
MATEJKOVÁ, Adriana	Sekcia pre hospodárske a sociálne dejiny pri Slovenskej historickej spoločnosti, členka
MATEJKOVÁ, Adriana	Slovenská historická spoločnosť pri SAV, členka
MATEJKOVÁ, Adriana	Komisia pre pamätihodnosti pri MsZ Banská Štiavnica, členka
MATEJKOVÁ, Adriana	Zväz múzeí Slovenska. Odborná komisia múzejných činností.
MICHNA, Slavomír	Banskoštiavnicko-hodrušský banícky spolok, člen výboru
MICHNA, Slavomír	Banícky spevokol Štiavničan, člen výboru
MICHNA, Slavomír	OZ Friedensfeld, kontrolór
ORČÍK, Peter	Banskoštiavnicko-hodrušský banícky spolok, člen
ORČÍK, Peter	Únia múzeí v prírode, člen
PATERA, Lukáš	Čierne diery, o. z., člen a historik

Zamestnanec	Inštitúcia/Pozícia
PATERA, Lukáš	Spišský dejepisný spolok, člen
PATERA, Lukáš	Hnilčík pre prítomnosť, pre budúcnosť, o. z., člen
SENČEK, Richard Róbert.	Časopis Bystrický permon, šéfredaktor časopisu
SENČEK, Richard Róbert.	Medzinárodný komitét ICOFOM, člen
SENČEK, Richard Róbert.	Medzinárodný komitét COMCOL, člen
SENČEK, Richard Róbert.	Medzinárodný komitét ICOMON, člen
SENČEK, Richard Róbert.	Medzinárodný komitét CIMUSET, člen
SENČEK, Richard Róbert.	Slovenská lekárska spoločnosť – Slovenská farmaceutická spoločnosť pri SAV, sekcia Dejín farmácie, člen
SENČEK, Richard Róbert.	Slovenská historická spoločnosť pri SAV, sekcia pre hospodárske a sociálne dejiny, spolok historikov stredoslovenských banských miest, člen
SENČEK, Richard Róbert.	Vedecká rada, Štátna vedecká knižnica – LHM, Banská Bystrica, člen
SENČEK, Richard Róbert.	OZ Diversitas Culturae, Banská Bystrica, 1. podpredseda a tajomník
SENČEK, Richard Róbert.	Spolok slovenských spisovateľov, člen
ŠVECOVÁ, Emília	Pracovná skupina pre vytvorenie funkčného systému EVVO v SR, členka

3.1.6.5 MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

V roku 2025 sa konal už 22. ročník medzinárodnej výtvarnej súťaže **MY SA NEVIEME SŤAŽOVAŤ NAHLAS** so zameraním na ochranu prírody a environmentálnu výchovu. Vyhodnotenie súťaže a vernisáž výstavy s rovnomeným názvom **MY SA NEVIEME SŤAŽOVAŤ NAHLAS** s témou **VODA OKOLO NÁS** Máme jej dosť pre všetkých? Vernisáž sa uskutočnila 10. apríla 2025 a výstava trvala do 14. júna 2025. V septembri 2025 bol vyhlásený ďalší, v poradí 23. ročník medzinárodnej súťaže na tému **Tichá sila mokradí**. Vidíme ich skutočnú krásu?

Výstava s medzinárodnou účasťou **MY SA NEVIEME SŤAŽOVAŤ NAHLAS – VODA OKOLO NÁS**. Máme jej dosť pre všetkých? Galéria Jozefa Kollára

4 / ZELENÉ MÚZEUM

Múzeum dlhodobo uplatňuje koncept zeleného múzea, ktorý je založený na implementácii environmentálnych opatrení vychádzajúcich zo stratégie zeleného múzea. Predstavuje súbor opatrení na znižovanie dopadov činnosti na životné prostredie. Ide napr. o environmentálne opatrenia v organizácii, kampane, separovanie odpadu, šetrenie materiálov a energií, recykláciu a kompostovanie. Celoročne sme sa zameriavali na zmeny v našom každodennom prístupe k prostrediu, snažili sa využívať dažďovú vodu, separovať odpad, kompostovať, recyklovať nábytok, výstavný fundus, minimalizovať používanie postrekov na odstraňovanie buriny a pod. Zdieľanie kancelárskych potrieb, či kancelárie bez nádob na zmiešaný odpad sú už stálou súčasťou administratívneho priestoru Kammerhofu aj expozičných priestorov. Kontrolovali sme zavedené environmentálne opatrenia, upozorňovali na nedodržovanie napr. správneho triedenia odpadu. Znižovali sme spotrebu energie na vykurovanie z ekonomických i environmentálnych dôvodov. V letných mesiacoch sme ponúkali návštevníkom vodu v sklených dózach a biologicky rozložiteľných pohároch.

Recyklácia, tvorba z odpadu a z prírodných materiálov sa dlhodobo uplatňuje v programoch Školy v múzeu. Pre školské skupiny aj verejnosť sú v ponuke aktivity, kde sa z odpadového textilu vyrábajú hračky (napr. loptičky, bábiky, morenky), odpadový textil sa používa aj v ukážkach tradičných remeselných techník ako je tkanie na doštičkách a krosienkach. Zo starého papiera sa predvádza výroba ručného papiera.

Osvetová a vzdelávacia činnosť je prezentovaná na verejných podujatiach, medzi návštevníkmi expozícií a edukačných aktivít a to formou používania prírodných a biologicky rozložiteľných materiálov, minimalizácie a dôslednej separácie odpadu, šetrenia energie a vody, podpory lokálnych výrobcov a predajcov, tiež umelcov a žiakov z miestnych škôl. Tieto environmentálne opatrenia boli aplikované na podujatiach ako *Štiavnické kumštárrium 2025*, *Haraburdy – bazár (ne)potrebných vecí* a *Štiavnický vianočný jarmok 2025*, ktorého súčasťou bola aj environmentálna burza *Vianočné haraburdy* s výberom vianočného sortimentu z celoročnej ponuky Harabúrd. Prezentovaná bola myšlienka a podpora znovupoužívania a minimalizácia spotreby materiálov a produktov a pod. Múzeum uskutočňovalo aj výmenné bazáre oblečenia, obuvi, hračiek a rastlín medzi zamestnancami a verejnosťou.

Súčasťou konceptu zeleného múzea je aj vzdelávanie zamestnancov v environmentálnej problematike, zamestnankyne A. Ďuricová a E. Švecová sú členkami pracovnej skupiny k procesu certifikácie environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu.

Múzeum vo svojich objektoch prezentuje aj stavebno-technické riešenia a opatreniam na znižovanie dopadov zmeny klímy v múzeu, čím pomáha k zvyšovaniu povedomia o klimatických zmenách. Ide o implementáciu prvkov ako sú vodopriepustné dláždenie na nádvorí Kammerhofu, vodozadržné opatrenia na zber dažďovej vody v Galérii J. Kollára, v Kammerhofe a v Banskom múzeu v prírode, vybudovaná komunitná záhrada v Kammerhofe a dažďová záhrada s oddychovou zónou v Galérii J. Kollára. K menovaným prvkom patrí aj celoročná údržba a starostlivosť o výsadbu zelene, kontajnerovú zeleň, sadenie, kosenie, kompostovanie či štiepkovanie.

Počas celého roka 2025 Slovenské banské múzeum organizovalo podujatia, na ktorých sa snažilo prezentovať environmentálne princípy správania, byť príkladnou verejnou inštitúciou vo vzťahu k životnému prostrediu a prispieť k spoločenskému dialógu o naliehavej potrebe ochrany klímy, tieto podujatia sú bližšie popísané v kapitole 3.1.4.3.

5 / NÁVŠTEVNOSŤ MÚZEA

Návštevnosť expozícií je jedným z rozhodujúcich zdrojov vlastných príjmov Slovenského banského múzea a preto jej sledovaniu a operatívne prijímaniu potrebných rozhodnutí venuje vedenie múzea veľkú pozornosť. Prezentácia stálych expozícií SBM patrí k základným úlohám múzea.

NÁVŠTEVNOSŤ EXPOZÍCIÍ MÚZEA V ROKU 2025

Rok 2025	KMF	GaJK	MIN	SZ	NZ	BMP	GLANZ	DIEL	HAND	Spolu
Január	255	80	0	625	350	0	88	213	41	
Február	485	133	0	942	692	557	145	397	126	
Marec	827	93	0	1 110	1 052	1 358	154	346	141	
¼ roka	1 567	306	0	2 677	2 094	1 915	387	956	308	
Apríl	767	201	0	2 324	1 603	3 382	100	433	533	
Máj	1 134	270	0	2 569	2 316	7 121	304	260	160	
Jún	879	181	0	2 844	1 882	7 299	200	227	176	
½ roka	2 780	652	0	7 737	5 801	17 802	604	920	1 177	
Júl	2 304	356	0	5 364	3 633	7 416	511	825	503	
August	2 048	369	0	6 541	4 462	7 959	630	201	263	
September	796	172	0	2 111	1 209	2 364	253	28	116	
¾ roka	5 148	897	0	14 016	9 304	17 739	1 394	1 054	2 059	
Október	855	159	0	2 128	1 799	3 330	174	177	181	
November	406	125	0	1 033	334	1 005	147	342	152	
December	256	89	0	664	363	473	79	88	44	
Spolu I.-XII. 2025	11 012	2 228	0	28 255	19 695	42 264	2 785	3 537	2 436	112 212
Spolu I.-XII. 2024	11 392	2 099	0	26 457	18 460	42 261	2 723	3 493	1 843	105 235
Rozdiel	- 380	129	0	1 798	1 235	3	63	44	593	6 977
	-3,3 %	+6,2%		+ 6,8%	+6,7%	+0,01%	+2,3%	+1,24%	+32,2%	+6,6%

Vysvetlivky: KMF – Kammerhof, GaJK – Galéria J. Kollára, MIN – Mineralogická expozícia, SZ – Starý zámok, NZ – Nový zámok, BMP – Banské múzeum v prírode, GLANZ – Štôlna Glanzenberg, DIEL – Dielnička Kammerhof, HAND – Uhoľná expozícia Handlová

NÁVŠTEVNOSŤ	2025	2024	2023	2022	2021	2020
Expozície + výstavy + podujatia	112 212	108 728	102 045	137 637	103 244	99 664

Expozície múzea: Starý zámok, Nový zámok, Banské múzeum v prírode, Štôlna Glanzenberg, Galéria Jozefa Kollára a Uhoľná expozícia Handlová zaznamenali nárast návštevnosti. Pokles návštevnosti zaznamenala len expozícia Kammerhof – Baníctvo na Slovensku. Požiarom zničený objekt Berggericht bol aj v roku 2025 v štádiu rekonštrukcie. V percentuálnom vyjadrení zaznamenala najvyšší nárast Uhoľná expozícia Handlová (+32,2%) a v počte osôb expozícia Starý zámok (6,8 % a 1 798 osôb). V počte osôb aj v percentuálnom vyjadrení zaznamenala najvyšší pokles expozícia Kammerhof (-3,3%). Nárast v návštevnosti zaznamenala aj Dielnička v Kammerhofe.

Múzeum dlhodobo sleduje vývoj návštevnosti aj počas letnej turistickej sezóny (LTS). Dáta zbiera od začiatku mesiaca máj a zvýšená návštevnosť trvá do konca mesiaca september.

Návštevnosť expozícií SBM počas LTS 2025 (máj až september) bola **79 433** návštevníkov. V porovnaní s rokom 2024 ide o nárast o 6 977 návštevníkov (+6,6 %). Výrazný pokles zaznamenala expozícia *Kammerhof* (- 380 návštevníkov, - 3,3 %).

VYHODNOTENIE TRŽIEB ZO VSTUPNÉHO ZA ROK 2025

Rok 2025	KMF	GaJK	MIN	SZ	NZ	BMP	GLANZ	DIEL	HAND
Január	1 389	202	0	3 303	1 109	0	792	675	63,50
Február	2 109	318	0	3 739	1 841	4 364	1 305	1 484	264
Marec	2 937	186	0	5 768,50	2 633	9 851	1 308	887	320,50
¼ roka	6 435	706	0	12 810,50	5 583	14 215	3 405	3 046	648,00
Apríl	3 398	306	0	12 500,50	4 511,50	23 140	837	1 150	1 118,50
Máj	4 562	652	0	14 558	6 139	44 210	2 794	1001	331
Jún	3 663	196	0	14 187	4 023,50	38 474	1 870	715	328,50
½ roka	11 623	1 154	0	41 245,50	14 674,00	105 824	5 501	2 866	1 778,00
Júl	10 599	620	0	29 828	10 328	58 611	4 554	3 334	1143,50
August	10 151	836	0	36 092,50	12 571	68 417,50	5 602,50	670	556
September	3 516	293	0	11 940,50	3 384,50	19 988	2 065,50	48	220
¾ roka	24 266	1 749	0	77 861	26 283,50	147 016,5	12 222,0	4 052	1 919,50
Október	4 180	288	0	11 912	4694,50	24 322	1 684	372	376
November	1 565	132	0	6 459	1 059	8 573	1 289	822	294,50
December	717	152	0	3 696	1 149	3 988	711	191	118
Spolu I.-XII.2025	48 786	4 181	0	153 984	53 443,00	303 938,50	24 812	11 349	5 134
Spolu v roku 2025: 605 627,50									
Spolu I.-XII.2024	49 346	4 325	0	146 871	50 624	300 485	25 003	10 609	3 989
Spolu v roku 2024: 591 245,50 €									
Rozdiel (€)	- 560	- 144	0	7 113	2 819	3 453,50	- 191	740	1 145
	-1,14%	-3,3%	0	+4,84%	+ 5,57%	1,15%	-0,76%	+6,98%	28,71%

Vysvetlivky: KMF– *Kammerhof*, GaJK – *Galéria J. Kollára*, MIN – *Mineralogická expozícia*, SZ – *Starý zámok*, NZ – *Nový zámok*, BMP – *Banské múzeum v prírode*, GLANZ – *štôľňa Glanzenberg*, DIEL – *Dielnička Kammerhof*, HAND – *Uhoľná expozícia Handlová*

TRŽBY	2025	2024	2023	2022	2021	2020
Expozície + výstavy + podujatia	605 627,50	591 245,50 €	540 992 €	546 439,50 €	402 752,50 €	348 854,90 €

Expozície múzea zaznamenali v roku 2025 tržbu v hodnote **605 627,50€**. Ide o **nárast o 14 382€** a v percentuálnom vyjadrení o + 2,43%. Najvyšší nárast v tržbách zaznamenala expozícia *Starý zámok* 7 113 € a v percentuálnom vyjadrení expozícia *Uhoľná expozícia Handlová* + 28,71 %. Najvyšší pokles zaznamenala expozícia *Kammerhof*, a to vo výške 560 € a -1,14 %. Počas LTS 2025 (máj-september) boli tržby z prevádzky expozícií vo výške 433 073, 50€. V mesiacoch júl a august činili tržby 253 914€.

6 / HOSPODÁRENIE SBM

6.1 ROZPOČET

Slovenské banské múzeum (ďalej len „múzeum“) pri realizácii plánu hlavných úloh a kalkulácii výdavkov vychádzalo z objemu finančných prostriedkov pridelených múzeu z rozpočtu kapitoly MŽP SR na rok 2025 oznámením záväzných ukazovateľov rozpočtu zo dňa **24.1.2025 vo výške 1 630 011,- €**. V rozpočte je zohľadnená inflácia a limity rozpočtu múzea.

V priebehu roka 2025 bol rozpočet upravovaný nasledovne:

Rozpočtovým opatrením č. 1/2025 zo dňa 26. marca 2025. Pridelené bežné finančné prostriedky vo výške **16 574,- €** boli určené na vyplatenie zákonných dávok na odchodné a odstupné v súvislosti s prijatým konsolidačným opatrením vlády SR na zníženie počtu štátnych zamestnancov v štátnozamestnaneckom pomere a zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme o 10% v rámci návrhu rozpočtu VS na roky 2025 až 2027.

Rozpočtovým opatrením č. 3/2025 zo dňa 13. júna 2025. Pridelené kapitálové finančné prostriedky vo výške **90 455,- €** boli určené na zabezpečenie ochrany objektov múzea inštalovaním kamier (Banské múzeum v prírode, Nový zámok, Starý zámok, Galéria Jozefa Kollára, Pracháreň), ako aj ochrany zbierkových predmetov uložených v depozitároch múzea a inštalovanie dochádzkového systému do všetkých objektov múzea.

Rozpočtovým opatrením č. 2/2025 zo dňa 16. júla 2025. Pridelené kapitálové finančné prostriedky vo výške **109 347,- €** boli určené na vybudovanie lokálnej siete v objekte Kammerhof s riadeným prístupom, dátového centra pre archiváciu dát a digitalizovaných skenov zbierok, ako aj na inštaláciu kamerového systému, na prenos živého obrazu pre účely zabezpečenia strážnej služby z ostatných objektov SBM.

Rozpočtovým opatrením č. 4/2025 zo dňa 21. septembra 2025. Pridelené bežné finančné prostriedky vo výške **71 782,- €** boli určené na úhradu výdavkov za vyplatené odmeny zamestnancom v súlade s uznesením vlády SR č. 279/2025 k návrhu na zabezpečenie vyplatenia odmeny v sume 800 eur.

Rozpočtovým opatrením č. 5/2025 zo dňa 26. septembra 2025. Pridelené bežné finančné prostriedky vo výške **46 950,- €** na opravu výplní okenných otvorov na prízemí budovy Kammerhof a kapitálové prostriedky vo výške **121 260,- €** boli určené na opravu a rekonštrukciu budov v správe SBM.

Rozpočtovým opatrením č. 6/2025 zo dňa 10. decembra 2025. Pridelené bežné finančné prostriedky boli **krátené vo výške -6 829,- €** na odstupné a odchodné úpravou záväzných ukazovateľov pre rok 2025.

Rozpočtovým opatrením č. 7/2025 zo dňa 18. decembra 2025. Pridelené bežné finančné prostriedky vo výške **13 585,- €** boli určené na nákup výpočtovej techniky v rámci podpornej infraštruktúry – informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu.

V súhrne za prvok 0750403 upravený rozpočet organizácie predstavoval 2 079 550,- €, z toho tuzemské bežné granty a transfery: 1 758 488,- € a tuzemské kapitálové transfery: 321 062,- €.

Za prvok OEK0E03 Podporná infraštruktúra rozpočet organizácie predstavoval 13 585,- €, z toho tuzemské bežné granty a transfery: 13 585,- €

V priebehu roka bol rozpočet čerpaný nasledovne:

Výdavky na nákup IT techniky boli realizované vo výške 13 584,11 € nákupom hardvéru PC, notebookov, záložných zdrojov, tlačiarne, LCD obrazovky a doplnkov k PC. Zostatok bežného transferu za prvok Podporná infraštruktúra predstavuje sumu 0,89 €.

Pridelené finančné prostriedky na bežnú prevádzku boli v plnej výške použité nasledovne: Na mzdové a sociálnu politiku zamestnancov bolo použitých 899 740,17 €. Výdavky na energie predstavovali sumu 135 489,43 €.

Pridelené finančné prostriedky na mzdy pre 10 nových zamestnancov - na tarifné platy - vo výške 193 720,- € boli z dôvodu znižovania počtu zamestnancov vyčerpané do výšky 116 905,65 €. Zostatok týchto prostriedkov predstavuje sumu 76 814,35 €. Suma 45 000,- € bude prevedená na kapitálové transfery Berggericht v roku 2026 a zvyšok podlieha zúčtovaniu zo štátnym rozpočtom.

Pridelené finančné prostriedky na mzdy pre 10 nových zamestnancov - na odvody z miezd - vo výške 67 723,40,- € boli z dôvodu znižovania počtu zamestnancov vyčerpané do výšky 30 017,46 €. Zostatok týchto prostriedkov predstavuje sumu 37 705,94 €. Do konca marca 2026 budú použité na financovanie odvodov zamestnancov pre Berggericht a zvyšok podlieha zúčtovaniu zo štátnym rozpočtom.

Pridelené finančné prostriedky na mzdy pre 10 nových zamestnancov - na sociálnu politiku - vo výške 15 350,- € boli vyčerpané do výšky 3 812,22 €. Zostatok týchto prostriedkov predstavuje sumu 11 307,78 €. Do konca marca 2026 budú použité na financovanie odvodov zamestnancov pre Berggericht a zvyšok podlieha zúčtovaniu zo štátnym rozpočtom.

Pridelené finančné prostriedky na bežné výdavky súvisiace s požiarom Berggericht vo výške 390 000,- € boli vyčerpané vo výške 319 876,82 €. Z týchto prostriedkov je financované aj poistenie majetku na základe rámcovej zmluvy s Komunálnou poisťovňou, a. s.. Zostatok týchto prostriedkov predstavuje sumu 70 123,18 €.

Pridelené kapitálové transfery na výdavky v súvislosti s RO č. 2 a 3/2025 boli použité v plnej výške.

Pridelené kapitálové transfery na výdavky v súvislosti s RO č. 5/2025 vo výške 121 260,- € ostali nevyčerpané v plnej výške.

Zo zostatku pridelených kapitálových transferov v roku 2024 na výdavky v súvislosti s požiarom vo výške 4 729 080,98 € bolo vyčerpaných 261 559,42 €. Zostatok prostriedkov predstavuje 4 467 521,56 €.

Zostatok pridelených kapitálových prostriedkov v roku 2024 na obnovu objektu Klopačka vo výške 155 452,26 € ostalo nevyčerpaných z dôvodu ich nezapojenia do rozpočtu 2025.

Celkový zostatok finančných prostriedkov zo ŠR predstavuje sumu 4 946 547,06 €, ktorá je zhodná so stavom na účte k 31. decembru 2025.

Zhrnutie čerpania rozpočtu ŠR 2025:

Základné rozpočtové ukazovatele pre múzeum pridelené kapitolou MŽP SR boli celkovo zvýšené o 463 124 €, z toho o 142 062 € na bežné transfery a o 321 062 € na kapitálové transfery.

Zo schváleného rozpočtu ako **bežný transfer**, prijalo SBM k 31.12.2025 sumu 1 772 073,00 €. Z tejto sumy bolo k 31.12.2025 vyčerpaných 1 556 175,65 € bežné transfery a 13 584,11 € na podpornú infraštruktúru. Spolu 1 569 759,76 €.

Z prijatých **kapitálových transferov** vo výške 321 062,00 € bolo k 31.12.2025 vyčerpaných 199 802,00 €.

Zostatky minulého roku na obnovu budovy Berggericht boli zapojené do výdavkov cez kapitálový rozpočet vo výške 4 940 000,- €. Súčasťou rozpočtu boli aj príjmové operácie vo výške 5 584 699,-€, zapojené do rozpočtu cez rozpočtovú položku 453.

Okrem rozpočtu bežného príspevku zo štátneho rozpočtu sa múzeum riadilo aj rozpočtom vlastných bežných príjmov, ktorý bol na rok 2025 schválený vo výške 736 700,- €. Úpravami rozpočtu boli do rozpočtu zapojené aj dotácie z obce, samosprávneho kraja a ostatných subjektov verejnej správy. Múzeum získalo vlastnou činnosťou 776 744,- €.

Kapitálové výdavky na obnovu budovy Berggericht

Na obnovu budovy Berggericht boli čerpané finančné prostriedky zo zvyšku prideleného kapitálového transferu na výdavky v súvislosti s požiarom vo výške 5 006 739,- €, pridelené v roku 2024. Zo zostatku finančných prostriedkov 4 729 081,- € bolo vyčerpaných 261 559,- €. Práce na obnove budovy budú pokračovať aj v roku 2026.

Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku

Podstatnú časť týchto príjmov, vo výške 101 765,- € múzeum nadobudlo z tržieb prenájmov nebytových priestorov a služieb s tým spojených a z prenájmu služobných bytov vrátane poplatkov za energie.

Administratívne a iné poplatky a platby

Vlastné príjmy v celkovej výške 658 296,- € tvorili príjmy zo vstupného a za predaj propagačného a publikačného materiálu.

Iné nedaňové príjmy

Hlavnú časť iných nedaňových príjmov v roku 2025 tvorili príjmy z dobropisov vo výške 12 928,- €.

Zostatok vlastných zdrojov k 31.12.2025

Bežnom prevádzkovom účte KZ 46:	290 145,04 €
Bežnom účte sociálneho fondu KZ 46:	10 353,69 €
Sponzorskom účte GJK KZ 46:	2 246,65 €
Fundraisingovom účte KZ 46:	34 772,84 €

Zhrnutie čerpania rozpočtu vlastných príjmov 2025:

Schválený rozpočet vlastných príjmov sa podarilo prekročiť o 40 044,- €. Schválený rozpočet výdavkov vlastných zdrojov 731 527,39 € sa podarilo dodržať. Čerpanie predstavovalo sumu 721 101,63 €. Zostatok finančných zdrojov bude použitý na úhradu výdavkov v nasledujúcom roku.

6.2 ÚLOHY SBM PODĽA PLÁNU HLAVNÝCH ÚLOH MÚZEA V ROKU 2025

I. KONCEPCIE, PROGRAMY, METODIKY

SBM/PHU/2024/1 Program transformácie starých banských diel na objekty cestovného ruchu

SBM/PHU/2024/2 Implementácia koncepcie odbornej ochrany, uloženia a bezpečnosti zbierkových predmetov Slovenského banského múzea (štvrtá etapa)

SBM/PHU/2024/3 Uloženie evakuovaných zbierkových predmetov z Berggerichtu

SBM/PHU/2024/4 Zelené múzeum

II. VEDA, VÝSKUM, VÝCHOVA A VZDELÁVANIE

SBM/PHU/2024/5 Prezentácia stálych expozícií

SBM/PHU/2024/6 Výstavná činnosť

SBM/PHU/2024/10 Banskostiavnický geopark

SBM/PHU/2024/11 Výskum dejín baníctva, hutníctva, geologických vied, dejín banských miest na Slovensku

a osobitne Banskej Štiavnice z perspektívy: histórie baníctva, hutníctva a geologických vied; montážnej archeológie; numizmatiky; kultúrnych a sociálnych aspektov baníckej a hutníckej praxe; ekologických a environmentálnych dôsledkov baníctva a hutníctva; ekonomických, sociálnych, kultúrnych a ekologických aspektov každodenného života v historických baníckych oblastiach; muzeálnej reflexie zbierok SBM a pedagogiky v oblasti banického a hutníckeho dedičstva

SBM/PHU/2024/14 Nové expozičné celky a ich inovácie

SBM/PHU/2024/18 Environmentálna výchova v podmienkach SBM

SBM/PHU/2024/25 Prezentácia a popularizácia SBM formou tradičných podujatí

III. MONITORING, INFORMATIKA A DOKUMENTÁCIA**IV. EDIČNÁ, PROPAGAČNÁ A VZDELÁVACIA ČINNOSŤ****V. INVESTIČNÉ AKCIE A BUDOVANIE A ZARIADENÍ****VI. ÚDRŽBA ZARIADENÍ****VII. MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA****ROZBOR NÁKLADOV A VÝNOSOV**

Tabuľka rozbor nákladov a výnosov predstavuje porovnanie hospodárenia hlavnej činnosti aktuálneho roka oproti minulým rokom.

Položka	Rok 2025 v €	rok 2024 v €	rok 2023 v €
Výnosy z transferov (68)	1 784 965,76	1 999 016,12	1 719 212,05
Tržby za vlastné výkony , a tovar (60)	757 052,75	708 391,19	633 721,80
Ostatné výnosy (61-64)	179 129,62	73 843,51	58 298,29
VÝNOSY SPOLU:	2 721 148,13	2 781 250,82	2 411 232,14
Spotrebované nákupy (50)	236 674,81	269 335,94	340 460,67
Služby (51)	363 267,80	646 933,99	524 875,26
Osobné náklady (52)	1 603 431,88	1 631 585,33	1 435 373,06
Dane a poplatky (53)	24 359,13	25 037,42	20 164,23
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť (54)	66 566,58	66 785,72	12 760,22
Odpisy, rezervy a opravné položky (55)	192 614,63	120 782,30	122 551,79
Finančné náklady (56)	2 589,30	832,65	1 376,85
NÁKLADY SPOLU:	2 489 504,13	2 761 293,35	2 457 562,08
Splatná daň z príjmov	6 781,27	5 042,97	5 042,97
VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA PO ZDANENÍ	224 862,73	19 957,47	-51 372,91

Náklady	Hodnota v roku 2024 v €	Hodnota v roku 2025 v €
Spotrebované nákupy (50)		
Spotreba materiálu	101 835,88	49 965,92
Spotreba energie	129 060,44	159 998,97
Predaný tovar	38 439,62	26 709,92
Služby (51)		
Opravy a udržiavanie	276 169,88	262 448,79
Cestovné	2 155,63	2 122,95
Náklady na reprezentáciu	302,15	263,50
Ostatné služby	368 306,33	98 432,56
Osobné náklady (52)		
Mzdové náklady	1 146 400,48	1 123 586,64
Zákonné sociálne poistenie	68 052,68	387 899,68
Ostatné sociálne poistenie	11 254,67	13 097,29
Zákonné sociálne náklady	68 052,68	78 848,27
Dane a poplatky (53)		
Daň z nehnuteľností	22 847,95	23 040,09

Ostatné dane a poplatky	2 189,47	1 319,04
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť (54)		
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	66 785,72	66 561,21
Odpisy, rezervy a opravné položky z prev., fin. činnosti (55)		
Odpisy dlhodobého HM a NM	120 782,30	168 566,01
Finančné náklady (56)		
Ostatné finančné náklady	832,65	2 589,30

Výnosy	Hodnota v roku 2024 v €	Hodnota v roku 2025 v €
Tržby za vlastné výkony a tovar (60)		
Tržby z predaja služieb	665 520,40	716 109,05
Tržby za tovar	42 870,79	40 943,70
Zmena stavu vnútroorganizačných zásob (61)		
Zmena stavu výrobkov	40,00	0
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti (64)		
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	69 803,51	179 129,62

Hodnotenie dosiahnutých vlastných výnosov:

Ukazovateľ	Skutočnosť 2024 v €	Skutočnosť 2025 v €
Tržby zo vstupného	573 291,49	605 627,50
Tržby za nájom nebytových priestorov	61 660,35	69 935,29
Tržby z nájmu služobných bytov	10 369,74	4 237,49
Tržby za energie, foto, výstavy, lektorovanie v cudzom jazyku	20 198,82	37 126,09
Tržby z predaja propagačného materiálu	42 870,79	40 943,70
Ostatné výnosy, krátkodobé prenájmy, fotky, arch. výskum, škola v múzeu	69 803,51	178 312,30

Na celkových tržbách z predaja propagačného materiálu je podiel expozícií a centrálného skladu nasledovný:

Expozícia	Predaj propagačného materiálu 2024 v €	Predaj propagačného materiálu 2025 v €
Informačné centrum - Kammerhof – Baníctvo na Slovensku	730,95	2 890,15
Banské múzeum v prírode	603	415,30
Nový zámok	9 432,95	998,35
Starý zámok	1 914,35	1 291,50
Galéria Jozefa Kollára	1 174,70	205,20
Uhoľná expozícia Handlová	303,90	458,70
Centrálny sklad Kammerhof	7445,94	1 635,25
Tržby za tovar rôzne	789	73
Tržba za komisionálny predaj	20 436	32 976,25

6.3 DOTÁCIE A GRANTY

Múzeum ako príspevková organizácia je odkázaná na získavanie a využívanie mimorozpočtových zdrojov a to prostredníctvom rôznych projektov, dotácií a grantov.

Z dotácie **Banskobystrického samosprávneho kraja** vo výške 800,-€ sa financoval program „Kultúrny rok 2025 v Slovenskom banskom múzeu“, konkrétne podujatie Banický rok Jozefa Lackoviča. Z podpory **Mesta Banská Štiavnica** vo výške 1.200,-€ sa financovalo podujatie Dušičky z Nového zámku 2025 a Štiavnický vianočný jarmok 2025 a dotácia **OOCR Región Banská Štiavnica** vo výške 1.000,-€ sa použila na program Štiavnického vianočného jarmoku 2025. Dotácie **Ministerstva cestovného ruchu a športu** sa použili na financovanie programu Štiavnického vianočného jarmoku 2025.

Múzeum získalo aj finančné príspevky od **sponzorov**. Na realizáciu podujatia Štiavnický vianočný jarmok múzeum získalo 1 393,- €, na osadenie lavičiek do exteriérovej časti expozície v Handlovej vo výške 725,- € a na podporu činnosti Dielničky 505,- €.

V rámci podpory zamestnanosti múzeum získalo príspevok z **Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny** na chránenú dielňu v Handlovej vo výške 4 967 €.

Prostriedky z Environmentálneho fondu na projekt „Nové expozície v Galérii Jozefa Kollára, I. etapa“ vo výške 162 225 €, ktorý sa mal realizovať v roku 2024, však zostali k 31.12.2024 nepoužitú a boli vrátené v plnej výške.

SBM dlhodobo spolupracuje aj s **o.z. Iniciatíva za živé mesto (IŽM)** na viacerých projektoch, ktorých cieľom je prostredníctvom inovatívnych foriem popularizácia hodnôt kultúrneho dedičstva regiónu. V roku 2025 boli cez **o.z. Iniciatíva za živé mesto** realizované podujatia a edukačné aktivity vďaka podpore z **Fondu na podporu umenia**; dotácia 2.500,-€ bola použitá na podujatie Kumšt remesla 2025 a dotácia z **Mesta Banská Štiavnica** vo výške 200,-€ bola použitá na podujatie Štiavnické kumštárium.

Dušičky z Nového zámku, Nový zámok

Prázdninový Kumšt remesla, Kammerhof - Dielnička

Štiavnické kumštárium 2025, Starý zámok

Štiavnický vianočný jarmok, Kammerhof

7 / ZHODNOTENIE ZAMESTNANOSTI

V záujme plynulého a riadneho zabezpečenia poslanca a plnenia úloh bola činnosť SBM organizovaná do týchto organizačných zložiek:

- Riaditeľ, kancelária riaditeľa, poradné orgány
- Odbor ekonomický
- Odbor múzejných činností
- Odbor marketingu, propagácie a environmentálnej výchovy
- Odbor technicko-hospodárskej správy

Prehľad o počte a štruktúre zamestnancov k 31.12.2025

Stanovený počet zamestnancov: 56 + 2 obnova objektu Berggericht

Stav zamestnancov vo fyzických osobách: 64 z toho ženy: 35 muži: 29

Priemerný evidenčný počet zamestnancov: 65,68

7.1 SYSTEMATIZOVANÉ PRACOVNÉ MIESTA

Systematizované pracovné miesta v roku 2025		
Útvar	Spolu	z toho ženy
Riaditeľ a riaditeľstvo	2	2
1. Odbor ekonomický	16	6
2. Odbor múzejných činností	21	13
2.1 Oddelenie detašovaných pracovísk (BMP, exp. Handlová, štôľňa Glanzenberg, Pracháreň	4	2
2.2 Oddelenie vedeckých a umeleckých činností	9	3
2.3 Oddelenie správy a ochrany zbierok	8	8
3. Odbor marketingu, propagácie a environmentálnej výchovy	10	9
4. Odbor technicko-hospodárskej správy	7	0
Obnova objektu Beggericht	2	2

Riaditeľ a riaditeľstvo

Riaditeľ zastupuje SBM navonok vo všetkých oblastiach jeho činnosti. V súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi Slovenskej republiky a záväznými pokynmi MŽP SR riadi SBM ako celok a zodpovedá za jeho činnosť.

Odbor ekonomický

Zabezpečuje plnenie úloh SBM na úseku finančného riadenia (hlavne v oblasti rozpočtu, financovania, účtovníctva, výkazníctva a finančnej kontroly), metodické usmerňovanie, zabezpečovanie uplatňovania a dodržiavania finančných pravidiel podľa príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov Slovenskej republiky a záväzných pokynov MŽP SR organizačnými zložkami SBM, zostavovanie návrhu rozpočtu SBM, vykonávanie rozpočtových opatrení a ich operatívna evidencia, kontrola a usmerňovanie čerpania rozpočtu SBM, vyhodnocovanie hospodárenia s rozpočtovými prostriedkami, mimorozpočtovými prostriedkami a prostriedkami osobitných fondov, zostavovanie plánu verejného obstarávania SBM na základe schválených podkladov organizačných zložiek SBM, usmerňovanie a kontrolovanie uplatňovania právnych predpisov v oblasti verejného obstarávania tovarov, služieb, investičných a neinvestičných dodávok pre SBM, zabezpečovanie kvalifikovanosti zamestnancov SBM

vykonávajúcich činnosť v oblasti verejného obstarávania, nákup investičného hmotného majetku, zabezpečovanie finančného styku s peňažnými inštitúciami, najmä Štátnou pokladnicou a s tým spojené úkony.

Odbor technicko-hospodárskej správy

Podieľa sa na tvorbe dlhodobých plánov v oblasti ochrany a údržby objektov SBM, zabezpečuje, realizuje a kontroluje opravy, údržbu, rekonštrukciu a obnovu objektov SBM, taktiež technickú údržbu priestorov a revíziu zariadení SBM (najmä plynových a elektrických zariadení, ako komínov či bleskozvodov); tieto činnosti vykonáva v spolupráci so zástupcom Zeleného tímu s dôrazom na aplikáciu ekologických princípov.

Odbor múzejných činností

Odbor zameriava svoju činnosť na realizáciu systematického výskumu v oblastiach archeológia, história, geológia, etnológia, umelecká história, knižná história, kulturológia, muzeológia a numizmatika so zameraním na baníctvo a banské školstvo na Slovensku, slovenské banské mestá s osobitným zreteľom na mesto Banská Štiavnica a jej okolie, banské vedy a banskú techniku na Slovensku, ochranu nerastov a Chránenú krajinnú oblasť Štiavnické vrchy. Rozvíja, dokumentuje a prezentuje montánne kultúrne dedičstvo na Slovensku. Je základnou platformou pre akreditáciu vedecko-výskumnej činnosti SBM. Odbor múzejných činností vytvára odborný podporný rámec pre realizáciu výskumných úloh a publikačno-propagačných aktivít v oblasti špecializácie SBM. V spolupráci s ostatnými oddeleniami sprístupňuje kultúrne hodnoty banských lokalít. Je platformou pre medzinárodnú spoluprácu v oblasti špecializácie SBM. Zabezpečuje komplexnú starostlivosť o zbierkový fond SBM, t. j. dokumentáciu a evidenciu, odbornú správu, ochranu a bezpečnosť, revíziu, mobilitu a digitalizáciu zbierkových predmetov, knižničných a archívnych dokumentov v zmysle osobitných všeobecne záväzných právnych predpisov Slovenskej republiky, spolupracuje na budovaní zbierkového fondu za účelom jeho kompletizácie a v súlade s vedecko-výskumnou a prezentačnou činnosťou SBM s dôrazom na dokumentáciu kultúrnych a montánných industriálnych pamiatok z druhej polovice 20. storočia a z 21. storočia.

Odbor marketingu, propagácie a environmentálnej výchovy

Formuluje, vytvára a zabezpečuje realizáciu dlhodobých, strednodobých a krátkodobých marketingových stratégií SBM, zameraných na skvalitnenie a inovatívne rozšírenie prezentačných aktivít SBM, buduje značku SBM ako atraktívnej, kvalitnej, modernej a inovatívnej múzejnej inštitúcie, a to doma aj v zahraničí, zabezpečuje tvorbu a distribúciu propagačných materiálov, publikácií, zborníkov SBM, zabezpečuje komunikáciu SBM s verejnosťou a médiami, zabezpečuje komplexný manažment a marketing obsahu a formy webovej stránky a sociálnych médií SBM za účelom zvyšovania návštevnosti expozícií, výstav a podujatí SBM. Zastrešuje tvorbu edukačných aktivít múzea so zreteľom na princípy environmentálnej výchovy a vzdelávania.

7.2 VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA V ROKU 2025

	VŠ I. stupeň	VŠ II. stupeň	VŠ III. stupeň	ÚSV	SOU	Základ né	Spolu
Riaditeľ		1					1
Vedúci zamestnanci		2	1	1			4
Asistentka				1			1
Manažér proj.obnovy objektu				1			1
Manažér verejné obstarávanie		1					1
Ekonom		1-1 vedúci					1
Účtovník		1					1
Správa majetku				1			1
Mzdár, personalista				1			1
Vlastná ochrana				8			8
upratovanie					3	1	4

	VŠ I. stupeň	VŠ II. stupeň	VŠ III. stupeň	ÚSV	SOU	Základ né	Spolu
Stavebný technik, správa KMF				1-1vedúci			1
Údržba -domovník					1		1
Údržba-elektrikár					1		1
Údržba - stolár					1		1
Banská údržba					3		3
Správa detašov.pracovnísk		1					1
Správa zbierok detaš.pracovnísk				1			1
Vedecký pracovník			1-1vedúci				1
Archívny a knižný výskum		1					1
Kurátor		5	1				6
Banská činnosť, montážny výskum		1					1
Správa zb.fondu,archív SBM			1				1
Konzervátor				2			2
Dokumentátor zbierok		1					1
Dokumentátor,fotograf				1			1
Archivár				1			1
Kustód				2			2
Lektor koordinátor	1						1
Lektor	1	3		4			8
Múzejný pedagóg			1				1
Environmentálna výchova		1					1
Grafik, zelené múzeum		1					1
Iné							0
Spolu	2	20-1 vedúci	5-1 vedúci	25-1 vedúci	9	1	62

7.3 VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA K 31.12.2025

Veková štruktúra k 31.12.2025							
	do 20 rokov	21-30 rokov	31-40 rokov	41-50 rokov	51-60 rokov	nad 60 rokov	spolu
ženy	0	2	7	6	12	8	35
muži	0	2	5	4	14	4	29
spolu	0	4	12	10	26	12	64
ZPS	0	0	0	2	7	2	11

Vekový priemer zamestnancov je 46,45 rokov, z toho: ženy 49,51 muži 50,72

7.4 RODOVÁ ROVNOSŤ ZAMESTNANCOV K 31.12.2025

	Spolu	Z toho ženy	Z toho muži	ZŤP
Riaditeľ	1	1	0	
Vedúci zamestnanci	4	2	2	
Asistentka	1	1	0	
Manažér proj.obnovy objektu	1	1	0	
Manažér verejné obstarávanie	1	1	0	
Ekonom	1-1vedúci	1	0	
Účtovník	1		1	
Správa majetku	1	1	0	
Mzdár, personalista	1	1	0	
Vlastná ochrana	8	0	8	2
Upratovanie	4	4	0	2
Stavebný technik, správa KMF	1-1 vedúci	0	1	
Údržba - domovník	1		1	
Údržba - elektrikár	1		1	1
Údržba - stolár	1	0	1	1
Banská údržba	3	0	3	
Správa detašov. pracovísk	1	0	1	
Správa zbierok detaš. pracovísk	1	0	1	
Vedecký pracovník	1-1 vedúci	0	1	
Archívny a knižný výskum	1	0	1	
Kurátor	6	3	3	
Banská činnosť, montážny výskum	1	0	1	
Správa zb. fondu, archív SBM	1	1	0	
Konzervátor	2	2	0	
Dokumentátor zbierok	1	1	0	
Dokumentátor, fotograf	1	1	0	
Archivár	1	1	0	
Kustód	2	2	0	2
Lektor koordinátor	1	1	0	
Lektor	8	7	1	2
Múzejný pedagóg	1	1	0	1
Environmentálna výchova	1	1	0	
Grafik, zelené múzeum	1	1	0	
Iné	0	0	0	
Spolu	62-3 vedúci	35-1 vedúci	29-3vedúci	11

Plnenie povinného podielu zamestnania občanov so zdravotným postihnutím

Slovenské banské múzeum splnilo za rok 2025 povinný podiel 3,2% zamestnania osôb so zdravotným postihnutím nad rámec zákona o zamestnanosti.

7.5 PRIEMERNÁ MZDA

Zamestnanci SBM boli aj v roku 2025 odmeňovaní podľa zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zaradenie	Počet	Priemerná mzda (€)
Vedúci zamestnanci	4	1 313
Odborní pracovníci	8	1 209
Správcovia depozitárov, kustódi	7	1 442
Lektori	10	958
Dokumentátor	1	1 227
Konzervátor	2	1 242
Fotograf	1	1 290
Marketing	2	1 511
Technicko-administratívny pracovník	5	1 091
Ostatní	18	1 030

7.6 ZHODNOTENIE ZAMESTNANOSTI

Slovenské banské múzeum malo k 31. decembru 2025 64 zamestnancov. V organizácii bol v roku 2025 týždenný fond pracovného času 37,5 hod. s pružnou pracovnou dobou od 6.00 do 17. 00 hod. Pevná pracovná doba bola od 9.00 do 14.00 hod. Vlastná ochrana mala týždenný fond pracovnej doby 36,25 hod. V roku 2025 organizácia uzatvorila s ÚPSVaR Prievidza Dohodu o poskytnutí príspevku na úhradu prevádzkových nákladov chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov podľa § 60 zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti.

Zamestnanci múzea na základe platnej Kolektívnej zmluvy si mali možnosť uplatniť jeden voľný deň do mesiaca pre rodičov s deťmi do 10 rokov a jeden voľný deň za tri mesiace pre opatrovanie seniorov – rodičov zamestnancov.

Pohyb zamestnancov v roku 2025

Prehľad o uvoľnených zamestnancoch				
Dôvod	Spolu	z toho ženy	z toho muži	ZPS
Výpoveď zo strany zamestnanca	11	7	4	0
Odchod do starobného dôchodku	0	0	0	0
Skončenie pracovného pomeru na dobu určitú	10	6	4	0
Výpoveď zo strany zamestnávateľa	7	6	1	0
Smrť zamestnanca	0	0	0	0
SPOLU	28	19	9	0

Prehľad prijatých zamestnancov				
Spôsob	Spolu	z toho ženy	z toho muži	ZPS
Úrad práce	0	0	0	0
Výberové konanie	7	5	2	0
Iné	11	5	6	0
SPOLU	18	10	8	0

Prehľad prijatých zamestnancov na dohodu v roku 2024			
	Spolu	z toho ženy	z toho muži
Dohoda o vykonaní práce	10	3	7
Dohoda o pracovnej činnosti	7	3	4
Dohoda o brigádnickej práci študenta	18	10	8
SPOLU	35	16	19

Profesionálny rast zamestnancov bol podporený prostredníctvom účasti na školeniach, kurzoch, seminároch	
	počet
Preškolenie vodičov	2
Personalistika a mzdy - online školenie	0
Verejné obstarávanie (online)	0
Preventívna údržba pamiatok	0
Školenie – preukaz vlastnej ochrany - predĺženie	0
Školenie ku katalogizačnému systému DEMZ (online)	0
Školenie auditorov k certifikácii poskytovateľov environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu, SAŽP B. Bystrica	0
SPOLU	2

8 / ÚDRŽBA A STAV OBJEKTOV V SPRÁVE SBM

Zabezpečovanie údržby objektov prebiehalo v súlade s dlhodobým harmonogramom Plánu údržby a zároveň boli realizované promptné údržbárske zásahy, ktoré vyplývali z ambulantných podnetov.

SBM pristúpilo už v roku 2024 k modernizácii ústredného vykurovania v 2 objektoch. V roku 2025 boli spustené do prevádzky nové kotly ústredného vykurovania v objektoch Kammerhof a Galéria Jozefa Kollára.

Berggericht

V roku 2025 sa na obnovu požiarom zničeného objektu Berggericht preinvestovalo z kapitálového transferu 261.559,42 € a to na zhotovenie projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie, projektovej dokumentácie na sanáciu vlhkosti, architektonickej štúdie, práce na sanácii havarijného stavu múra za objektom Berggericht.

Berggericht, stav v roku 2025

Sanácia oporného múru za Berggerichtom

Galéria Jozefa Kollára

V objekte galérie sa počas roka realizovali práce súvisiace s inštaláciou a deinštaláciou výstavných projektov.

Nový zámok

V rámci pravidelnej údržby okolia objektu sa zrealizovalo vyčistenie okolia zámku od náletových drevín a krovín a údržba existujúcich kríkových porastov. Vegetačné zvyšky boli spracované prostredníctvom štiepkovača. V súlade s výsledkami komplexnej protipožiarnej kontroly, ktorá bola vykonaná príslušnými orgánmi, boli v objekte postupne realizované úkony súvisiace s odstraňovaním zistených nedostatkov.

Kammerhof

V priestoroch Kaplnky sv. Ignáca v objekte Kammerhof bol odstránený havarijný stav omietky po zatečení.

V častiach objektu Kammerhof -Dielnička a konzervátorská dielňa sa v závere roka 2025 zrealizovala výmena okien a dverí, ktoré boli nevyhovujúce z hľadiska životnosti a energetickej náročnosti. Výmena prebehla v súlade s pamiatkovým dohľadom.

Výmena okien, Kammerhof – časť konzervačná dielňa

Výmena dverí a okien, Kammerhof – časť Dielnička

Starý zámok a Žiakov dom

V predjarnom termíne, v čase vegetačného klľudu, boli v areáli Starého zámku a Žiakovho domu realizované udržiavacie práce na vegetačných povrchoch , porastoch a arboristické práce: vypíľovanie náletových drevín a kríkov. Vegetačné zvyšky boli zoštiepkované a kompostované. V aktívnych vegetačných obdobiach, bolo

v pravidelných intervaloch vykonávané kosenie zatrávnených povrchov areálu a odstraňovanie popínavých rastlín z povrchov historických murív., bola vykonaná obnova poškodených častí ochodzí a údržba dažďových strešných zvodov.

Banské múzeum v prírode (BMP), štôlna Glanzenberg, Pracháreň, expozícia Handlová

Okrem pravidelného monitoringu objektov a banských diel, v spolupráci s odbornými pracovníkmi múzea a v súlade s požiadavkami bezpečnosti banských prevádzok, boli realizované parciálne opravy vzniknutých závad. Tím zamestnancov údržby zabezpečoval aj pravidelné čistenie elektrických rozvádzačov, ktoré je požadované v súvislosti so špecifickými klimatickými podmienkami v podzemných múzejných prevádzkach.

V areáli Banského múzea v prírode, Prachárne a v Uhoľnej expozícii v Handlovej bola zrealizovaná údržba vegetačných povrchov, odstraňovanie náletových drevín a kríkov, údržba zatrávnených povrchov kosením.

Vo vonkajšom areáli expozície v Handlovej sa osadili nové exteriérové lavičiek, ktoré zvýšia komfort a kvalitu služieb smerom k návštevníkom múzea.

V podzemných priestoroch štôlny Glanzenberg v Banskej Štiavnici sa okrem základnej celoročnej údržby podzemných priestorov vykonala aj nevyhnutná okrem oprava podlahových roštov pre maximálnu bezpečnosti pohybu návštevníkov v podzemných banských priestoroch.

Osadenie nových lavičiek, Uhoľná expozícia v Handlovej

Stavebno–technický stav objektov v správe múzea

Charakter objektov a areálov, ktoré sú v správe Slovenského banského múzea a z ktorých viaceré sú chránenými národnými kultúrnymi pamiatkami, reprezentuje viaceré najvýznamnejšie architektonicko-historické pamiatkové hodnoty lokality UNESCO. Vzhľadom na význam a počet objektov a nízke finančné zdroje na zabezpečovanie ich pravidelnej, systematickej údržby a obnovy, dlhodobo vzniká investičný dlh, ktorý sa reflektuje do zlých, významne narušených až havarijných stavov konštrukcií a architektonických detailov viacerých budov. Okrem stavebných porúch, ktoré súvisia so zanedbanou údržbou objektov, pretrváva a prehľbuje sa problém s absenciou potrebných podkladov, zameraní, posudkov, predprojektovej a projektovej prípravy obnovy objektov, alebo sanácie parciálnych porúch.

Z havarijných alebo vážne poškodených stavov objektov, resp. ich častí (okrem Berggerichtu) vyberáme:

- Poškodená strešná krytina a klampiarske prvky na barokovej veži Starého zámku, následkom čoho zatekajú omietky, tie následne vplyvom poveternostných podmienok degradujú a opadajú. Hrozí reálne nebezpečenstvo na zdraví a životoch zamestnancov a návštevníkov objektu.
- Poškodená strešná krytina objektu Galérie Jozefa Kollára, indikované lokálne zatekanie strechy.
- Zdegradované fasádne omietky, sgrafitová výzdoba objektu Galérie J. Kollára.
- Narušený stav fasády, komínov a strešnej krytiny objektu Klopačky.
- Narušené uličné fasády objektu Kammerhof (najmä soklové časti).
- Zosúvajúci sa svah haldy – areál BMP.

- Havarijný stav objektov veží šachty Maximilián a Novej šachty, nutné očistenie oceľových konštrukcií a realizácia následného viacvrstvého ochranného náteru. V prípade ďalšieho pretrvávania, progresu existujúceho stavu, hrozia v horizonte 10 – 15 rokov vážne statické poruchy, deštrukcia ich konštrukcií.

Poškodené omietky na fasáde, Kammerhof

Zatekanie do vnútorných priestorov, Kammerhof

Poškodené soklové omietky, Nový zámok

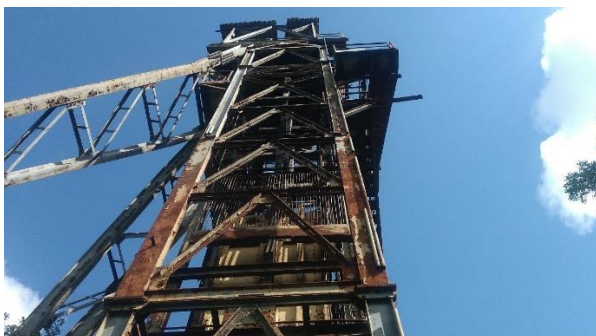
Opadávajúca omietka na ochodziach, Starý zámok

Zatečené pivničné priestory, Galéria J. Kollára

Korózia predmetov, Banské múzeum v prírode

Korózia konštrukcie, Maximilián šachta

Potrebné terénne úpravy, Uhoľná expozícia Handlová

9 / KONTROLNÁ ČINNOSŤ

Podľa zákona NR č. 10/1996 Z. z. o kontrole štátnej správy, zákona NR č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, Smernice č.7/2020 (SBM) o kontrolnom systéme a vnútornej kontrole boli vykonané kontrolné činnosti podľa Plánu kontrolnej činnosti na rok 2025 schváleného riaditeľom SBM dňa 31.1.2025. Kontrolnou činnosťou bola v roku 2025 poverená Ing. Petra Páchniková (1. a 2. kvartál) a Ing. Eva Hurtišová, PhD. (3. a 4. kvartál).

Podľa Plánu kontrolnej činnosti na rok 2025 boli schválené a vykonané 4 kontroly. Vykonaná bola tiež jedna mimoriadna kontrola na základe žiadosti ÚVO.

Kontroly boli zrealizované:

1. Odbor ekonomicko-technický - kontrola dodržiavania Zákona o finančnej kontrole a audite v zmysle vykonávania základnej finančnej kontroly za obdobie 4Q/2024.
2. Kancelária riaditeľa - kontrola zverejňovania zmlúv v centrálnom registri zmlúv a kontrola zverejňovania objednávok a faktúr na webstránke múzea za obdobie mesiacov január - marec 2025.
3. Expozície Slovenského banského múzea - kontrola stavu pokladne v okamihu kontroly a kontrola predaja vstupeniek návštevníkom expozícií SBM (júl - august 2025).
4. Odbor ekonomicko - technický - kontrola evidencie a vyúčtovania cestovných príkazov za obdobie 3Q/2025.
5. Mimoriadna kontrola podlimitnej zákazky postupom podľa § 108 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len ZVO) na dodanie tovaru s montážou „Kamerový a dochádzkový systém v Slovenskom banskom múzeu v Banskej Štiavnici“ na vyžiadanie ÚVO.

Pri výkone kontrol neboli zistené nedostatky.

V roku 2025 nebolo podané žiadne podanie označené ako sťažnosť. Slovenské banské múzeum sa nezaoberalo ani petíciou.

Aktivity v Uhoľnej expozícii v Handlovej

Zoznam použitých skratiek

BSHBS – Banskoštiavnicko-hodrušský banícky spolok
BMP – Banské múzeum v prírode
ČSR – Československá republika
ESEZ 4G – Elektronický systém evidencie zbierok
EÚ – Európska únia
GaJK – Galéria Jozefa Kollára
GLANZ – Glanzenberg dedičná štôľňa
HAND – Uhoľná expozícia Handlová
IS DEMZ - Elektronický systém evidencie zbierok
IŽM - Iniciatíva za živé mesto
KMF – Kammerhof
KPÚ – Krajský pamiatkový úrad
LTS - Letná turistická sezóna
MICH – Michal štôľňa
MIN – Mineralogická expozícia
MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NZ – Nový zámok
PMM-A – Pomocný múzejný materiál - archeológia
RTVS – Rozhlas a televízia Slovenska
SBM – Slovenské banské múzeum
SNG – Slovenská národná galéria
SZ – Starý Zámok
ŠOP SR - Štátna ochrana prírody
ŠBR - Štátne banské riaditeľstvo
CHKO - Chránená krajinná oblasť
ÚPSVaR – Úrad práce sociálnych vecí a rodiny